

**Jednostkowe
Sprawozdanie Finansowe
Banku Pekao S.A.
za rok zakończony dnia
31 grudnia 2013**

Spis treści

Rachunek zysków i strat	3	32. Wartości niematerialne	102
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4	33. Rzeczowe aktywa trwałe	104
Sprawozdanie sytuacji finansowej	5	34. Nieruchomości inwestycyjne	107
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6	35. Inne aktywa	108
Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8	36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	108
1. Podstawowe dane o Banku	10	37. Zobowiązania wobec innych banków	109
2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10	38. Zobowiązania wobec klientów	110
3. Istotne zasady rachunkowości	10	39. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	110
4. Zarządzanie ryzykiem	34	40. Rezerwy	111
5. Działalność powiernicza	67	41. Pozostałe zobowiązania	112
6. Działalność maklerska	67	42. Programy określonych świadczeń	112
7. Przychody i koszty z tytułu odsetek	69	43. Płatności na bazie akcji	114
8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	70	44. Leasing operacyjny i finansowy	118
9. Przychody z tytułu dywidend	70	45. Zobowiązania warunkowe	119
10. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	70	46. Kapitał zakładowy	123
11. Zyski (straty) na sprzedaży	71	47. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego	124
12. Ogólne koszty administracyjne	71	48. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	124
13. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	72	49. Transakcje z jednostkami powiązanymi	125
14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	72	50. Transakcje repo oraz reverse repo	140
15. Utrata wartości	73	51. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFSS”)	142
16. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	75	52. Zdarzenia po dacie bilansu	142
17. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	75	Załączniki do sprawozdania finansowego	I
18. Podatek dochodowy	75	Załącznik nr 1	I
19. Zysk netto przypadający na jedną akcję	79	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku.	I
20. Dywidendy zaproponowane do wypłaty	79	Załącznik nr 2	III
21. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	80	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.	III
22. Należności od banków	81	Załącznik nr 3	V
23. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	82	Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.	V
24. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	83	Załącznik nr 4	VII
25. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	88	Słowniczek	VII
26. Rachunkowość zabezpieczeń	89		
27. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	95		
28. Reklasyfikacja papierów wartościowych	96		
29. Aktywa przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	97		
30. Inwestycje w jednostkach zależnych	99		
31. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	101		

Rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Przychody z tytułu odsetek	7	6 496 123	8 039 332
Koszty z tytułu odsetek	7	-2 185 599	-3 387 999
Wynik z tytułu odsetek		4 310 524	4 651 333
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8	2 415 501	2 414 622
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8	-504 204	-524 145
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 911 297	1 890 477
Przychody z tytułu dywidend	9	143 779	168 534
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	10	456 378	489 185
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	26	-17 423	-35 751
Zyski (straty) na sprzedaży:	11	305 139	279 253
kredytów i innych należności finansowych		-67	758
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		308 355	278 798
zobowiązań finansowych		-3 149	-303
Dochody z działalności operacyjnej		7 109 694	7 443 031
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	15	-622 971	-596 555
kredytów i innych należności finansowych		-631 837	-587 798
zobowiązań pozabilansowych		8 866	-8 757
Wynik z działalności finansowej		6 486 723	6 846 476
Ogólne koszty administracyjne	12	-2 911 645	-2 990 834
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-1 678 609	-1 690 625
pozostałe koszty administracyjne		-1 233 036	-1 300 209
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	13	-326 663	-343 289
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		13 831	-16 062
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	14	85 493	75 163
Koszty z działalności operacyjnej		-3 138 984	-3 275 022
Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	16	69 972	-855
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	17	18 689	22 327
Zysk brutto		3 436 400	3 592 926
Podatek dochodowy	18	-636 400	-667 672
Zysk netto		2 800 000	2 925 254
Zysk na akcję (w zł na akcję)	19		
podstawowy za okres		10,67	11,15
rozwodniony za okres		10,67	11,15

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Zysk netto		2 800 000	2 925 254
Inne składniki całkowitych dochodów			
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-150	-135
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-557 838	760 591
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		34 832	-40 119
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	18	99 371	-136 889
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych		-41 504	2 674
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	18	7 886	-508
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)		-457 403	585 614
Całkowite dochody razem		2 342 597	3 510 868

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	31.12.2013	31.12.2012 PRZEKSZTAŁCONY	01.01.2012 PRZEKSZTAŁCONY
AKTYWA				
Kasa, należności od Banku Centralnego	21	4 191 223	9 207 268	4 886 074
Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		230	159	100
Należności od banków	22	7 653 801	4 096 454	5 648 899
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	23	188 377	614 719	849 711
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	24	1 999 346	2 650 577	2 252 962
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25	100 569 013	94 606 879	91 915 458
Instrumenty zabezpieczające	26	250 186	367 890	408 906
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	27	34 845 508	28 587 056	29 018 866
1. Dostępne do sprzedaży		32 956 784	25 808 501	25 345 366
2. Utrzymywane do terminu wymagalności		1 888 724	2 778 555	3 673 500
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	29	32 587	1 564 477	2 015 733
Inwestycje w jednostkach zależnych	30	793 113	793 113	793 268
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	31	29 427	29 427	39 345
Wartości niematerialne	32	601 571	644 445	675 747
Rzeczowe aktywa trwałe	33	1 564 688	1 642 140	1 736 128
Nieruchomości inwestycyjne	34	25 981	28 071	58 778
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		777 715	620 740	699 219
1. Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		97 549	4 981	-
2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	680 166	615 759	699 219
Inne aktywa	35	1 763 864	1 613 509	1 206 366
AKTYWA RAZEM		155 286 630	147 066 924	142 205 560
PASYWA				
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	21	985	-	356 386
Zobowiązania wobec innych banków	37	4 754 732	6 305 678	4 072 409
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	23	309 742	246 578	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	24	2 054 385	2 629 496	2 506 700
Zobowiązania wobec klientów	38	119 868 743	108 104 514	108 004 745
Instrumenty zabezpieczające	26	1 007 884	1 226 781	1 738 549
Różnice z zabezpieczenia wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczane		2 084	11 328	-17 475
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	39	2 240 452	3 966 148	2 402 614
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	74 508	192 681
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		-	74 508	192 681
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	-	-
Rezerwy	40	391 396	373 490	345 368
Pozostałe zobowiązania	41	1 807 524	1 411 793	1 989 316
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		132 437 927	124 350 314	121 591 293
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	46	262 470	262 470	262 382
Pozostałe kapitały	47	19 970 192	19 699 944	17 696 570
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego	47	2 616 041	2 754 196	2 655 315
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		22 848 703	22 716 610	20 614 267
PASYWA RAZEM		155 286 630	147 066 924	142 205 560

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY							WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH ZA GRANICĄ	POZOSTAŁE		
Nota	46	47							47	
Kapitał własny na 1.01.2013(po przekształceniach)	262 470	19 699 944	9 137 221	1 737 850	8 073 570	506 966	1 388	242 949	2 754 196	22 716 610
Opcje menadżerskie	-	-9 490	-	-	-	-	-	-9 490	-	-9 490
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-9 490	-	-	-	-	-	-9 490	-	-9 490
Całkowite dochody	-	-457 403	-	-	-	-457 253	-150	-	2 800 000	2 342 597
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	-33 618	-	-	-	-33 618	-	-	-	-33 618
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-451 849	-	-	-	-451 849	-	-	-	-451 849
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	28 214	-	-	-	28 214	-	-	-	28 214
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	-150	-	-	-	-	-150	-	-	-150
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	-	2 800 000	2 800 000
Podział wyniku za rok ubiegły	-	736 031	-	200 000	536 031	-	-	-	-2 938 155	-2 202 124
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 202 124	-2 202 124
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	736 031	-	200 000	536 031	-	-	-	-736 031	-
Pozostałe	-	1 110	-	-	1 110	-	-	-	-	1 110
Sprzedaż udziałów w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank	-	1 110	-	-	1 110	-	-	-	-	1 110
Kapitał własny na 31.12.2013	262 470	19 970 192	9 137 221	1 937 850	8 610 711	49 713	1 238	233 459	2 616 041	22 848 703

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (cd.)

(w tys. zł)

Nota	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY							WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH ZA GRANICĄ	POZOSTAŁE		
46	47								47	
Kapitał na 1.01.2012 (z poprzedniego sprawozdania)	262 382	17 709 907	9 126 501	1 537 850	6 859 286	-65 446	1 523	250 193	2 826 373	20 798 662
Wpływ zmiany polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu bancassurance (Nota 3.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-184 395	-184 395
Wpływ zmiany polityki rachunkowości w związku z zastosowaniem znowelizowanego MSR 19 oraz wynikających z niego zmian po raz pierwszy (Nota 3.2)	-	-13 337	-	-	-	-13 337	-	-	13 337	-
Kapitał na 01.01.2012 (po przekształceniach)	262 382	17 696 570	9 126 501	1 537 850	6 859 286	-78 783	1 523	250 193	2 655 315	20 614 267
Opcje menadżerskie	88	3 476	10 720	-	-	-	-	-7 244	-	3 564
Realizacja opcji (emisja akcji)	88	10 720	10 720	-	-	-	-	-	-	10 808
Wycena opcji menadżerskich	-	-7 244	-	-	-	-	-	-7 244	-	-7 244
Całkowite dochody	-	585 614	-	-	-	585 749	-135	-	2 925 254	3 510 868
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	2 166	-	-	-	2 166	-	-	-	2 166
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	616 078	-	-	-	616 078	-	-	-	616 078
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-32 495	-	-	-	-32 495	-	-	-	-32 495
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	-135	-	-	-	-	-135	-	-	-135
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	-	2 925 254	2 925 254
Podział wyniku za rok ubiegły	-	1 414 284	-	200 000	1 214 284	-	-	-	-2 826 373	-1 412 089
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 412 089	-1 412 089
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	1 414 284	-	200 000	1 214 284	-	-	-	-1 414 284	-
Kapitał własny na 31.12.2012 (po przekształceniach)	262 470	19 699 944	9 137 221	1 737 850	8 073 570	506 966	1 388	242 949	2 754 196	22 716 610

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Jednostkowy rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
Zysk netto		2 800 000	2 925 254
Korekty razem:		3 914 713	-2 922 527
Amortyzacja	13	326 663	343 289
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		-309 771	-282 382
Dywidendy otrzymane		-143 779	-168 534
Odsetki otrzymane		-5 887 863	-6 806 355
Odsetki zapłacone		2 400 867	3 277 954
Podatek dochodowy		644 593	668 180
Podatek dochodowy zapłacony		-761 742	-839 067
Zmiana stanu należności od banków		-303 942	397 483
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		438 267	272 497
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		651 231	-397 615
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawniających do redyskonta w Banku Centralnym		-1 376 233	2 775 671
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		-19 343	-353 601
Zmiana stanu pozostałych aktywów		807 165	98 327
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		-1 644 645	1 702 462
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		63 164	246 578
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej		-575 111	122 796
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		9 624 815	-2 903 596
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych		-205 043	-38 216
Zmiana stanu rezerw		17 906	28 122
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		167 514	-1 066 520
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		6 714 713	2 727
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		434 064 585	284 420 408
Zbycie akcji i udziałów jednostkach zależnych		671 287	-
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		432 440 412	283 595 649
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 178	2 973
Inne wpływy inwestycyjne		950 708	821 786
Wydatki z działalności inwestycyjnej		-439 094 200	-281 965 101
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	27	-438 887 775	-281 730 299
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	32, 33	-206 425	-234 802
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-5 029 615	2 455 307

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Jednostkowe sprawozdanie przepływów pieniężnych (cd.)

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z działalności finansowej		3 649 300	4 952 478
Emisja dłużnych papierów wartościowych	39	3 649 300	4 941 669
Emisja akcji zwykłych		-	10 809
Wydatki z działalności finansowej		-7 538 847	-4 852 176
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-5 336 723	-3 440 087
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-2 202 124	-1 412 089
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-3 889 547	100 302
Przepływy pieniężne netto razem		-2 204 449	2 558 336
w tym: zmiana środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		7 245	-261 385
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		-2 204 449	2 558 336
Środki pieniężne na początek okresu		12 819 480	10 261 144
Środki pieniężne na koniec okresu	48	10 615 031	12 819 480

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 142 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające

(w tys. zł)

Niniejsze Noty objaśniające stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

1. Podstawowe dane o Banku

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna („Bank Pekao S.A.” lub „Bank”) z siedzibą Centrali w Warszawie, 00-950, przy ul. Grzybowskiej 53/57 jest bankiem zorganizowanym w formie spółki akcyjnej działającej na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy Prawo Bankowe oraz przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i postanowień Statutu Banku.

Bank został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 roku na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000014843.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000010205.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Bank Pekao S.A. stanowi część Grupy Kapitałowej Banku UniCredit S.p.A. z siedzibą w Rzymie, Włochy.

Akcje Banku są notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW). Papiery wartościowe Banku znajdujące się w obrocie na rynkach regulowanych są klasyfikowane w branży bankowej.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na finansowych rynkach zagranicznych, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług szczegółowo określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 10 marca 2014 roku.

3. Istotne zasady rachunkowości

3.1 Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Banku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r, poz. 330 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku, dane porównawcze zaprezentowano za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe Banku uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji. Zmiany standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień i zmianami struktury prezentacji (Załącznik nr 1 do Sprawozdania).

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Załącznik nr 2 oraz Załącznik nr 3 do Sprawozdania).

W ocenie Banku zmiany standardów i interpretacji nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku, za wyjątkiem standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

Nowe przepisy są częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- nowy podział na kategorie aktywów finansowych,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych z aktywów finansowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie.

Standard będzie jeszcze rozszerzony o części dot. zasad wyceny wg zamortyzowanego kosztu oraz zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Bank jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Banku, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Banku.

Rzeczywisty wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 będzie możliwy do oszacowania po opublikowaniu ostatecznej, kompletnej wersji standardu.

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Bank sporządza również Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany zasad rachunkowości i prezentacja danych finansowych

W 2013 roku Bank wprowadził niżej opisane zmiany zasad rachunkowości. Wprowadzenie tych zmian spowodowało konieczność doprowadzenia do porównywalności z okresem bieżącym danych porównawczych zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

a) Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi („bancassurance”)

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank dokonał zmiany stosowanych zasad rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi Banku.

Dotychczas takie przychody Bank ujmował w rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Zgodnie ze zmienioną polityką rachunkowości Bank dokonuje podziału należnego wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi na odrębne elementy, tj. dzieląc należne wynagrodzenie w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalając wartość godziwą poszczególnych elementów wynagrodzenia Bank opiera się w jak największym stopniu na danych rynkowych.

Poszczególne elementy wynagrodzenia Banku za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi są ujmowane w rachunku zysków i strat według następujących zasad:

- wynagrodzenie z tytułu instrumentu finansowego – jako element efektywnej stopy procentowej, stanowiąc część przychodów z tytułu odsetek,
- wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa – jednorazowo w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, stanowiąc część przychodów z tytułu prowizji.

Dodatkowo Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego (np. z tytułu rezygnacji przez Klienta z ubezpieczenia, wcześniejszej spłaty kredytu). Szacunek rezerwy na zwroty oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

W efekcie zastosowania zmienionej polityki rachunkowości w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2013 r. Bank ujmował jako przychód rozpoznawany jednorazowo 12% uzyskanych przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami gotówkowymi oraz 30% przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów z działalności bancassurance rozliczana jest w czasie jako element efektywnej stopy procentowej przez okres życia odpowiednich kredytów.

Wprowadzone zmiany polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi, właściwiej odzwierciedlają treść ekonomiczną transakcji oraz charakterystykę produktów oferowanych przez Bank.

Dokonane z tego tytułu przekształcenia danych porównawczych za rok 2012 spowodowały zmniejszenie zysku netto za rok 2012 o kwotę 10 735 tysięcy złotych oraz zmniejszenie łącznej wartości kapitałów własnych na 31 grudnia 2012 roku o kwotę 195 130 tysięcy złotych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

b) Zyski i straty aktuarialne

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank dokonał zmiany stosowanych zasad rachunkowości w zakresie prezentacji zysków i strat aktuarialnych związanych z wyceną zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń. Zgodnie z zapisami zmienionego MSR 19 „Świadczenia pracownicze” Bank wprowadził zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w innych całkowitych dochodach, a nie jak dotychczas w rachunku zysków i strat.

Dokonane z tego tytułu przekształcenia danych porównawczych za rok 2012 spowodowały zmniejszenie zysku netto za rok 2012 o kwotę 2 166 tysięcy złotych oraz zwiększenie pozostałych kapitałów (kapitału z aktualizacji wyceny) o taką samą kwotę. Zmiana nie miała wpływu na łączną wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2012 roku.

Wpływ zmian wynikających z doprowadzenia danych do porównywalności na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz rachunku przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe zestawienia.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2012 (przed przekształceniami)	przekształcenia	31.12.2012 (po przekształceniach)	01.01.2012 (przed przekształceniami)	przekształcenia	01.01.2012 (po przekształceniach)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	94 847 780	-240 901	94 606 879	92 143 106	-227 648	91 915 458
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	569 988	45 771	615 759	655 966	43 253	699 219
Pozostałe pozycje aktywów	51 844 286	-	51 844 286	49 590 883	-	49 590 883
AKTYWA RAZEM	147 262 054	-195 130	147 066 924	142 389 955	-184 395	142 205 560

PASYWA						
Zobowiązania						
Zobowiązania razem	124 350 314	-	124 350 314	121 591 293	-	121 591 293

Kapitały						
Kapitał zakładowy	262 470	-	262 470	262 382	-	262 382
Pozostałe kapitały	19 711 115	-11 171	19 699 944	17 709 907	-13 337	17 696 570
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego	2 938 155	-183 959	2 754 196	2 826 373	-171 058	2 655 315
Kapitały razem	22 911 740	-195 130	22 716 610	20 798 662	-184 395	20 614 267
PASYWA RAZEM	147 262 054	-195 130	147 066 924	142 389 955	-184 395	142 205 560

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat

	2012 (przed przekształceniami)	przekształcenia	2012 (po przekształceniach)
Przychody z tytułu odsetek	7 917 577	121 755	8 039 332
Koszty z tytułu odsetek	-3 387 999	-	-3 387 999
Wynik z tytułu odsetek	4 529 578	121 755	4 651 333
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2 549 630	-135 008	2 414 622
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-524 145	-	-524 145
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 025 485	-135 008	1 890 477
Przychody z tytułu dywidend	168 534	-	168 534
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	489 185	-	489 185
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-35 751	-	-35 751
Zyski (straty) na sprzedaży:	279 253	-	279 253
kredytów i innych należności finansowych	758	-	758
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	278 798	-	278 798
zobowiązań finansowych	-303	-	-303
Dochody z działalności operacyjnej	7 456 284	-13 253	7 443 031
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-596 555	-	-596 555
kredytów i innych należności finansowych	-587 798	-	-587 798
zobowiązań pozabilansowych	-8 757	-	-8 757
Wynik z działalności finansowej	6 859 729	-13 253	6 846 476
Ogólne koszty administracyjne	-2 988 160	-2 674	-2 990 834
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-1 687 951	-2 674	-1 690 625
pozostałe koszty administracyjne	-1 300 209	-	-1 300 209
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	-343 289	-	-343 289
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	-16 062	-	-16 062
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	75 163	-	75 163
Koszty z działalności operacyjnej	-3 272 348	-2 674	-3 275 022
Zysk (strata) z jednostek stowarzyszonych	-855	-	-855
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	22 327	-	22 327
Zysk brutto	3 608 853	-15 927	3 592 926
Podatek dochodowy	-670 698	3 026	-667 672
Zysk netto	2 938 155	-12 901	2 925 254
Zysk na akcję (w złotych na akcję)			
podstawowy za okres	11,20		11,15
rozwodniony za okres	11,20		11,15

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	2012 (przed przekształceniami)	Przekształcenia	2012 (po przekształceniach)
Zysk netto	2 938 155	-12 901	2 925 254
Inne składniki całkowitych dochodów			
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-135	-	-135
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	760 591	-	760 591
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	-40 119	-	-40 119
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	-136 889	-	-136 889
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-	2 674	2 674
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	-	-508	-508
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)	583 448	2 166	585 614
Całkowite dochody razem	3 521 603	-10 735	3 510 868

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rachunek przepływów pieniężnych

	2012 (przed przekształceniami)	przekształcenia	2012 (po przekształceniach)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
Zysk netto	2 938 155	-12 901	2 925 254
Korekty razem:	-2 935 428	12 901	-2 922 527
Amortyzacja	343 289	-	343 289
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-282 382	-	-282 382
Dywidendy otrzymane	-168 534	-	-168 534
Odsetki otrzymane	-6 806 355	-	-6 806 355
Odsetki zapłacone	3 277 954	-	3 277 954
Podatek dochodowy	670 698	-2 518	668 180
Podatek dochodowy zapłacony	-839 067	-	-839 067
Zmiana stanu należności od banków	397 483	-	397 483
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	272 497	-	272 497
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	-397 615	-	-397 615
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom oraz weksli uprawnionych do redyskonta w Banku Centralnym	2 762 418	13 253	2 775 671
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	-353 601	-	-353 601
Zmiana stanu pozostałych aktywów	96 161	2 166	98 327
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	1 702 462	-	1 702 462
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu	246 578	-	246 578
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej	122 796	-	122 796
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-2 903 596	-	-2 903 596
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-38 216	-	-38 216
Zmiana stanu rezerw	28 122	-	28 122
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-1 066 520	-	-1 066 520
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 727	-	2 727
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2 455 307	-	2 455 307
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	100 302	-	100 302
Przepływy pieniężne netto razem	2 558 336	-	2 558 336
w tym : zmiana środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-261 385	-	-261 385
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	2 558 336	-	2 558 336
Środki pieniężne na początek okresu	10 261 144	-	10 261 144
Środki pieniężne na koniec okresu	12 819 480	-	12 819 480

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.3 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na wartość bilansową aktywów i zobowiązań prezentowaną w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie przez Bank i oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie w przyszłości, to rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku.

Poniżej przedstawiono informacje o przyjętych założeniach oraz niepewności związanej z dokonywanymi szacunkami, które związane są ze znaczącym ryzykiem wystąpienia istotnych korekt w sprawozdaniu finansowym za kolejny okres sprawozdawczy.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody (zwane „przesłankami”) utraty wartości ekspozycji kredytowych i czy ekspozycja kredytowa utraciła wartość. Utrata wartości ma miejsce wtedy i tylko wtedy gdy zidentyfikowano co najmniej jedną przesłankę a zdarzenie/ia implikujące przesłankę/i ma/ją negatywny wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z ekspozycji kredytowej. Podczas identyfikacji utraty wartości ekspozycji kredytowych Bank nie uwzględnia przyszłych zdarzeń, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

W procesie oceny utraty wartości Bank uwzględnia wszystkie ekspozycje kredytowe, niezależnie od poziomu ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych lub grup ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na ekspozycje indywidualnie znaczące i ekspozycje nieznaczące indywidualnie. Za ekspozycje indywidualnie znaczące Bank uznaje w szczególności: wszystkie ekspozycje kredytowe wobec kredytobiorcy, dla którego łączne zaangażowanie Banku na datę bilansową przekracza przyjętą wartość progową, restrukturyzowane ekspozycje kredytowe wobec dłużników będących przedsiębiorcami w rozumieniu art. 43 Kodeksu Cywilnego. Za ekspozycje nieznaczące indywidualnie Bank uznaje wszystkie ekspozycje kredytowe, które nie zostały zaklasyfikowane do ekspozycji indywidualnie znaczących.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Dla wszystkich ekspozycji indywidualnie znaczących, które na datę bilansową utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny indywidualnej. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku i polega na indywidualnej weryfikacji wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz prognozie przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z przejęcia zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejęcia i sprzedaży lub z innych źródeł spłat. Bank przeprowadza regularne przeglądy mające na celu porównanie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych i wykorzystanych do wyznaczenia indywidualnych odpisów aktualizujących z rzeczywistymi zrealizowanymi przepływami pieniężnymi.

Dla wszystkich ekspozycji nieznaczących indywidualnie, które na datę bilansową utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny grupowej. Każda ekspozycja oceniana grupowo przypisywana jest do jednej z grup o podobnej charakterystyce ryzyka (na podstawie rodzaju kredytobiorcy, rodzaju produktu kredytowego, okresu opóźnienia w spłacie lub innych istotnych czynników wpływających na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy). Przyszłe przepływy pieniężne szacowane są na podstawie danych historycznych o przepływach pieniężnych i ponoszonych stratach dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki ekspozycji, które znajdują się w poszczególnych grupach. Wykorzystywane dane historyczne w przypadkach, dla których jest to konieczne, są odpowiednio korygowane na podstawie najaktualniejszych danych w celu wyeliminowania czynników wpływających w przeszłości na dane historyczne i niewystępujących obecnie.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Bank przeprowadza regularne przeglądy stosowanych wartości stóp odzysku oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, dla których Bank nie zidentyfikował utraty wartości tworzony jest odpis na straty poniesione w wyniku zaistniałych ale jeszcze niezareportowanych zdarzeń (zwany „odpisem IBNR”).

Utrata wartości aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwanej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwanej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartość godziwa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszona o koszty zbycia lub wartość użytkowa ustalana dla poszczególnych składników aktywów.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących między innymi przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych oraz innych czynników jak na przykład brak płynności. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

Wycena instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nie kwotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny obejmują w miarę możliwości dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Bank przyjmuje również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę instrumentów finansowych. Założenia przyjęte do wyceny do wartości godziwej zostały szczegółowo opisane w nocie 4.7 „Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych”.

Rezerwy na programy określonych świadczeń

Główne założenia aktuarialne, przyjęte do szacowania rezerw na programy określonych świadczeń, jak również analiza wrażliwości zostały przedstawione w Nocie 42.

Wartość firmy

Bank dokonuje testu na utratę wartości firmy w okresach rocznych lub częściej jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Ocena, czy wartość firmy uległa obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich ośrodków wypracowujących środki pieniężne, których dotyczy dana wartość firmy. Główne założenia przyjęte do testu na utratę wartości firmy zostały przedstawione w Nocie 32

3.4 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji
Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Banku, w tym Oddziału Banku w Paryżu wycenia się w walucie funkcjonalnej, tj. walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność.

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich. Złoty jest walutą funkcjonalną i prezentacyjną Banku. Bank jako kurs zamknięcia przyjmuje kurs średni Narodowego Banku Polskiego („NBP”) obowiązujący na dzień bilansowy.

- Transakcje i salda
Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

- Oddział Banku w Paryżu

Aktywa i pasywa jednostki zagranicznej są przeliczane na walutę polską, tj. walutę prezentacji według kursu zamknięcia obowiązującego na dzień bilansowy. Przychody i koszty w rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich okresu obrotowego, za wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczące i kurs średni nie jest akceptowalnym przybliżeniem kursu z dnia transakcji. W takiej sytuacji przychody i koszty są przeliczane w oparciu o kurs z dnia transakcji. Dane Oddziału Banku w Paryżu zostały przeliczone na złote przy zastosowaniu następujących kursów:

- do przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku zastosowano średnie kursy ogłoszone przez NBP odpowiednio na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku, które wyniosły:

	31.12.2013	31.12.2012
zł za 1 EUR	4,1472	4,0882

- do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku zastosowano średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku, które wyniosły:

	2013	2012
zł za 1 EUR	4,2110	4,1736

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP ujmuje się w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”.

3.5 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Bank w rachunku zysków i strat ujawnia wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej,
- opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą,
- pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, działalność maklerska, factoringowa oraz akwizycja) są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany
Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Ponadto, wynik z pozycji wymiany zawiera marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Banku oraz ujmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Bank zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.

Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały”.

- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.
Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, przychody z leasingu operacyjnego, odzyskane koszty windykacji, zwroty, nadpłaty, przychody uboczne oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania, koszty uboczne oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.6 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy
Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Bank kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Bank w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery zostałaby odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności
Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:
 - a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, oraz
 - c) spełniające definicję pożyczek i należności.Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.
- Pożyczki i należności
Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:
 - a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
 - c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- Dostępne do sprzedaży
Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzi: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Bank ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane lub wyłączane z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Reklasyfikacja aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Bank może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Bank ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Ponadto Bank dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności, tj. zdarzeń, których prawdopodobieństwo wystąpienia w najbliższej przyszłości jest znikome.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Bank przeprowadza ocenę utraty wartości kredytów, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności i wycenianych w zamortyzowanym koszcie (zwanych „ekspozycjami kredytowymi”), poprzez analizę obiektywnych przesłanek utraty wartości. W procesie oceny utraty wartości Bank uwzględni wszystkie ekspozycje kredytowe, niezależnie od poziomu ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych lub grup ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na ekspozycje indywidualnie znaczące i ekspozycje nieznaczące indywidualnie.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Bank w odniesieniu do ekspozycji ocenianych indywidualnie stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:

- opóźnienie w spłacie równe lub większe niż 90 dni w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych i większe niż 2 dni robocze w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec banków lub w przypadku należności od banków z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu,
- znaczące trudności finansowe dłużnika (w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia w przypadku osób fizycznych). Znaczące trudności finansowe podmiotu gospodarczego oznaczają sytuację ekonomiczno-finansową, która stanowi zagrożenie terminowej spłaty zobowiązań wobec Banku, a zwłaszcza gdy ponoszone straty na działalności naruszają kapitały własne w 50%, z wyłączeniem projektów, które zakładają występowanie straty lub gdzie występuje zewnętrzne wsparcie finansowe (w formie np. dopłat do kapitału, udzielenia pożyczki, poręczenia/gwarancji przez podmiot powiązany lub inną osobę trzecią, konwersji pożyczki, emisji akcji lub obligacji),
- restrukturyzacja, jeżeli polega na przyznaniu ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych klienta udogodnienia, którego w innym przypadku Bank by nie udzielił. Udogodnienia, o których mowa w definicji, w konsekwencji prowadzą do uszczuplenia należności Banku i w szczególności mogą polegać na: obniżeniu oprocentowania wierzytelności, zaniechaniu naliczania oprocentowania w określonym czasie od całości lub części wierzytelności, na umorzeniu części lub całości wierzytelności, w tym odsetek lub kapitału,
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu klienta, ratingu kraju – siedziby klienta, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez klienta o co najmniej 4 klasy w skali włączając modyfikatory, w ciągu roku. Spadek ratingu kredytowego jednostki nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,
- znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej. Znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej oznacza spadek ratingu o 4 stopnie w skali i równoczesne przejście do grupy zagrożone w oparciu tylko o kryterium ratingu, z wyłączeniem sytuacji pogorszenia ratingu wynikających z sezonowości działalności i z wyłączeniem wpływu klasyfikacji do wewnętrznych klas ryzyka w systemie wspierającym proces monitorowania (Risk Management Tool – RMT) na rating. Spadek ratingu kredytowego klienta nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powziął wiadomość o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika,
- ekspozycja kredytowa jest kwestionowana przez dłużnika np. poprzez wszczęcie postępowania sądowego,
- wierzytelność stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy kredytowej,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- zanik aktywnego rynku na daną bilansową ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe. Przesłanka ta może dotyczyć np. ekspozycji w instrumenty finansowe notowane na giełdach, gdy z uwagi na znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitenta (ewentualne bankructwo), płynność obrotu tymi aktywami jest na tyle niska, że wiarygodne ustalenie ceny aktywów nie jest możliwe,
- został ustanowiony zarząd komisaryczny lub dłużnik zawiesił działalność,
- nieznanie miejsca pobytu i nieujawniony majątek dłużnika.

Bank w odniesieniu do ekspozycji ocenianych grupowo stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:

- przeterminowanie ekspozycji kredytowej klienta na datę bilansową w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych równe lub większe niż 90 dni,
- znaczące trudności finansowe dłużnika detalicznego, w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia,
- nieznanie miejsca pobytu i nieujawniony majątek dłużnika detalicznego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Bank, w przypadku identyfikacji przesłanki lub przesłanek utraty wartości dla co najmniej jednej ekspozycji wobec danego kredytobiorcy, poddaje ocenie utraty wartości wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego kredytobiorcy.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości. Wartość bilansowa ekspozycji kredytowej obniżana jest poprzez zastosowanie konta odpisu aktualizującego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kwota straty z tytułu utraty wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszy się, to uprzednio ujęta strata z tytułu utraty wartości jest odwracana poprzez odpowiednie skorygowanie konta odpisu aktualizującego. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Dla wszystkich ekspozycji indywidualnie znaczących, które na datę bilansową utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny indywidualnej. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Banku i polega na indywidualnej weryfikacji wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz prognozie przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z przejęcia zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejęcia i sprzedaży lub z innych źródeł spłat. Bank przeprowadza regularne przeglądy mające na celu porównanie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych i wykorzystanych do wyznaczenia indywidualnych odpisów aktualizujących z rzeczywistymi zrealizowanymi przepływami pieniężnymi.

Dla wszystkich ekspozycji nieznaczących indywidualnie, które na datę bilansową utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny grupowej. Każda ekspozycja oceniana grupowo przypisywana jest do jednej z grup o podobnej charakterystyce ryzyka na podstawie rodzaju kredytobiorcy, rodzaju produktu kredytowego, okresu opóźnienia w spłacie lub innych istotnych czynników wpływających na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Przyszłe przepływy pieniężne szacowane są na podstawie danych historycznych o przepływach pieniężnych i ponoszonych stratach dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki ekspozycji, które znajdują się w poszczególnych grupach. Wykorzystywane dane historyczne w przypadkach, dla których jest to konieczne, są odpowiednio korygowane na podstawie najaktualniejszych danych w celu wyeliminowania czynników wpływających w przeszłości na dane historyczne i niewystępujących obecnie. Bank przeprowadza regularne przeglądy stosowanych wartości stóp odzysku (RR) oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, dla których Bank nie zidentyfikował utraty wartości tworzony jest odpis na straty poniesione w wyniku zaistniałych ale jeszcze niezareportowanych zdarzeń (zwany „odpisem IBNR”). W ramach oceny IBNR Bank szacuje stratę wynikającą ze zdarzeń, które na datę bilansową nie zostały jeszcze zareportowane i nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, ale zdarzenia miały miejsce przed datą bilansową i strata została poniesiona. Podczas szacunku odpisu IBNR zakłada się, że istnieje kilkumiesięczny okres od daty zaistnienia obiektywnej przesłanki utraty wartości do daty jej zareportowania, zwany okresem identyfikacji straty (LIP). Wartości parametru LIP Bank szacuje na podstawie analiz statystycznych wykorzystujących dane historyczne. Bank stosuje różne okresy identyfikacji straty dla różnych grup ekspozycji kredytowych biorąc pod uwagę w szczególności segment klienta, rodzaj produktu i sposób zabezpieczenia ekspozycji. Aktualizacja wartości parametrów LIP dokonywana jest przynajmniej raz na rok.

Wartość odpisu IBNR wyznaczana jest jako iloczyn prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w okresie identyfikacji straty (PD_LIP) i straty z tytułu utraty wartości, szacowanej analogicznie jak odpis grupowy dla wartości ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania (EAD). Bank szacuje wartości parametru EAD na podstawie danych historycznych.

Bank szacuje wartości parametru PD_LIP wykorzystując wartości PD wyznaczone przez modele bazylejskie i wykonując odpowiednią transformację uwzględniającą skrócenie okresu identyfikacji straty do przyjętych długości LIP i korektę Point-in-Time. W ramach transformacji Bank przeprowadza raz na miesiąc kalibrację wartości parametru PD do najbardziej aktualnych zrealizowanych wartości PD_LIP. Tak oszacowane wartości PD_LIP jak najlepiej odzwierciedlają aktualne warunki ekonomiczne a model stosowany do ich wyznaczania jest typu „Point-In-Time”.

Bank przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów LIP, PD_LIP, EAD i RR stosowanych do wyznaczania odpisów IBNR oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyznaczana jest jako różnica pomiędzy oczekiwaną wartością ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uzyskanych z ekspozycji bilansowej powstałej z udzielonego zobowiązania na datę identyfikacji utraty wartości. Bank do wyznaczania oczekiwanej wartości ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego, wykorzystuje współczynnik konwersji kredytowej (CCF), którego wartości szacowane są na podstawie danych historycznych.

Bank przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów CCF stosowanych do wyznaczania odpisów na zobowiązania pozabilansowe oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Bank szacuje przyszłe przepływy pieniężne w ramach oceny indywidualnej albo oceny grupowej w zależności od klasyfikacji poszczególnych zobowiązań pozabilansowych do ekspozycji indywidualnie znaczących albo ekspozycji nieznaczących indywidualnie.

Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Bank zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych, wartości indeksów akcji i towarów. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności, który ze sposobów wyceny jest właściwy.

Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu” lub „Instrumenty zabezpieczające” po stronie aktywów, a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu” lub „Instrumenty zabezpieczające” po stronie pasywów. W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge), pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczane prezentowany jest w marży odsetkowej.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku zysków i strat nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:

- bezpośrednio do pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do pozycji rachunku zysków i strat „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu”, w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w marży odsetkowej, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany bądź gdy unieważnia powiązania zabezpieczające. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny”, jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe Bank kwalifikuje do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane w wartości godziwej,
- zobowiązania finansowe nie przeznaczone do obrotu wykazywane w kwotach wymagających zapłaty, wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Do zobowiązań finansowych nie przeznaczonych do obrotu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Bank pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Bank wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Bank spisuje należności w ciężar rezerw, gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

3.7 Wycena pozostałych pozycji bilansu Banku

Inwestycje w jednostki zależne, współkontrolowane i stowarzyszone

Jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Z reguły Bank posiada w poszczególnych jednostkach stowarzyszonych od 20% do 50% głosów.

Jednostki współkontrolowane

Jednostki współkontrolowane to takie jednostki, w których występuje taki podział kontroli nad działalnością gospodarczą jednostki zależnej, na mocy zawartej umowy, który określa, że decyzje o znaczeniu strategicznym w odniesieniu do działalności podmiotu wymagają jednomyślnej zgody stron posiadających kontrolę (wspólników przedsięwzięcia).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ujmowanie i wycena

W sprawozdaniu Banku, inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnie kontrolowanych ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych”. Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

Ponadto, inwestycje kapitałowe w jednostce działającej za granicą stanowią aktywa niepieniężne. Aktywa niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, przelicza się według kursu wymiany z dnia transakcji. Inwestycje w jednostce zagranicznej, które zostały nabyte przed dniem przejścia na MSSF ustalono według wartości bilansowej na dzień przejścia na MSSF.

Ujmowanie transakcji nabycia pod wspólną kontrolą według wartości księgowych

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy UniCredit, której Bank jest członkiem, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane. Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Banku. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze, dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów niedających kontroli, to nabycie udziałów niedających kontroli ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brak wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów niedających kontroli nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów niedających kontroli stosuje zasady określone z poziomu podmiotu dominującego.

Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnie kontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Inne wartości niematerialne

Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Bank zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości. W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz jeszcze nie przyjętych do użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest raz w roku, oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych:

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	7% – 20,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych:

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	12,5% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	20% - 33,3%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych:

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%
-------------------	--------------

Nie amortyzuje się gruntów, środków trwałych w budowie oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Banku, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Bank jest również stroną umów leasingowych na podstawie, których przekazuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie Banku, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie Banku.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Leasing finansowy

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Bank całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty z tytułu odsetek”.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

W pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, włączając te wyceniane metodą aktuarialną oraz rezerwy na koszty restrukturyzacji. Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Bank w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodczynny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Banku.

Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, oprócz zysków i strat aktuarialnych odnoszonych na inne całkowite dochody.

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Kapitały własne Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami i statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk/strata z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Poniżej omówiono wybrane pozycje kapitału własnego:

- a) kapitał zakładowy może być podwyższony przez emisję nowych akcji lub poprzez podwyższenie wartości nominalnej akcji dotychczasowych. Walne Zgromadzenie może podwyższyć kapitał zakładowy, przeznaczając na to środki z kapitału zapasowego lub z innych kapitałów rezerwowych utworzonych z zysku, jeżeli mogą być one użyte na ten cel zgodnie z Kodeksem spółek handlowych i Statutem Banku,
- b) kapitał zapasowy tworzony jest z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy powinny wynosić co najmniej 8% zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez ten kapitał wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- zakładowego. Do kapitału zapasowego przelewa się pozostałe po pokryciu kosztów emisji nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej,
- c) kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,
 - d) kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych – obejmuje różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP,
 - e) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
 - f) składniki kapitałowe:
 - obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, oraz
 - rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego,
 - g) fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem Bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 roku z zysku po opodatkowaniu,
 - h) niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych,
 - i) zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikający z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Płatności oparte na bazie akcji

W Banku realizowane są programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa pierwszeństwa do nabycia akcji Banku, w tym akcji fantomowych oraz akcji podmiotu dominującego Spółki UniCredit S.p.A. (zob. Nota 43).

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych Banku Pekao S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o model Black – Scholes wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe”).

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania wynagrodzeń rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmowane są koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania lub wcześniejszego rozliczenia prawa do akcji, Bank traktuje taką sytuację jako przyspieszenie nabycia uprawnień i bezzwłocznie ujmuje kwotę, która byłaby dalej ujmowana przez pozostały czas okresu nabywania uprawnień. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanego prawa do akcji nowym prawem do akcji, prawo anulowane i nowe prawo są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnego prawa.

Rozwadniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

Transakcje rozliczane w akcjach fantomowych Banku Pekao S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w akcjach fantomowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej zobowiązania z tego tytułu na dzień bilansowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartość godziwa zobowiązania jest szacowana na podstawie ceny akcji Banku na GPW na dzień bilansowy oraz oczekiwanej liczby akcji fantomowych do których zostaną nabyte uprawnienia.

Koszt transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych jest ujmowany jako koszty wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem zobowiązania wobec pracowników prezentowanych w pozycji „Rezerwy”.

Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby akcji – zostaną ostatecznie nabyte.

Opcje na akcje i akcje Spółki UniCredit S.p.A.

Bank Pekao S.A. przystąpił do programu motywacyjnego Grupy UniCredit. Celem programu motywacyjnego jest zaoferowanie wybranym kluczowym pracownikom Banku opcji na akcje oraz akcji UniCredit S.p.A.

W tym przypadku Bank otrzymał od spółki dominującej wartość godziwą przyznanych pracownikom Banku Pekao S.A. praw ustaloną w oparciu o model wyceny opcji Hull-White.

Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w kosztach wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w pozycji „Pozostałe kapitały”.

W momencie realizacji tych instrumentów Bank zobowiązany jest do zapłaty wartości godziwej przyznanych instrumentów na rzecz UniCredit S.p.A.

3.8 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe Banku odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

3.9 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań

Bank zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Banku (np. prowadzone sprawy sporne),

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Wystawca gwarancji finansowej wycenia ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w rachunku przepływów środków pieniężnych składają się „Kasa, należności od Banku Centralnego” oraz należności od banków o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Sprawozdawczość według segmentów działalności

Informacje dotyczące segmentów działalności Grupy prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

4. Zarządzanie ryzykiem

Polityka zarządzania ryzykiem Banku ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Bank podejmuje w swojej działalności biznesowej. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia oraz regularnie raportowane, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej.

Dalsza część noty opisuje wszystkie istotne ryzyka występujące w działalności Banku.

4.1 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Ponadto sprawuje ona nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie procesów zarządzania ryzykiem poprzez wprowadzanie odpowiednich wewnętrznych regulacji, jak również uwzględniających wyniki kontroli audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu obliczania kapitału wewnętrznego oraz za efektywność przeglądu procesu wyliczania kapitału wewnętrznego i jego monitoring. Ponadto wprowadza niezbędne korekty lub udoskonalenia do tych procesów i systemów, co do których zachodzi taka konieczność. Konieczność ta może być spowodowana zmianami poziomu ryzyka w działalności Banku, czynnikami otoczenia gospodarczego lub innymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów lub systemów.

Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat typów, skali, istotności ryzyk, na które narażony jest Bank, jak również metod wykorzystywanych do ich zarządzania.

Zarząd Banku ocenia, czy działalność taka jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie, raportowanie i kontrola lub ograniczanie są prowadzone na odpowiednim poziomie w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Ponadto sprawdza, czy kierownictwo każdego szczebla efektywnie zarządza ryzykiem w ramach swoich kompetencji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO)

Komitet ten odpowiada za przegląd i kontrolę zarządzania ryzykiem. W szczególności do jego obowiązków należy:

- nadzór i kontrola nad zarządzaniem ryzykiem,
- ustalanie wytycznych w zakresie zarządzania ryzykiem, alokację kapitału i optymalizację wskaźnika ryzyko/dochód.

Pion Zarządzania Ryzykami

Pion ten odpowiada za:

- budowę systemu ryzyka kredytowego w Banku, umożliwiającego prawidłowe rozpoznanie i zarządzanie ryzykiem, tworzenie struktury zarządzania tym ryzykiem oraz rozwijanie niezbędnej wiedzy na wszystkich szczeblach organizacji,
- zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności generowanego zarówno w działalności handlowej, jak również wynikającego ze struktury aktywów i pasywów,
- identyfikację i zarządzanie znaczącymi ryzykami i ocena zagregowanego kapitału ekonomicznego,
- rozwijanie i umacnianie systemu ryzyka operacyjnego oraz identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

4.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Banku. Udział kredytów i pożyczek w bilansie Banku powoduje, że jego utrzymanie na bezpiecznym poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności Banku. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter scentralizowany i jest wykonywany przede wszystkim poprzez jednostki Pionu Zarządzania Ryzykami, umiejscowione w Centrali Banku oraz jego strukturach lokalnych. Integracja ryzyk w Pionie Zarządzania Ryzykami, w którym oprócz ryzyka kredytowego zostały przypisane także ryzyko rynkowe oraz operacyjne, umożliwia efektywne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk o charakterze kredytowym. Proces obejmuje wszystkie funkcje kredytowe – analizę kredytową, podejmowanie decyzji kredytowych, monitorowanie i administrowanie oraz restrukturyzację i windykację. Funkcje te są realizowane zgodnie z obowiązującą w danym roku obrachunkowym polityką kredytową Banku i wytycznymi do niej, przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Efektywność i skuteczność funkcji kredytowych jest osiągana przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i metodologii kredytowych oraz zastosowaniu zaawansowanych narzędzi informatycznych, które zostały zintegrowane z głównym systemem informatycznym Banku. Procedury obowiązujące w Banku pozwalają na ograniczanie ryzyka kredytowego. W szczególności te dotyczące zasad oceny ryzyka transakcji, ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów, uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych oraz ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności, zgodnie z przyjętym w Banku systemem segmentacji klientów.

Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Prawa Bankowego oraz wewnętrzne normy ostrożnościowe. Dotyczą one w szczególności wskaźników koncentracji zaangażowania kredytowego dla określonych sektorów gospodarki, wskaźnika udziału znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku oraz limitów zaangażowania na poszczególne kraje, banki zagraniczne i krajowe instytucje finansowe. Uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych, ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności oraz wewnętrzne i zewnętrzne normy ostrożnościowe uwzględniają nie tylko kredyty, pożyczki i gwarancje, ale również transakcje pochodne i instrumenty dłużne.

Bank ustalił następujące limity portfelowe:

- udział znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku – akceptowany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku,
- limity na segmenty klientów – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- limity na produkty (kredyty hipoteczne udzielane klientom indywidualnym, finansowanie nieruchomości komercyjnych) – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- ograniczenia sektorowe i koncentracji sektorowej – akceptowane przez Komitet Kredytowy Banku.

Z uwagi na fakt, że kluczowe limity ustalane są przez organy decyzyjne, które jednocześnie otrzymują i analizują raporty na temat ryzyka kredytowego (prezentujące również bazylejskie parametry ryzyka kredytowego), decyzje o limitach w znacznym stopniu uwzględniają ocenę ryzyka kredytowego wspartą wewnętrznymi systemami ratingowymi. Ponadto, Bank limituje transakcje kredytowe charakteryzujące się podwyższonym ryzykiem poprzez zastrzeżenie decyzyjności w tych przypadkach dla szczebli decyzyjnych z wyższym limitem uprawnień.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają również jego okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej klientów.

Modele ratingowe wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z wewnętrznych modeli ratingowych w zależności od segmentu klienta i/lub rodzaju ekspozycji.

Proces nadawania ratingu stanowi istotny element oceny ryzyka kredytowego klienta i transakcji, stanowiąc wstępny etap w procesie podejmowania decyzji kredytowej zarówno o udzieleniu jak i zmianie warunków kredytu oraz w procesie monitorowania jakości portfela kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów – PD, LGD oraz EAD. Parametr PD odnosi się do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (ang. default) czyli z niedotrzymaniem warunków umownych przez Kredytobiorcę, w horyzoncie jednego roku i może mieć charakter podmiotowy lub produktowy. Parametr LGD wskazuje na szacowaną wysokość straty, która zostanie poniesiona dla każdej transakcji o charakterze kredytowym od daty wystąpienia takiego niewykonania zobowiązania. Parametr EAD odzwierciedla szacowaną wysokość ekspozycji kredytowej na tę datę.

Parametry ryzyka wykorzystywane w modelach ratingowych służą do wyliczenia oczekiwanej straty z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość oczekiwanej straty jest jednym z istotnych kryteriów oceny branych pod uwagę przez czynniki decyzyjne w procesie kredytowania. W szczególności ta wartość jest porównywana z wnioskowanym poziomem marży.

Poziom marż minimalnych dla danego produktu lub segmentu klienta jest określany na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość szacowanych parametrów ryzyka i stanowiącej fragment systemu ratingów wewnętrznych.

Zarówno rating klienta jak i transakcji, a także parametry ryzyka kredytowego odgrywają znaczącą rolę w systemie informacji o ryzyku kredytowym. Dla każdego modelu ratingowego raporty ryzyka kredytowego zawierają informacje dotyczące porównania zrealizowanych parametrów z teoretycznymi wartościami dla każdej klasy ratingowej.

Raporty ryzyka kredytowego są generowane miesięcznie, a ich zakres jest różny w zależności od odbiorcy raportu (im wyższy szczebel zarządzania, tym prezentowane raporty są bardziej zagregowane). W ten sposób raporty są efektywnie wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Modele ratingowe zostały zbudowane w oparciu o segment klienta i rodzaj transakcji.

1. Dla segmentu klienta indywidualnego Bank zbudował trzy odrębne modele przeznaczone dla:
 - kredytów hipotecznych,
 - kredytów konsumenckich,
 - kredytów nie-ratałnych (limity).
2. Dla klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) Bank stosuje modele uzależnione od zakresu dostępnej informacji. Tak więc w tej grupie klientów funkcjonują modele przeznaczone dla:
 - klientów stosujących pełną rachunkowość,
 - klientów rozliczających się wg karty podatkowej,
 - osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz samozatrudnionych.
3. Dla segmentu klienta korporacyjnego (z wyłączeniem instytucji finansowych, jednostek sektora publicznego i kredytowania specjalistycznego), Bank stosuje modele dzieląc klientów na dwie grupy:
 - klientów z przychodami nieprzekraczającymi 30 mln złotych,
 - klientów z przychodami przekraczającymi 30 mln złotych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skala ratingowa

Skala ratingowa jest zróżnicowana w zależności od segmentu klienta i rodzaju transakcji.

Przyporządkowanie klienta lub transakcji do danej klasy ratingowej uzależnione jest od przypisanego prawdopodobieństwa niewywiązania się ze spłaty zobowiązania (parametr PD).

W poniższych tabelach przedstawiono jakość portfela kredytowego w oparciu o rozkład procentowy klas ratingowych dla ekspozycji objętych wewnętrznymi modelami ratingowymi.

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	KREDYTY HIPOTECZNE				KREDYTY KONSUMENCKIE				KREDYTY NIE RATALNE			
	ZAKRES PD		NOMINAŁ		ZAKRES PD		NOMINAŁ		ZAKRES PD		NOMINAŁ	
			31.12.2013	31.12.2012			31.12.2013	31.12.2012			31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD	< 0,19%	4,9%	4,5%	0,00% <= PD	< 0,30%	4,8%	4,6%	0,00% <= PD	< 0,01%	0,7%	0,6%
2	0,19% <= PD	< 0,24%	10,6%	10,0%	0,30% <= PD	< 0,50%	6,8%	6,9%	0,01% <= PD	< 0,03%	10,2%	9,8%
3	0,24% <= PD	< 0,31%	29,5%	26,9%	0,50% <= PD	< 0,60%	4,8%	4,8%	0,03% <= PD	< 0,04%	2,8%	2,7%
4	0,31% <= PD	< 0,40%	41,9%	38,2%	0,60% <= PD	< 0,80%	12,1%	12,1%	0,04% <= PD	< 0,07%	7,1%	7,4%
5	0,40% <= PD	< 0,61%	5,0%	6,5%	0,80% <= PD	< 1,30%	17,0%	16,4%	0,07% <= PD	< 0,15%	17,3%	16,5%
6	0,61% <= PD	< 1,02%	1,1%	5,2%	1,30% <= PD	< 2,10%	20,3%	19,7%	0,15% <= PD	< 0,25%	18,0%	17,6%
7	1,02% <= PD	< 2,20%	1,9%	2,9%	2,10% <= PD	< 3,70%	16,7%	16,9%	0,25% <= PD	< 0,59%	9,6%	10,0%
8	2,20% <= PD	< 6,81%	1,9%	2,2%	3,70% <= PD	< 7,20%	7,2%	7,6%	0,59% <= PD	< 1,20%	10,3%	13,0%
9	6,81% <= PD	< 14,10%	1,0%	1,1%	7,20% <= PD	< 15,40%	3,2%	3,2%	1,20% <= PD	< 2,58%	5,1%	5,1%
10	14,10% <= PD	< 100,00%	2,2%	2,5%	15,40% <= PD	< 100,00%	7,1%	7,8%	2,58% <= PD	< 100,00%	18,9%	17,3%
Razem			100,0%	100,0%			100,0%	100,0%			100,0%	100,0%

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	NOMINAŁ	
		31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD < 0,11%	1,4%	1,7%
2	0,11% <= PD < 0,22%	4,1%	4,3%
3	0,22% <= PD < 0,45%	9,7%	10,0%
4	0,45% <= PD < 1,00%	16,5%	16,8%
5	1,00% <= PD < 2,10%	19,3%	19,0%
6	2,10% <= PD < 4,00%	15,8%	15,1%
7	4,00% <= PD < 7,00%	12,8%	12,8%
8	7,00% <= PD < 12,00%	8,4%	8,5%
9	12,00% <= PD < 22,00%	6,8%	6,3%
10	22,00% <= PD < 100,00%	5,2%	5,5%
Razem		100,0%	100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta korporacyjnego (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	NOMINAL	
		31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD < 0,15%	8,7%	7,5%
2	0,15% <= PD < 0,27%	10,8%	5,9%
3	0,27% <= PD < 0,45%	17,9%	8,3%
4	0,45% <= PD < 0,75%	12,9%	7,4%
5	0,75% <= PD < 1,27%	11,9%	9,8%
6	1,27% <= PD < 2,25%	9,0%	15,8%
7	2,25% <= PD < 4,00%	8,5%	14,1%
8	4,00% <= PD < 8,50%	16,7%	20,5%
9	8,50% <= PD < 100,00%	3,6%	10,7%
Razem		100,0%	100,0%

Dla ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego Bank stosuje podejście pogrupowania (ang. slotting criteria) w ramach metody wewnętrznych ratingów, polegające na zastosowaniu klas nadzorczych w procesie przypisywania wag ryzyka.

Rozkład procentowy dla portfela ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego (bez utraty wartości)

KLASA NADZORCZA	NOMINAL	
	31.12.2013	31.12.2012
Wysoka	16,2%	20,6%
Dobra	76,4%	73,0%
Zadawalająca	4,2%	5,2%
Słaba	3,2%	1,2%
Razem	100,0%	100,0%

Rating klienta/transakcji a szczebel podejmowania decyzji kredytowej

Szczebel decyzyjny związany z zatwierdzeniem transakcji jest w bezpośredni sposób uzależniony od ratingu klienta.

Limity uprawnień są związane z zajmowanym stanowiskiem, określonym zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku. Limity są określone biorąc pod uwagę:

- kwotę łącznego zaangażowania Banku wobec klienta łącznie z kwotą wnioskowanej transakcji,
- rodzaj klienta,
- zaangażowanie osób i podmiotów powiązanych z klientem.

Walidacja modeli ratingowych

Wewnętrzna walidacja modeli i oszacowań parametrów ryzyka koncentruje się na ocenie jakości modeli ryzyka oraz dokładności i stabilności oszacowań parametrów stosowanych przez Bank. Walidacja obejmuje modele i parametry ryzyka szacowane lokalnie – walidacja modeli centralnych prowadzona jest w ramach Grupy UniCredit. Walidacja przeprowadzana jest na poziomie każdego modelu ryzyka, przy czym dla każdej z klas ekspozycji Bank może stosować kilka modeli.

Ponadto komórka audytu wewnętrznego ma obowiązek, co najmniej raz w roku, dokonać przeglądu systemów ratingowych Banku i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania jednostki kontroli ryzyka i oszacowań wartości parametrów ryzyka. Przegląd obejmuje zgodność systemów ratingowych i ich funkcjonowania w Banku ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja kredytowa

Poniższa tabela przedstawia maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla pozycji bilansowych i pozabilansowych na datę sprawozdawczą.

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od Banku Centralnego	2 086 607	6 978 869
Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	108 223 044	98 703 492
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	188 377	614 719
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (do obrotu)	1 999 346	2 650 577
Instrumenty zabezpieczające	250 186	367 890
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	34 845 508	28 587 056
Pozostałe aktywa (**)	2 544 883	2 386 870
Ekspozycja bilansowa (***)	150 137 951	140 289 473
Zobowiązania do udzielenia kredytu	26 922 182	23 123 943
Pozostałe zobowiązania warunkowe	12 818 277	11 304 804
Ekspozycja pozabilansowa	39 740 459	34 428 747
Razem	189 878 410	174 718 220

(*) Kwoty pożyczek udzielonych klientom uwzględniają weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

(**) Obejmuje następujące pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej: „Inwestycje w jednostkach zależnych”, „Inwestycje w jednostki stowarzyszone” oraz część pozycji „Inne aktywa” (dochody do otrzymania, rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe, należności od dłużników różnych oraz rozrachunki kartowe).

(***) Ekspozycja bilansowa jest równa wartości bilansowej prezentowanej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Metody ograniczania ryzyka kredytowego

W Banku Pekao S.A. wypracowano ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w załączniku nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF.

Najczęściej spotykane zabezpieczenia pożyczek i kredytów, które są przyjmowane zgodnie z polityką Banku w tym zakresie, są następujące:

ZABEZPIECZENIA	ZASADY SZACOWANIA WARTOŚCI ZABEZPIECZEŃ
HIPOTEKI	
– komercyjne	Wartość zabezpieczenia powinna zostać określona na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawcę. Dopuszczalne są inne, indywidualne udokumentowane źródła wyceny np. oferta kupna, wartość zależna od etapu procedury przetargowej, itp.
– mieszkalne	
ZASTAW REJESTROWY / PRZEWŁASZCZENIE:	
– zapasy	Wartość określana na podstawie wiarygodnych źródeł takich jak kwota z umowy zastawu, wartość z aktualnego sprawozdania finansowego, wartość wpisana w polisę ubezpieczeniową, wartości kwotowanej na giełdzie, wartość wynikająca z zaawansowanego etapu windykacji poparta odpowiednimi dokumentami np. wycenieniami komornika lub syndyka.
– maszyny i urządzenia	Wartość określana na podstawie wyceny rynkowej rzeczoznawcy lub wartość bieżąca określona na podstawie innych wiarygodnych źródeł jak aktualna oferta kupna, ewidencja środków trwałych dłużnika, udokumentowana kwota podana przez komornika lub syndyka, itp.
– samochody	Wartość jest określona na podstawie dostępnych tabel (np. firm ubezpieczeniowych) wartości samochodu w zależności od marki, wieku, ceny początkowej, ewentualnie innych wiarygodnych źródeł wyceny np. kwoty wpisanej w polisie ubezpieczeniowej.
– inne	Wartość jest ustalana indywidualnie w zależności od przedmiotu. Wycena powinna pochodzić z wiarygodnego źródła z uwzględnieniem powyższych wskazówek.
– papiery wartościowe i środki pieniężne	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej. Stopa odzysku powinna zostać oszacowana ostrożnie, aby uwzględnić dużą zmienność ceny niektórych papierów wartościowych.
CESJA WIERZYTELNOŚCI	
– od kontrahenta mającego rating inwestycyjny przyznany przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrzny system ratingowy Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
GWARANCJE/ PORĘCZENIA (W TYM WEKSŁOWE) / PRZYSTĄPIENIE DO DŁUGU	
– od banków i Skarbu Państwa	Do wysokości kwoty gwarantowanej.
– od innych kontrahentów mających dobrą sytuację finansową w szczególności potwierdzoną ratingiem inwestycyjnym przyznanym przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrznym ratingiem Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej.

Efekt finansowy ustanowionych zabezpieczeń dla portfela ekspozycji ocenianych indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości wynosi 1 352 740 tys. złotych na datę 31 grudnia 2013 roku (828 930 tys. złotych na datę 31 grudnia 2012 roku). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów z tytułu utraty wartości dla tego portfela byłby wyższy, gdyby przy ich szacowaniu nie zostały uwzględnione zdyskontowane przepływy z zabezpieczeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Ujawnienia wymienione w tabelach poniżej obejmują aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, niezależnie od tego, czy są one kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Bank to:

- umowy ramowe ISDA oraz inne umowy ramowe dotyczące instrumentów pochodnych,
- globalne umowy ramowe (GMRA) dotyczące transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Bank nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zapisy takich porozumień dają bowiem prawo do kompensaty ujętych kwot, które jest wykonalne tylko w przypadkach niewywiązania się z płatności, niewypłacalności lub upadłości jednego z kontrahentów. Dodatkowo Bank i jego kontrahenci nie mają intencji do rozliczenia transakcji na bazie kwoty netto lub do jednoczesnej realizacji aktywów i wykonania zobowiązań. W związku z tym nie wystąpiły przypadki kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

Bank otrzymał i złożył zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających i płynnych papierów wartościowych w odniesieniu do następujących transakcji:

- instrumenty pochodne,
- transakcje zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Zabezpieczenia te ustanowione są na standardowych warunkach branżowych. Zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających wynikają m.in. z tzw. Credit Support Annex (CSA) – stanowiących załącznik do umów ramowych ISDA.

Papiery wartościowe otrzymane/złożone jako zabezpieczenie w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu mogą być zastawione lub sprzedane na czas trwania transakcji, ale muszą być oddane w dacie zapadalności transakcji. Warunki umów również dają prawo każdej ze stron transakcji do rozwiązania powiązanych transakcji w przypadku braku możliwości zwrotu zabezpieczenia.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania i które mogą potencjalnie podlegać kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
AKTYWA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	2 249 532	-1 695 415	-145 840	408 277
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 130 711	-2 128 726	-723	1 262
RAZEM	4 380 243	-3 824 141	-146 563	409 539

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 062 269	-1 695 415	-831 035	535 819
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	450 113	- 442 179	-	7 934
RAZEM	3 512 382	-2 137 594	-831 035	543 753

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
AKTYWA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 018 467	-2 109 769	-182 294	726 404
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	79 519	-79 519	-	-
RAZEM	3 097 986	-2 189 288	-182 294	726 404

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 856 277	-2 109 769	-1 022 698	723 810
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 374 305	-1 371 927	-	2 378
RAZEM	5 230 582	-3 481 696	-1 022 698	726 188

Ujawnione powyżej wartości aktywów i zobowiązań finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych – na bazie wartości godziwej,
- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu – na bazie wartości wg zamortyzowanego kosztu.

Rekoncyliacja wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, z wartościami prezentowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 928 749	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 999 346	70 597	24
	165 954	Instrumenty zabezpieczające	250 186	84 232	26
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 130 711	Należności od banków	7 653 801	5 523 090	22
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 924 386	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 054 385	129 999	24
	1 007 884	Instrumenty zabezpieczające	1 007 884	-	26
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	450 113	Zobowiązania wobec innych banków	4 754 732	4 304 619	37

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	2 468 867	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 650 577	181 710	24
	187 847	Instrumenty zabezpieczające	367 890	180 043	26
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	79 519	Należności od banków	4 096 454	4 016 935	22
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	2 441 057	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 629 496	188 439	24
	1 226 781	Instrumenty zabezpieczające	1 226 781	-	26
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 374 305	Zobowiązania wobec innych banków	6 305 678	4 931 373	37

Ogólna charakterystyka procesu monitorowania

Proces monitorowania nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u klienta, podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości portfela kredytowego w celu maksymalizacji prawdopodobieństwa odzyskania udostępnionych klientowi środków.

Monitorowanie ryzyka kredytowego obejmuje, w szczególności, kontrolę terminowości obsługi zadłużenia, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, sprawdzanie realizacji warunków umowy kredytowej oraz przyjętych i ustanowionych zabezpieczeń.

Monitoring dużych klientów korporacyjnych dokonywany jest z wykorzystaniem systemu ratingowego oraz danych z wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji. W przypadku średniego i małego klienta proces monitorowania prowadzony jest przy wykorzystaniu wewnętrznego narzędzia zbudowanego na bazie statystycznego modelu behawioralnego. Efektywność procesu wzmocniona jest dzięki cyklicznym przeglądom portfela kredytowego dokonywanym przez przedstawicieli Pionu Zarządzania Ryzykami i Pionów Biznesowych mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości poszczególnych ekspozycji oraz całego portfela kredytowego.

Monitorowanie klienta indywidualnego ma charakter systemowy i jest przeprowadzane na podstawie wyników scoringu behawioralnego.

Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych

W Banku odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych oznaczającą, iż Bank nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z warunkami umowy. Utrata wartości ekspozycji kredytowych wyceniana jest metodą indywidualną i grupową.

Proces identyfikacji ekspozycji z utratą wartości objętych wyceną indywidualną dokonywany jest z wykorzystaniem wewnętrznego narzędzia i obejmuje następujące etapy:

- określenie czy przesłanka trwałej utraty wartości na danej ekspozycji kredytowej została rozpoznana, a przy jej zidentyfikowaniu określenie rodzaju przesłanki i nadanie ekspozycji statusu default,
- oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, pochodzących zarówno z zabezpieczeń jak i działalności klienta,
- wyliczenie odpisu aktualizacyjnego i zaewidencjonowanie go w systemie.

Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w przypadku gdy zaległość w spłacie przekracza 90 dni. Odpis z tytułu utraty wartości dla tych ekspozycji jest wyliczany w oparciu o modele statystyczne.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych przesłanka trwałej utraty wartości nie została rozpoznana wyliczany jest odpis na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Stosowane modele statystyczne bazują na obserwacjach historycznych, w ramach grup ekspozycji charakteryzujących się zbliżonymi parametrami ryzyka kredytowego.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Analiza jakościowa aktywów finansowych Banku

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ INDYWIDUALNIE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	1 191 694	893 197
- do 1 miesiąca	-	-	101 788	35 781
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	457 622	38 386
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	443 213	1 444 525
- powyżej 1 roku do 5 lat	18 089	62 964	2 019 612	1 206 543
- powyżej 5 lat	-	-	834 395	835 537
Razem brutto	18 089	62 964	5 048 324	4 453 969
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-353 894	-175 253
- do 1 miesiąca	-	-	-50 121	-11 636
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-132 587	-19 002
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-180 945	-412 768
- powyżej 1 roku do 5 lat	-9 788	-54 000	-1 160 069	-779 281
- powyżej 5 lat	-	-	-736 308	-732 087
Razem odpis	-9 788	-54 000	-2 613 924	-2 130 027
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	8 301	8 964	2 434 400	2 323 942
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ GRUPOWO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	63 262	60 904
- do 1 miesiąca	-	-	34 183	31 489
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	30 450	33 577
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	10	395 765	454 184
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	1 359 506	1 355 645
- powyżej 5 lat	15 662	15 833	554 871	589 311
Razem brutto	15 662	15 843	2 438 037	2 525 110
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-34 697	-30 931
- do 1 miesiąca	-	-	-17 564	-16 294
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-15 992	-18 012
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-10	-236 622	-273 714
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	-1 051 931	-1 048 893
- powyżej 5 lat	-15 662	-15 833	-534 101	-575 742
Razem odpis	-15 662	-15 843	-1 890 907	-1 963 586
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	-	-	547 130	561 524

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)			
			PRZEDSIĘBIORSTWA		LUDNOŚĆ	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI						
- nieprzeterminowane	7 645 771	4 087 779	56 085 618	54 431 685	39 852 292	35 956 484
- do 30 dni	-	-	206 057	175 123	1 299 370	1 336 766
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	29 634	21 910	177 009	200 850
- powyżej 60 dni	-	-	108 852	13 234	299 214	108 840
Razem brutto	7 645 771	4 087 779	56 430 161	54 641 952	41 627 885	37 602 940
ODPIS IBNR						
- nieprzeterminowane	-271	-289	-218 388	-255 957	-123 852	-133 645
- do 30 dni	-	-	-2 658	-2 598	-86 202	-88 192
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	-1 192	-689	-22 057	-23 276
- powyżej 60 dni	-	-	-599	-424	-15 385	-18 539
Razem odpis IBNR	-271	-289	-222 837	-259 668	-247 496	-263 652
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości	7 645 500	4 087 490	56 207 324	54 382 284	41 380 389	37 339 288

(*) Kwoty pożyczek udzielonych klientom uwzględniają weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek według kryterium wystąpienia przesłanek utraty wartości

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
EKSPOZYCJE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto	33 751	78 807	7 486 361	6 979 079
odpis	-25 450	-69 843	-4 504 831	-4 093 613
Razem netto	8 301	8 964	2 981 530	2 885 466
EKSPOZYCJE Z PRZESŁANKAMI UTRATY WARTOŚCI, DLA KTÓRYCH NIE STWIERDZONO UTRATY WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto, w tym:	-	-	38 589	37 019
ekspozycje, w przypadku których w zdyskontowanych oczekiwanych przyszłych przepływach pieniężnych uwzględniono wartość zabezpieczeń, w tym:	-	-	38 589	37 019
ekspozycje przeterminowane	-	-	6 354	4 300
odpis IBNR	-	-	-2 765	-4 288
Razem netto	-	-	35 824	32 731
EKSPOZYCJE BEZ PRZESŁANEK UTRATY WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto	7 645 771	4 087 779	98 019 457	92 207 873
odpis IBNR	-271	-289	-467 568	-519 032
Razem netto	7 645 500	4 087 490	97 551 889	91 688 841

(*) Kwoty pożyczek udzielonych klientom uwzględniają weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2013 roku

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE					
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AA+ do AA-	-	262 534	-	-	262 534
A+ do A-	188 377	17 599 157	1 050 967	5 694 771	24 533 272
BBB+ do BBB-	-	248 865	-	-	248 865
bez ratingu	-	14 836 974(*)	837 757(**)	-	15 674 731
Razem	188 377	32 947 530	1 888 724	5 694 771	40 719 402

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 14 159 186 tys. zł.

(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 837 757 tys. zł.

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2012 roku

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE					
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
A+ do A-	293 566	15 530 743	2 103 774	2 887 530	20 815 613
BBB+ do BBB-	-	248 995	-	-	248 995
bez ratingu	321 153	10 019 744(*)	674 781(**)	-	11 015 678
Razem	614 719	25 799 482	2 778 555	2 887 530	32 080 286

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 9 320 660 tys. zł.

(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 674 781 tys. zł.

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2013 roku

INSTRUMENTY POCHODNE						
RATING	HANDLOWE			ZABEZPIECZAJĄCE		
	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE
AAA	8	-	-	-	-	-
AA+ do AA-	88 394	-	-	11 492	-	-
A+ do A-	1 290 956	31 507	-	116 674	-	-
BBB+ do BBB-	193 747	-	1 446	23 945	-	-
BB+ do BB-	31 553	-	2 861	-	-	-
B+ do B-	-	-	1 141	-	-	-
bez ratingu	125 343	19 249	213 141	9 527	4 316	84 232
Razem	1 730 001	50 756	218 589	161 638	4 316	84 232

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2012 roku

RATING	INSTRUMENTY POCHODNE						RAZEM
	HANDLOWE			ZABEZPIECZAJĄCE			
	BANKI	POZOSTALE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTALE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	
AAA	16	-	-	-	-	-	16
AA+ do AA-	86 386	-	-	36 970	-	-	123 356
A+ do A-	1 686 769	-	-	116 102	-	-	1 802 871
BBB+ do BBB-	234 706	-	8 550	29 712	-	-	272 968
BB+ do BB-	-	-	2 131	-	-	-	2 131
bez ratingu	267 447	26 441	338 131	5 064	-	180 042	817 125
Razem	2 275 324	26 441	348 812	187 848	-	180 042	3 018 467

Praktyki „forbearance”

W nawiązaniu do dokumentu 2012/853 wydanego przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz instrukcji wydanych przez Europejski Bank Centralny w zakresie ujawnień dotyczących ekspozycji „forborne”, Bank we współpracy z podmiotem dominującym, rozpoczął proces dostosowania do nowych wymogów sprawozdawczych, które będą wiążące dla raportów przygotowywanych na koniec września 2014 roku.

Ekspozycje „forborne” zostały zdefiniowane jako ekspozycje, które podlegały procesom renegotjacji („forbearance”), tj. ustępstwom w stosunku do dłużników, którzy mają – lub mogą mieć – trudności w spłacie swoich zobowiązań finansowych („trudności finansowe”).

Na podstawie dostępnych danych i wewnętrznej metodologii w zakresie klasyfikacji należności w restrukturyzacji do ekspozycji zagrożonych utratą wartości oraz zasad renegotjacji warunków umownych dla ekspozycji nie zagrożonych utratą wartości, Bank prezentuje ekspozycje „forborne” na podstawie poniższych kryteriów:

- Ekspozycje „forborne” bez rozpoznanej utraty wartości: należności, dla których w dacie renegotjacji warunków umownych, ekspozycja była klasyfikowana jako nie zagrożona utratą wartości z przeterminowaniem powyżej 30 dni i na datę sprawozdawczą w dalszym ciągu była klasyfikowana jako nie zagrożona utratą wartości. Zakres należności zaklasyfikowanych do tej kategorii został określony na podstawie historii zmian umów zarejestrowanych w systemach operacyjnych Banku w ostatnich 2 latach,
- Ekspozycje „forborne” z rozpoznaną utratą wartości: wszystkie ekspozycje w restrukturyzacji, które są już klasyfikowane jako należności z rozpoznaną utratą wartości.

Poniższa tabela przedstawia wartość ekspozycji „forborne”

	31.12.2013	31.12.2012
KREDYTY I POŻYCZKI		
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości		
Wartość bilansowa brutto	408 582	284 012
Odpisy IBNR	-30 901	-26 910
Wartość bilansowa netto	377 681	257 102
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości		
Wartość bilansowa brutto	2 440 750	1 974 870
Odpisy aktualizujące	-886 095	-513 596
Wartość bilansowa netto	1 554 655	1 461 274
Wartość bilansowa netto ekspozycji „forborne”	1 932 336	1 718 376

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koncentracja ryzyka kredytowego

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe zaangażowanie Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 25% funduszy własnych banku. W 2013 roku limity maksymalnego zaangażowania określone w ustawie Prawo Bankowe nie zostały przekroczone.

a) Według poszczególnych podmiotów:

Według stanu na 31.12.2013

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 10 NAJWIĘKSZYCH KLIENTÓW BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Klient 1	2,0%
Klient 2	1,4%
Klient 3	1,1%
Klient 4	1,1%
Klient 5	1,0%
Klient 6	0,9%
Klient 7	0,8%
Klient 8	0,8%
Klient 9	0,7%
Klient 10	0,7%
Razem	10,5%

b) Według grup kapitałowych:

Według stanu na 31.12.2013

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 5 NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH BĘDĄCYCH KLIENTAMI BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Grupa 1	4,8%
Grupa 2	2,3%
Grupa 3	1,2%
Grupa 4	1,2%
Grupa 5	1,1%
Razem	10,6%

c) Według branż:

Ograniczeniu ryzyka kredytowego związanego z nadmierną koncentracją sektorową służy system kształtowania sektorowej struktury zaangażowania. Obejmuje on ustalanie wskaźników koncentracji sektorowej, monitorowanie portfela kredytowego oraz procedury wymiany informacji. System ten dotyczy zaangażowania kredytowego w poszczególne rodzaje działalności gospodarczej sklasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Wskaźniki koncentracji ustalone są w oparciu o obecny poziom zaangażowania Banku w dany sektor oraz ocenę ryzyka danego sektora. Okresowe porównywanie zaangażowania Banku z obowiązującymi wskaźnikami koncentracji pozwala na bieżącą identyfikację sektorów, w których może wystąpić nadmierna koncentracja ryzyka. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, dokonywana jest analiza obejmująca ocenę kondycji ekonomicznej sektora z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych jak i prognozowanych trendów oraz ocenę jakości zaangażowania w dany sektor. Działania te pozwalają na formułowanie polityki Banku ograniczającej ryzyko sektorowe oraz bieżące jej dostosowywanie do zmieniających się warunków.

Strukturę zaangażowania wg sektorów prezentuje poniższa tabela:

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

SEGMENT BRANŻOWY	31.12.2013	31.12.2012
Usługi	14,3%	13,9%
Administracja publiczna	14,1%	13,6%
Energetyka	13,6%	14,2%
Nieruchomości	12,2%	13,1%
Pośrednictwo finansowe	9,5%	9,8%
Budownictwo i przemysł drzewny	6,3%	7,0%
Transport	5,5%	4,4%
Produkcja maszyn i metali	5,4%	4,6%
Produkcja wyrobów chemicznych i farmaceutycznych	5,1%	5,7%
Produkcja wyrobów spożywczych i napojów	3,3%	3,3%
Telekomunikacja i informatyka	2,8%	2,6%
Media i przemysł papierienny	2,4%	2,5%
Produkcja samochodów	1,9%	1,9%
Pozostałe sektory	3,6%	3,4%
Razem	100,0%	100,0%

Ekspozycje kredytowe wobec Ukrainy

W 2013 roku Bank sprzedał wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank (szczegóły transakcji zostały przedstawione w Nocie 29).

Na dzień 31 grudnia 2013 r. bilansowa ekspozycja netto Banku wobec Ukrainy wynosiła 840 milionów złotych (co stanowi 0,5% całkowitej ekspozycji Banku Pekao).

Większość ekspozycji Banku wobec Ukrainy stanowią ekspozycje wewnątrzgrupowe w formie lokat międzybankowych, z których 50% zostanie spłacone najpóźniej w 2015 roku, a kolejne 50% - najpóźniej w 2017 roku. Pozostała część ekspozycji dotyczy dwóch międzynarodowych klientów korporacyjnych.

Bank ściśle monitoruje rozwój sytuacji na Ukrainie, a charakter posiadanego zaangażowania nie zagraża jakości jego aktywów.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycje Banku wobec Ukrainy na dzień 31 grudnia 2013 r.

	31.12.2013
Ekspozycje bilansowe	
Należności od banków	611 436
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	244 195
Wartość brutto	855 631
IBNR / Odpis z tytułu utraty wartości	-15 825
Wartość netto	839 806
Ekspozycje pozabilansowe	
Udzielone linie kredytowe	3 895
Wartość brutto	3 895
IBNR	-11
Wartość netto	3 884

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.3 Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, którego źródłem są zmiany parametrów rynkowych.

Ryzyko rynkowe to ryzyko obniżenia wyniku finansowego lub kapitału Banku na skutek zmian rynkowych. Podstawowymi czynnikami ryzyka rynkowego są:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny kapitałowych papierów wartościowych,
- ceny towarów.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjny i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu utrzymanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w zgodzie z zakładanymi celami strategicznymi.

Głównym celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest optymalizowanie wyników finansowych w taki sposób by realizowane były cele Banku przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko rynkowe w ramach apetytu na ryzyko określonego przez limity zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym bazuje na trójstopniowym systemie kontroli zgodnym z międzynarodowymi najlepszymi praktykami bankowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego. Proces zarządzania ryzykiem rynkowym oraz procedury go regulujące uwzględniają podział na księgę handlową i bankową.

Ryzyko rynkowe księgi handlowej

Zarządzając ryzykiem rynkowym księgi handlowej Bank dąży do optymalizowania wyników finansowych oraz zapewnienia maksymalnie wysokiej jakości obsługi klientów Banku w zakresie dostępu do rynku (market making) pozostając w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Głównym narzędziem pomiaru ryzyka rynkowego księgi handlowej jest model wartości zagrożonej (VaR). Wartość ta odzwierciedla poziom jednodniowej straty, która może się zrealizować z prawdopodobieństwem nie większym niż 1%. Wartość miary VaR wyznaczana jest metodą symulacji historycznej na podstawie 2-letniej historii obserwacji dynamiki czynników ryzyka rynkowego. Zbiór czynników walutowanych przy wyliczaniu VaR obejmuje wszystkie istotne czynniki rynkowe brane pod uwagę przy wycenie instrumentów finansowych za wyjątkiem specyficznego ryzyka kredytowego emitenta i kontrahenta. Szacowanie wpływu zmian czynników rynkowych na bieżącą wartość danego portfela odbywa się z wykorzystaniem pełnej rewaluacji (jako różnica między wartością portfela po zmianie poziomów parametrów rynkowych o historycznie zaobserwowane zmiany czynników, a bieżącą wartością portfela). Dla tak wyznaczonego zbioru prawdopodobnych zmian wartości portfela (dystrybucji) wyznaczany jest VaR jako 1%-kwantyl. Model poddawany jest bieżącej statystycznej weryfikacji poprzez porównanie wartości VaR do rzeczywistych i rewaluacyjnych wyników. Analizy za rok 2013, jak również za 2012 rok, potwierdzają adekwatność stosowanego modelu.

Kształtowanie się w latach 2013 i 2012 ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Banku w ujęciu miary Value at Risk przedstawiają poniższe tabele:

	31.12.2013	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	34	11	493	2 676
ryzyko stopy procentowej	1 210	808	1 432	2 868
Portfel handlowy	1 082	762	1 478	2 917

	31.12.2012	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	55	17	590	2 080
ryzyko stopy procentowej	1 480	616	1 362	5 278
Portfel handlowy	1 391	736	1 437	5 268

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej Bank kieruje się celem zabezpieczenia wartości ekonomicznej kapitału oraz realizacji założonego wyniku odsetkowego w ramach przyjętych limitów. Pozycja finansowa Banku w odniesieniu do zmieniających się stóp procentowych monitorowana jest poprzez lukę stopy procentowej (lukę przeszacowania), analizę duration, analizy wrażliwości, symulacje szokowe (stress testing) oraz VaR.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się poziomu wrażliwości dochodu odsetkowego (NII) na zmianę stóp procentowych o 100 p.b. oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (EVE) na zmianę stóp procentowych o 200 p.b. według stanu na koniec grudnia 2013 i 2012 roku przy założeniu pełnej elastyczności stóp administrowanych przez Bank w odniesieniu do zmiany stóp rynkowych (z wyjątkiem depozytów bieżących w PLN, dla których stosowany jest model urealnijający profil przeszacowania tych produktów).

WRAŻLIWOŚĆ W %	31.12.2013	31.12.2012
NII	-7,69	-9,14
EVE	-1,83	-0,62

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest zarządzane łącznie dla księgi handlowej i bankowej. Celem zarządzania ryzykiem kursu walutowego jest kształtowanie profilu walutowego pozycji bilansowych i pozabilansowych tak, aby pozostawał on w ramach wewnętrznych limitów. Ekspozycja Banku na ryzyko walutowe jest mierzona codziennie, przy zastosowaniu modelu wartości zagrożonej VaR, jak również poprzez analizę testowania warunków skrajnych, która stanowi uzupełnienie metody VaR.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Banku w ujęciu miary Value at Risk w podziale na główne waluty przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	31.12.2013	31.12.2012
Waluty razem (*)	39	841

(*) VaR zaprezentowany w pozycji „Waluty razem” stanowi obliczenie wielkości VaR dla całego portfela, a więc uwzględnia zależności korelacyjne pomiędzy walutami.

4.4 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i z przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, oraz
- określenie rozwiązań na przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Bank inwestuje wolne środki głównie w papiery wartościowe emitowane przez polski rząd, które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Udział papierów rządowych (wraz z papierami NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec 2013 r. 76%, a w aktywach ogółem 21%. Dzięki możliwości szybkiej sprzedaży lub postawienia w zastaw tych instrumentów, stanowią one również regularnie monitorowany zapas płynności Banku, pozwalający przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

W Banku monitorowana jest w trybie dziennym płynność krótkoterminowa (operacyjna), obejmująca operacje na rynkach finansowych oraz wielkość dostępnego zapasu płynnych, rynkowych lub zastawialnych w bankach centralnych papierów wartościowych. Ponadto miesięcznie monitorowana jest płynność strukturalna, obejmująca całe spektrum czasowe bilansu Banku, w tym płynność długoterminowa.

W ramach zarządzania płynnością finansową procesowi monitorowania, limitowania, kontrolowania i sprawozdawania kierownictwu Banku podlega szereg wskaźników płynności w podziale na PLN oraz główne waluty obce, jak również dla wielkości zagregowanych. Bank wprowadził między innymi wewnętrzne wskaźniki płynności określające relację urealnionych zapadalnych aktywów do urealnionych wymagalnych pasywów w terminie do 1 miesiąca i do 1 roku,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

jak również wskaźniki pokrycia określające relację urealnionych zapadalnych pasywów do urealnionych wymagalnych aktywów w terminie powyżej 1, 2, 3, 4, 5 lat.

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd Banku „Politykę zarządzania płynnością w sytuacji awaryjnej”, która określa procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

Polityka ta, odnosząc się do sytuacji pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku uwzględnia codzienne monitorowanie systemowych i specyficznych dla Banku wskaźników ostrzegawczych oraz cztery stopnie zagrożenia płynności w zależności od poziomu wskaźników ostrzegawczych, sytuacji Banku i rynkowej. Określa również źródła pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Banku. W dokumencie tym określone zostały również procedury monitorowania stanów płynności, procedury działań awaryjnych, struktury organizacyjne zespołów zadaniowych przywracających płynność Banku oraz zakres odpowiedzialności kierownictwa Banku za podejmowanie niezbędnych decyzji związanych z przywróceniem wymaganego poziomu płynności finansowej Banku. Zarówno w/w Polityka, jak i możliwości pozyskania środków pieniężnych z poszczególnych źródeł uwzględnionych w tym planie, podlegają okresowej weryfikacji.

Integralną częścią procesu monitorowania płynności Banku w warunkach kryzysu na rynkach finansowych oraz kryzysu wywołanego przez czynniki wewnętrzne, specyficzne dla Banku, jest scenariuszowa analiza stresowa przeprowadzana w trybie tygodniowym i miesięcznym.

Monitorując płynność, Bank szczególną uwagę zwraca na płynność w walutach obcych, co znajduje odzwierciedlenie w monitorowaniu, limitowaniu i kontrolowaniu płynności osobno dla poszczególnych istotnych walut (zgodnie z opisem powyżej), monitorowaniu zapotrzebowania na bieżącą i przyszłą płynność walutową i w przypadku zidentyfikowania takiej potrzeby jej zabezpieczeniu z wykorzystaniem swapów walutowych. Bank monitoruje także potencjalny wpływ na płynność konieczności wnoszenia depozytów zabezpieczających transakcje pochodne.

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają między innymi urealnienia dotyczące rdzenności depozytów i ich zapadalności, urealnienia przepływów z udzielonych zobowiązań pozabilansowych z tytułu finansowania i gwarancji oraz z tytułu aktywów bez kontraktowych harmonogramów spłat. Uwzględnia się także urealnione przepływy z posiadanego przez Bank portfela papierów wartościowych oraz przepływy wynikające z wcześniejszych spłat portfela kredytów hipotecznych. Są to główne przyczyny odróżniające lukę urealnią od nieurealnej. Przedstawione zostały również tabele zapadalności zobowiązań finansowych wg terminów umownych (kontraktowych).

Należy ponadto dodać, że luki mają charakter statyczny tj. nie uwzględniają wpływu na profil płynności zmian w wolumenie (np. nowych depozytów) bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, a także pozakapitałowych przepływów gotówkowych.

Urealniona luka płynności

31.12.2013	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Luka okresowa	1 383 230	-3 721 046	12 334 503	21 380 240	-31 981 941	-605 014
Luka skumulowana		-2 337 816	9 996 687	31 376 927	-605 014	

31.12.2012	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Luka okresowa	8 082 604	-6 340 903	13 259 602	19 388 270	-34 942 710	-553 137
Luka skumulowana		1 741 701	15 001 303	34 389 573	-553 137	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków(*)	1 968 459	1 451 927	12 592	168 225	1 397 852	4 999 055
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW						
Emisje własne	1 403 210	607 087	237 973	-	-	2 248 270
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	163 892	93 692	52 158	309 742
Razem	99 634 342	15 036 736	10 809 022	848 949	1 470 399	127 799 448
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(**)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	27 287 840	-	-	-	-	27 287 840
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	12 187 126	-	-	-	-	12 187 126
Razem	39 474 966	-	-	-	-	39 474 966

(*) Łącznie z Bankiem Centralnym

(**) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	3 663 118	1 187 926	328 922	64 820	1 200 774	6 445 560
Zobowiązania wobec klientów	82 559 409	12 800 158	12 989 386	347 149	19 442	108 715 544
Emisje własne	-	813 848	2 899 707	345 195	-	4 058 750
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	37 496	131 160	77 922	246 578
Razem	86 222 527	14 801 932	16 255 511	888 324	1 298 138	119 466 432
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	23 559 633	-	-	-	-	23 559 633
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	10 956 451	-	-	-	-	10 956 451
Razem	34 516 084	-	-	-	-	34 516 084

(*) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W poniższych tabelach przedstawiono przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Bank zalicza:

- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe i opcje na złoto,
- Opcje na stopę procentową (Cap / Floor),
- Opcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych,
- Swapy towarowe.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Bank zalicza:

- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (fx-swap),
- Forwardy na papiery wartościowe.

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2013	37 841	82 412	170 399	1 221 097	505 495	2 017 244
31.12.2012	25 853	123 149	246 296	1 522 061	878 871	2 796 230

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2013						
wpływy	9 859 595	6 918 333	6 513 048	4 360 422	4 639 247	32 290 645
wypływy	9 836 552	6 924 706	6 386 575	4 782 678	4 966 904	32 897 415
31.12.2012						
wpływy	7 908 137	5 111 905	8 001 591	6 363 959	2 382 595	29 768 187
wypływy	7 763 752	5 077 752	7 941 583	6 605 418	2 814 431	30 202 936

4.5 Ryzyko operacyjne

Informacje jakościowe

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne. Ryzyko strategiczne, ryzyko biznesowe i ryzyko reputacji są odrębnymi kategoriami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym bazuje na procedurach wewnętrznych, które są zgodne z Prawem Bankowym, Uchwałami 76/2010 (z późniejszymi zmianami) i 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego, Rekomendacją M, a także standardami Grupy UniCredit. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje: identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego polega na analizie czynników wewnętrznych, jak również czynników zewnętrznych mogących mieć istotny wpływ na osiągnięcie celów Banku. Głównymi narzędziami stosowanymi w identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego są: wewnętrzne zdarzenia operacyjne, zewnętrzne zdarzenia operacyjne, kluczowe wskaźniki ryzyka, analiza scenariuszy oraz samoocena Pekao. Działania monitorujące prowadzone są na trzech poziomach kontroli: kontrola operacyjna (wszyscy pracownicy), kontrola zarządzania ryzykiem (Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym) i audyt wewnętrzny (Departament Audytu Wewnętrznego). Przeciwdziałanie ryzyku operacyjnemu obejmuje m.in. system kontroli wewnętrznej, działania zabezpieczające, plany utrzymania ciągłości działania, plany awaryjne oraz ochronę ubezpieczeniową.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura organizacyjna

W zarządzanie ryzykiem operacyjnym zaangażowane są Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym koordynowany jest przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym. Ze względu na zróżnicowany charakter ryzyka wymagający specjalistycznej wiedzy za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w swoich obszarach odpowiadają wszyscy pracownicy Banku, a także wybrane jednostki specjalistyczne.

Rada Nadzorcza m.in. sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz jego zgodnością ze strategią Banku z uwzględnieniem zapisów strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zarząd Banku odpowiada m.in. za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie właściwego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów.

Komitet Ryzyka Operacyjnego wspiera i pełni funkcję doradczą dla Zarządu Banku w zakresie tworzenia właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez stosowanie zasad zawartych w strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym sprawuje drugi poziom kontroli w ramach systemu kontroli ryzyka operacyjnego w Banku i jest odpowiedzialny za identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie ryzyka operacyjnego.

Raportowanie

System raportowania ryzyka operacyjnego umożliwia ocenę narażenia Banku na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem, a także odgrywa fundamentalną rolę w procesie informowania Rady Nadzorczej Banku, Zarządu Banku i kadry kierowniczej o ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W szczególności, roczne oraz kwartalne raporty z kontroli ryzyka operacyjnego zawierają informacje dotyczące profilu ryzyka operacyjnego, jego ewolucji oraz wykorzystania rocznego limitu strat i sublimitów, analizy trendów w istotnych kategoriach ryzyka operacyjnego, a także przeglądu ilości i rozłożenia geograficznego zdarzeń, informacji na temat odzyskiwania strat operacyjnych, zdarzeń powiązanych z ryzykiem kredytowym oraz strat potencjalnych, informacji o kluczowych wskaźnikach ryzyka operacyjnego, informacji o wymogu kapitałowym z tytułu ryzyka operacyjnego. Raporty roczne i kwartalne prezentowane są Komitetowi Ryzyka Operacyjnego, Zarządowi Banku, a następnie przedkładane są Radzie Nadzorczej. Raporty z monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka opracowywane są w trybie miesięcznym i przekazywane są Koordynatorom do spraw ryzyka operacyjnego, tj. pracownikom, którzy odpowiadają za koordynację zarządzania ryzykiem operacyjnym w danym pionie, natomiast wyniki z analizy scenariuszy prezentowane są Komitetowi Ryzyka Operacyjnego oraz Zarządowi Banku.

Ponadto tygodniowe informacje dotyczące wewnętrznych i zewnętrznych istotnych zdarzeń operacyjnych przekazywane są Koordynatorom do spraw ryzyka operacyjnego oraz Departamentowi Audytu Wewnętrznego.

Proces wewnętrznej walidacji

Wewnętrzna walidacja systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wykonywana jest co najmniej raz w roku i ma na celu zbadanie zgodności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym z wymogami regulacyjnymi oraz standardami Grupy UniCredit. Wewnętrzna walidacja opiera się na samoocenie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym przeprowadzonej przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym, której wyniki zawiera Raport z Wewnętrznej Walidacji. Wewnętrzna walidacja jest poddawana niezależnemu przeglądowi przez Komórkę ds. Wewnętrznej Walidacji w Grupie UniCredit. Następnie wewnętrzna walidacja oraz niezależny przegląd podlegają procesowi audytu przeprowadzonemu przez Departament Audytu Wewnętrznego. Wyniki wewnętrznej walidacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku akceptowane są przez Zarząd Banku.

Wymóg kapitałowy oraz mechanizm alokacji

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest dla Banku za pomocą metody zaawansowanej AMA (Advanced Measurement Approach) zgodnie z modelem wewnętrznym Grupy UniCredit.

Zaawansowana metoda pomiaru ryzyka operacyjnego AMA bazuje na danych dotyczących strat wewnętrznych, zewnętrznych i analizy scenariuszy, a także kluczowych wskaźnikach ryzyka. Całkowity wymóg kapitałowy obliczony metodą

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

zaawansowaną alokowany jest na poszczególne podmioty Grupy UniCredit. Wymóg kapitałowy alokowany za pomocą mechanizmu alokacji odzwierciedla profil ryzyka każdego podmiotu. Alokowany na Bank wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego podlega ocenie adekwatności według stanu na koniec czerwca oraz grudnia.

Informacje ilościowe

Poniższa tabela przedstawia zdarzenia operacyjne w podziale na kategorie zdefiniowane przez Nową Umowę Kapitałową i określone w Uchwale 76/2010 wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego:

- oszustwa wewnętrzne – straty spowodowane działaniem polegającym na celowej defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych przedsiębiorstwa, wyłączając straty wynikające z różnorodności lub dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej,
- oszustwa zewnętrzne – straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią,
- zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy – straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników,
- klienci, produkty i praktyki operacyjne – straty wynikające z niewywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu,
- szkody związane z aktywami rzeczowymi – straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń,
- zakłócenia działalności Banku i awarie systemów – straty powstałe na skutek zakłóceń działalności Banku lub awarii systemów,
- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.

ZDARZENIA OPERACYJNE W PODZIALE NA KATEGORIE	2013	2012
Oszustwa wewnętrzne	17,48%	22,09%
Oszustwa zewnętrzne	19,66%	6,79%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	10,73%	3,36%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	14,96%	55,45%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	15,28%	4,55%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1,42%	1,17%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	20,47%	6,59%
Razem	100,00%	100,00%

W 2013 roku straty operacyjne były dosyć równomiernie rozłożone pomiędzy kategoriami. Największy udział miały straty z kategorii wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi, które stanowiły 20,47% wszystkich strat (w 2012 roku – 6,59%). Drugą kategorią, w której zostały odnotowane największe straty były oszustwa zewnętrzne stanowiące 19,66% wszystkich strat (w 2012 roku – 6,79%), natomiast trzecią kategorią – oszustwa wewnętrzne, które stanowiły 17,48% wszystkich odnotowanych strat (w 2012 roku – 22,09%).

4.6 Zarządzanie kapitałem własnym

Proces zarządzania kapitałem w Banku Pekao S.A. ma za zadanie zrealizować m. in. następujące cele:

- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania – poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zdolnością do podejmowania ryzyka (limitowaną posiadanymi funduszami własnymi) oraz poziomem generowanego ryzyka,
- utrzymywanie kapitału na pokrycie ryzyka powyżej poziomu określonego jako minimalny, aby umożliwić dalszy rozwój działalności, uwzględnienie ewentualnych przyszłych zmian w wymogach kapitałowych i zabezpieczenie interesów akcjonariuszy,
- utrzymywanie preferowanej struktury kapitału w celu utrzymania pożądanej jakości kapitału na pokrycie ryzyka,
- kreowanie wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie funduszy Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału, który powstał w ramach procedury ICAAP. Za jego wdrażanie jest odpowiedzialny Pion Finansowy, pod kierownictwem CFO (Chief Financial Officer). Ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka, który zatwierdza proces zarządzania kapitałem.

Strategia zarządzania kapitałem określa cele oraz główne zasady zarządzania i monitorowania adekwatności kapitałowej Banku, takie jak wytyczne dotyczące źródeł pokrywania ryzyka, preferowanej struktury kapitału wymaganego na pokrycie ryzyka, długoterminowych celów kapitałowych, systemu limitów kapitałowych, źródeł dodatkowego kapitału w sytuacjach awaryjnych oraz struktury zarządzania kapitałem.

Adekwatność kapitałową Banku kontroluje Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka Banku oraz Zarząd Banku. Dla Zarządu Banku oraz Komitetu Aktywów, Pasywów i Ryzyka sporządzane są okresowe raporty na temat skali i kierunków zmian wskaźnika adekwatności kapitałowej wraz ze wskazaniem potencjalnych zagrożeń. Monitorowany jest poziom podstawowych rodzajów ryzyka w odniesieniu do zewnętrznych limitów nadzoru bankowego i wewnętrznych limitów Banku. Przeprowadzane są analizy i oceny kierunków rozwoju działalności biznesowej z punktu widzenia zgodności z wymogami kapitałowymi. Prognozowanie i monitoring poziomu aktywów ważonych ryzykiem, funduszy własnych oraz wskaźnika adekwatności kapitałowej stanowi integralną część procesu planowania i budżetowania, z uwzględnieniem testów warunków skrajnych.

W Banku funkcjonuje proces alokacji kapitału, którego celem jest gwarancja bezpiecznego i optymalnego zwrotu dla akcjonariuszy. Wymaga to z jednej strony alokowania kapitału w produkty/klientów/linie biznesowe, gwarantującego adekwatne do ryzyka dochody, a z drugiej strony uwzględniania w podejmowanych decyzjach biznesowych koszt kapitału. Na potrzeby analizy osiągniętych dochodów w stosunku do podejmowanego ryzyka oraz optymalizacji wykorzystania kapitału na potrzeby różnych rodzajów działalności stosowane są miary efektywności uwzględniające podejmowane ryzyko.

Od 1 stycznia 2008 roku Bank stosuje regulacje Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II). Regulacje te oparte są na trzech filarach (minimalne wymogi kapitałowe, proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału, ujawnienia).

Regulacyjne wymogi kapitałowe

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności. Minimalna wartość współczynnika wypłacalności wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, zarówno dla Banku, jak i dla Grupy Kapitałowej. Na koniec grudnia 2013 roku współczynnik wypłacalności Banku wyniósł 18,78%, a więc ponad dwukrotnie więcej niż minimalna wartość współczynnika wymagana przez prawo.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2012 roku uwzględnia zmiany w zasadach rachunkowości w odniesieniu do ujęcia przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi.

Na wzrost współczynnika wypłacalności w grudniu 2013 roku w porównaniu do grudnia 2012 roku (o 0,27 p.p.) wpłynął wzrost funduszy własnych o 4,9%, przy jednoczesnym wzroście całkowitego wymogu kapitałowego o 3,4%.

Wzmocnienie bazy kapitałowej Banku Pekao S.A. w 2013 roku jest głównie efektem decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o przeznaczeniu 736 miliona złotych zysku netto Banku Pekao S.A. za 2012 rok na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 76/2010 KNF z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, z późniejszymi zmianami (Dz. Urz. KNF Nr 2, poz. 11, z 2010 r. Nr 8, poz. 38, z 2011 r. Nr 8, poz. 29, Nr 9, poz. 32, Nr 11, poz. 42 i Nr 13, poz. 48 i 49 oraz z 2012 r. poz. 8 i poz. 19).

W kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uchwały Nr 76/2010 KNF, z późniejszymi zmianami), a do ograniczania ryzyka kredytowego stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych (zgodnie z załącznikiem nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF, z późniejszymi zmianami).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zaawansowaną metodą pomiaru (zgodnie z zapisami załącznika nr 14 do Uchwały Nr 76/2010 KNF, z późniejszymi zmianami).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Banku Pekao S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku.

	31.12.2013	31.12.2012
Fundusze podstawowe (Tier 1)	18 738 068	17 866 215
Kapitał zakładowy	262 470	262 470
Kapitał zapasowy	9 326 529	9 326 529
Kapitały rezerwowe	8 654 862	8 127 211
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 937 850	1 737 850
Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy	-	-
Pomniejszenia:		
Wartości niematerialne i prawne	-601 571	-644 445
Strata lat ubiegłych	-183 959	-183 959
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-187 565	-1 363
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Ujemne kwoty z tyt. korekt aktualizujących wartość wyceny aktywów	-7 692	-15 332
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-462 856	-742 746
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	-	-
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	264 344	561 829
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	2 633	2 456
Dodatnie różnice kursowe z przeliczenia	1 238	1 388
Pomniejszenia:		
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-268 215	-565 673
Fundusze własne ogółem	18 738 068	17 866 215
Współczynnik wypłacalności	18,78%	18,51%

Fundusze własne

Bank Pekao S.A. definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z zasadami art. 127 Ustawy Prawo Bankowe, z uwzględnieniem korekt wynikających z Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku.

Poniżej omówiono poszczególne pozycje funduszy własnych wykorzystane do obliczenia współczynnika wypłacalności.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank posiadał tylko fundusze podstawowe (Tier 1) w kwocie 18 738 068 tys. złotych.

Na fundusze podstawowe składają się:

- kapitał zakładowy w kwocie 262 470 tys. złotych, wykazany w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej,
- kapitał zapasowy, tworzony zgodnie ze statutem Banku z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji. W premii emisyjnej ujęte są nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów niesprawujących kontroli wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym Banku. Z ogólnej kwoty kapitału zapasowego w kwocie 9 326 529 tys. złotych, na premie emisyjne przypada 9 137 221 tys. złotych, a na pozostałe składniki kapitału zapasowego przypada 189 308 tys. złotych,
- kapitały rezerwowe w kwocie 8 654 862 tys. złotych, tworzone z odpisów z zysku i służące celom określonym w statucie,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej w kwocie 1 937 850 tys. złotych, tworzony z zysku po opodatkowaniu zgodnie z Ustawą Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami,
- zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy - zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe może być ujęty w funduszach podstawowych w kwotach nie większych niż kwoty

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów. Na koniec grudnia 2013 roku w tej pozycji nie została uwzględniona żadna część zysku Banku Pekao S.A. za 2013 rok.

Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe:

- wartości niematerialne w kwocie 601 571 tys. złotych, w całości pomniejszają fundusze własne podstawowe zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe,
- strata z lat ubiegłych w kwocie 183 959 tys. złotych, pomniejsza fundusze własne podstawowe zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe. Strata ta jest wynikiem uwzględnienia zmiany w zasadach rachunkowości w odniesieniu do ujęcia przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi.
- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży zgodnie z Uchwałą Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku pomniejszają w 100 % fundusze podstawowe. Na koniec grudnia 2013 roku wyniosły minus 187 565 tys. złotych, przy czym całość dotyczyła strat na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- ujemne kwoty z tytułu korekt aktualizujących wartość wyceny aktywów w kwocie minus 7 692 tys. złotych, zgodnie z § 3 ust. 1, pkt 11) Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku. Korekty te dotyczą ryzyka modeli wycen oraz kosztu zamknięcia pozycji i są obliczane dla pozycji na portfelu handlowym,
- zaangażowania kapitałowe w podmioty finansowe (to jest zaangażowania kapitałowe w banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe oraz instytucje finansowe, spełniające warunki określone w § 6 ust. 1 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku) łącznie wyniosły 731 071 tys. złotych i są zaangażowaniami z tytułu posiadanych akcji lub udziałów,
- na mocy § 3 ust.1 pkt 1 oraz ust. 3 oraz § 5 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku, zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe ujemne się w pomniejszeniach funduszy podstawowych w wysokości 50% ich wartości, a pozostałych 50% ich wartości ujemne się w funduszach uzupełniających. Jeżeli jednak 50% zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe jest większe niż fundusze uzupełniające, to różnicę należy odjąć od funduszy własnych podstawowych. Stąd pomniejszenie funduszy własnych podstawowych z tego tytułu wynosi 462 856 tys. złotych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku fundusze uzupełniające (Tier 2) wyniosły zero.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na fundusze uzupełniające składają się:

- niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży - stanowią przeważającą część funduszy uzupełniających Banku Pekao S.A. Na koniec 2013 roku wynosiły 330 431 tys. złotych. Natomiast niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży wynosiły 3 291 tys. złotych. Zgodnie z § 4 ust. 2 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są ujmowane w funduszach własnych uzupełniających w wysokości 80% ich kwoty, czyli w kwocie 266 977 tys. złotych,
- dodatnie różnice kursowe z przeliczenia w kwocie 1 238 tys. złotych, zgodnie z § 4 ust. 1, pkt 4 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku.

W pomniejszeniach funduszy uzupełniających ujęte jest pomniejszenie z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe w kwocie 268 215 tys. złotych (zobacz wyjaśnienia powyżej - Zaangażowania kapitałowe w podmioty finansowe)

Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego

Do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stosowane są metody opracowane przez Bank. Bank bierze pod uwagę w tej ocenie następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko rynkowe (w księdze bankowej i handlowej),
- ryzyko płynności,
- ryzyko nieruchomości własnych,
- ryzyko zmian warunków makroekonomicznych,
- ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne),
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko modeli.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Bank opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. Bank stosuje następujące sposoby oceny ryzyka:

- ocena jakościowa – stosowana w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko reputacji oraz ryzyko płynności),
- ocena poprzez oszacowanie bufora kapitałowego – stosowana w przypadku ryzyk, których nie można w łatwy sposób określić ilościowo, jednak możliwa jest łączna ocena ich wpływu (ryzyko modeli, ryzyko zmian warunków makroekonomicznych),
- ocena ilościowa – stosowana w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Preferowanym sposobem pomiaru ryzyk ocenianych ilościowo oraz określania wynikających z nich potrzeb kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Banku na ryzyko (poziom ufności 99,93% przy jednorocznym horyzoncie czasowym). Modele opracowywane są zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi z uwzględnieniem wymogów regulacyjnych i uzupełnione o testy warunków skrajnych lub analizy scenariuszowe. Dla rodzajów ryzyka, dla których taka metodyka nie została ostatecznie opracowana i wdrożona (tj. dla ryzyka kredytowego), Bank stosuje modele regulacyjne uzupełnione o testy warunków skrajnych, bądź uproszczone metody pomiaru. Opracowana została spójna metodyka szacowania bufora na ryzyko makroekonomiczne oraz ryzyko modeli. Wyznaczanie bufora kapitałowego na pokrycie ryzyka makroekonomicznego dokonywane jest na podstawie analizy wpływu scenariusza spowolnienia gospodarczego na kapitał ekonomiczny.

Ryzyko modelu oceniane jest jakościowo na podstawie analizy wykorzystywanych danych, założeń, metodologii itp. Dodatkowym elementem oceny ryzyka modelu są analizy scenariuszowe pozwalające na ocenę wpływu potencjalnych nieprawidłowości w modelu na jego wyniki. Na podstawie zagregowanych wyników wyznaczany jest bufor kapitałowy na pokrycie ryzyka modelu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przy wyznaczaniu potrzeb kapitałowych w pierwszej kolejności wylicza się kapitał ekonomiczny oddzielnie dla każdego istotnego ryzyka zidentyfikowanego przez Bank, które można mierzyć ilościowo. W następnej kolejności wielkości kapitału ekonomicznego ustalone dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostają zagregowane w jedną łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Kwota ta jest następnie powiększana o bufor kapitałowy na ryzyko modeli oraz makroekonomiczne. Suma kapitału ekonomicznego (uwzględniającego efekt dywersyfikacji) i bufora kapitałowego stanowi kapitał wewnętrzny Banku.

4.7 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na rynkowych kwotowaniach danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagieldowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj., dla których wartości kwotowań rynkowych są nieosiągalne regularnie) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Bank dokonał klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie według ich poziomu wyceny:

- Poziom 1: wycena mark-to-market. Dotyczy wyłącznie kwotowanych papierów wartościowych,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy niepłynnych papierów skarbowych, komunalnych oraz Banku Centralnego, liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynków stopy procentowej (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe), kapitałowych, towarowych oraz wymiany walut za wyjątkiem tych przypadków które spełniają kryteria przynależności do Poziomu 3,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy instrumentów pochodnych na nieaktywnym rynku (głównie opcji na instrumenty rynków kapitałowych lub towarowych), niekwotowanych korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych.

Wycena do wartości godziwej wykonywana jest bezpośrednio przez jednostkę w ramach Pionu Zarządzania Ryzykami niezależną od jednostek zawierających transakcje. Metodologia wyceny do wartości godziwej, w tym zmiany jej parametryzacji podlegają akceptacji przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO). Adekwatność metod wyceny podlega bieżącej analizie oraz przeglądom cyklicznym w ramach zarządzania ryzykiem modeli. W ramach tej samej jednostki wykonywana jest ocena adekwatności oraz istotności czynników ryzyka w wycenie, w tym przypisania modeli wycen do odpowiedniej klasy metod zgodnie z ustalonymi zasadami klasyfikacji. Zasady klasyfikacji są uregulowane wewnętrznymi procedurami i podlegają akceptacji przez Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Finansowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2013	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	18 053 554	17 083 881	257 258	35 394 693
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	188 377	-	-	188 377
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 996 721	2 625	1 999 346
- Banki	-	1 730 001	-	1 730 001
- Klienci	-	266 720	2 625	269 345
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	250 186	-	250 186
- Banki	-	161 638	-	161 638
- Klienci	-	88 548	-	88 548
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 865 177	14 836 974	254 633	32 956 784
Zobowiązania:	309 742	3 062 269	-	3 372 011
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	309 742	-	-	309 742
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 054 385	-	2 054 385
- Banki	-	1 744 107	-	1 744 107
- Klienci	-	310 278	-	310 278
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	1 007 884	-	1 007 884
- Banki	-	1 007 884	-	1 007 884
- Klienci	-	-	-	-

31.12.2012	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	15 827 574	12 314 767	1 299 346	29 441 687
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	293 566	-	321 153	614 719
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 626 217	24 360	2 650 577
- Banki	-	2 254 968	20 354	2 275 322
- Klienci	-	371 249	4 006	375 255
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	367 890	-	367 890
- Banki	-	187 847	-	187 847
- Klienci	-	180 043	-	180 043
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 534 008	9 320 660	953 833	25 808 501
Zobowiązania:	246 578	3 831 917	24 360	4 102 855
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	246 578	-	-	246 578
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 605 136	24 360	2 629 496
- Banki	-	2 418 862	1 050	2 419 912
- Klienci	-	186 274	23 310	209 584
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	1 226 781	-	1 226 781
- Banki	-	1 226 781	-	1 226 781
- Klienci	-	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

2013	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	321 153	24 360	953 833	24 360
Zwiększenia, w tym:	18 158 767	12 905	11 540	-
Reklasyfikacja	-	12 905	-	-
Zakup	18 158 767	-	-	-
Przychód z instrumentów finansowych	-	-	11 540	-
ujęty w rachunku zysków i strat	-	-	11 539	-
ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	1	-
Zmniejszenia, w tym:	-18 479 920	-34 640	-710 740	-24 360
Reklasyfikacja	-	-24 360	-699 084	-24 360
Rozliczenie / wykup	-970 080	-7 621	-11 656	-
Sprzedaż	-17 509 840	-	-	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-2 659	-	-
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-2 659	-	-
Stan na koniec okresu	-	2 625	254 633	-
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w:	-	-528	351	-
Rachunek zysków i strat w pozycji:	-	-528	350	-
wynik z tytułu odsetek	-	-	350	-
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	-	-528	-	-
Innych składnikach całkowitych dochodów	-	-	1	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

2012	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	247 897	26 095	874 903	26 095
Zwiększenia, w tym:	22 249 764	24 674	397 536	35 518
Zakup	22 244 573	-	250 513	-
Transakcje pochodne zawarte w 2012 r.	-	11 592	-	24 331
Przychód z instrumentów finansowych	5 191	13 082	147 023	11 187
ujęty w rachunku zysków i strat	5 191	13 082	57 671	11 187
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	89 352	-
Zmniejszenia, w tym:	-22 176 508	-26 409	-318 606	-37 253
Rozliczenie / wykup	-1 021 666	-15 894	-152 064	-24 325
Sprzedaż	-21 154 842	-	-166 542	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-10 515	-	-12 928
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-10 515	-	-12 928
Stan na koniec okresu	321 153	24 360	953 833	24 360
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w :	7 790	-1 461	135 507	1 863
Rachunku zysków i strat w pozycji	7 790	-1 461	99 139	1 863
wynik z tytułu odsetek	6 495	-	46 141	-
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	1 295	-1 461	13	1 863
wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	-	52 985	-
Innych składników całkowitych dochodów	-	-	36 368	-

Przeniesienia instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 występują na podstawie dostępności kwotowania z aktywnego rynku w/g stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Przeniesienie z Poziomu 2 do Poziomu 3 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika obserwowalnego na nieobserwowalny lub zastosowania do wyceny nowego nieobserwowalnego czynnika ryzyka, która jednocześnie skutkuje istotnym wpływem na wycenę instrumentu. Przeniesienie z Poziomu 3 do Poziomu 2 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika nieobserwowalnego na obserwowalny lub gdy wpływ czynnika nieobserwowalnego na wycenę instrumentu przestaje być istotny. Przeniesienia pomiędzy poziomami wyceny następują w dacie i według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nie nastąpiły przeniesienia instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 wyceny do wartości godziwej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nastąpiło przeniesienie liniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej z Poziomu 2 do Poziomu 3 wyceny do wartości godziwej. Dla przeniesionych instrumentów uwzględniany w technice wyceny wpływ ryzyka kredytowego (czynnik nieobserwowalny) stał się istotny na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nastąpiło przeniesienie instrumentów pochodnych rynku kapitałowego i towarowego oraz obligacji komunalnych z Poziomu 3 do Poziomu 2 wyceny do wartości godziwej. Dla przeniesionych instrumentów używane w technice wyceny czynniki nieobserwowalne zostały zastąpione przez czynniki obserwowalne.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3 na dzień 31 grudnia 2013 roku jest następujący:

AKTYWO/ ZOBOWIĄZANIE FINANSOWE	WARTOŚĆ GODZIWA	TECHNIKA WYCENY	CZNNIK NIEOBSERWOWALNY	ZAKRES ALTERNATYWNY CZNNIKÓW (ŚREDNIA WAŻONA)	WPŁYW NA WARTOŚĆ GODZIWA	
					SCENARIUSZA POZYTYWNEGO	SCENARIUSZA NEGATYWNEGO
Instrumenty pochodne stopy procentowej	3 624	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	PD	18% -32 %	158	-30
		Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	LGD	39% -49 %	36	-36
Korporacyjne papiery wartościowe	252 225	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	0,5% -1,3%	4 620	-

Instrumenty finansowe nie wyceniane w wartości godziwej w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku

W Banku znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką w normalnych warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie przeniesione pomiędzy uczestnikami rynku na dzień sprawozdania.

Na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Bank dokonał klasyfikacji szacunków wartości godziwej dla instrumentów nie wycenianych w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na następujących poziomach:

- Poziom 1: wycena mark-to-market. Dotyczy skarbowych papierów wartościowych kwotowanych na płynnym rynku,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy lokat międzybankowych, dłużnych papierów wartościowych własnej emisji, niepłynnych skarbowych papierów wartościowych, komunalnych oraz Banku Centralnego,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy ona korporacyjnych papierów wartościowych, oraz kredytów i depozytów, dla których ujęty w modelu wyceny czynnik ryzyka kredytowego (parametr nieobserwowalny) jest na poziomie istotnym.

W przypadku pewnych grup instrumentów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych oraz pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko kredytowe oraz bieżącą marżę ze sprzedaży (z uwzględnieniem dochodów z prowizji) dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest na podstawie kredytów udzielonych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża dla kredytów w PLN skorygowana o kwotowania transakcji basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej jako iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla zaangażowań kapitałowych Banku, dla których nie są dostępne ceny pochodzące z aktywnego rynku, a wartości rynkowe są nieosiągalne, Bank nie szacuje wartości godziwej. W skład takich zaangażowań wchodzi spółki związane z sektorem finansowym, gdzie uczestnictwo kapitałowe jest związane z korzystaniem z infrastruktury finansowo-bankowej, obsługą kart płatniczych oraz spółki objęte w ramach restrukturyzacji długów.

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.

Wartość godziwa depozytów i kredytów, za wyjątkiem kredytów hipotecznych udzielonych w walutach PLN i CHF objętych modelem przedpłat, została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe przepływy

Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych własnej emisji opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od specyfikacji w emisji). Do dyskontowania ustalonych przepływów jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są stawki międzybankowego rynku pieniężnego.

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 191 223	4 191 223	-	-	4 191 223
Należności od banków	7 653 801	7 654 406	-	4 434 648	3 219 758
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	100 569 243	99 737 977	-	7 914 160	91 823 817
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	1 888 724	1 910 920	1 073 161	837 759	-
Aktywa razem	114 302 991	113 494 526	1 073 161	13 186 567	99 234 798
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	985	985	-	-	985
Zobowiązania wobec innych banków	4 754 732	4 809 248	-	2 761 626	2 047 622
Zobowiązania wobec klientów	119 868 743	119 509 154	-	3 667 699	115 841 455
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 240 452	2 240 719	-	2 240 719	-
Zobowiązania razem	126 864 912	126 560 106	-	8 670 044	117 890 062

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 207 268	9 207 268	-	-	9 207 268
Należności od banków	4 096 454	4 096 780	-	390 561	3 706 219
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	94 607 038	93 506 720	-	2 694 327	90 812 393
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	2 778 555	2 827 633	2 152 840	674 793	-
Aktywa razem	110 689 315	109 638 401	2 152 840	3 759 681	103 725 880
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	6 305 678	6 313 218	-	3 318 897	2 994 321
Zobowiązania wobec klientów	108 104 514	108 103 980	-	5 104 425	102 999 555
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 966 148	3 975 660	-	3 975 660	-
Zobowiązania razem	118 376 340	118 392 858	-	12 398 982	105 993 876

(*) W tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

5. Działalność powiernicza

Usługi powiernicze świadczone są na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Klientami Banku są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, a także instytucje niefinansowe. Bank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych, wycenie aktywów, obsłudze płatności dywidend i odsetek oraz pełni funkcję depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

W 2013 roku Bank pozyskał nowych klientów z segmentu funduszy inwestycyjnych oraz firm ubezpieczeniowych, zagranicznych banków oraz firm inwestycyjnych będących zdalnymi członkami GPW w Warszawie, dla których pełni funkcję uczestnika rozliczającego. Bank utrzymał pozycję lidera obsługując ponad 50% programów w zakresie obsługi kwitów depozytowych.

Na dzień 31.12.2013 roku Bank prowadził 4 865 rachunków papierów wartościowych (na dzień 31.12.2012 roku 4 666 rachunków).

6. Działalność maklerska

Bank Pekao S.A. zapewnia szeroki dostęp do usług i produktów rynku kapitałowego w ramach oferty świadczonej przez wydzieloną jednostkę organizacyjną Banku - Dom Maklerski Pekao.

Dom Maklerski Pekao jest specjalistyczną jednostką organizacyjną Banku, dedykowaną do sprzedaży produktów rynku kapitałowego. Zadaniem jednostki jest dostarczanie najwyższej jakości usług maklerskich. Kompleksowa oferta gwarantuje inwestorom, w szczególności z grona klientów indywidualnych Banku Pekao S.A., możliwość inwestowania na rynku akcji, derywatów (finansowe kontrakty terminowe i opcje), obligacji, a także rynku niepublicznym. Podmiot pośredniczy także w obsłudze sprzedaży Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych emitowanych przez Bank Pekao S.A., zapewnia możliwość inwestycji w instrumenty oferowane w ramach ofert publicznych, a także dostęp do rynków zagranicznych. Obsługa Klientów prowadzona jest za pośrednictwem ponad 621 Punktów Usług Maklerskich zlokalizowanych w oddziałach Banku na terenie całego kraju oraz zdalnych kanałów obsługi Pekao24Makler (internet, serwis mobilny, telefon) w pełni zintegrowanych z serwisem Pekao24 Bankowości Elektronicznej Banku Pekao S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dom Maklerski Pekao jest członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

Dom Maklerski Pekao przestrzega zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich gwarantując kompleksową obsługę z zachowaniem najwyższych standardów i norm etycznych.

Dyrektor Domu Maklerskiego Pekao jest wiceprzewodniczącym Rady Izby Domów Maklerskich.

Dom Maklerski Pekao bierze czynny udział w pracach nad rozwojem rynku kapitałowego w Polsce.

Instrumenty finansowe klientów, zapisane na rachunkach maklerskich bądź przechowywanych w formie dokumentu

	31.12.2013		31.12.2012	
	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO
INSTRUMENTY FINANSOWE KLIENTÓW				
Zapisane na rachunkach papierów wartościowych	1 350 396 302	4 880 828	1 152 683 241	4 034 473
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	1 337 023 765	4 380 965	1 152 364 083	3 950 743
Instrumenty dłużne i prawa do nich	13 372 537	499 863	319 158	83 730

Informacja o środkach pieniężnych klientów na rachunkach maklerskich

	31.12.2013	31.12.2012
Zdeponowane na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wpłacone na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym	225 987	224 580
Pozostałe środki pieniężne klientów	16 359	18 861
Razem	242 346	243 441

Rozrachunki z bankami prowadzącymi działalność maklerską, domami maklerskimi i towarowymi domami maklerskimi

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z tytułu zawartych transakcji, w tym:	11 731	22 267
na rynku giełdowym	11 442	22 258
na alternatywnym systemie obrotu	289	9
Razem należności	11 731	22 267
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji, w tym:	8 984	12 711
na rynku giełdowym	8 734	12 683
na alternatywnym systemie obrotu	250	28
Razem zobowiązania	8 984	12 711

Rozrachunki z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, KDPW_CCP i giełdowymi izbami rozrachunkowymi

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z funduszu rozliczeniowego	1 593	1 866
Należności z tytułu depozytów zabezpieczających	11 096	12 490
Pozostałe należności	92	268
Razem należności	12 781	14 624
Zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego	4	-
Zobowiązania z tytułu depozytów zabezpieczających	-	33
Pozostałe zobowiązania	176	134
Razem zobowiązania	180	167

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pozycje dotyczące udziału w systemie rekompensat zarządzanym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z funduszu rekompensat	255	192
Rozliczenia międzyokresowe – opłaty za zarządzanie systemem	37	16
Rozliczenia międzyokresowe – pożyczki z systemu	-292	-208
Razem pozycje bilansowe dotyczące udziału w systemie rekompensat netto	-	-

Rozrachunki z podmiotami prowadzącymi regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania wobec Giełdy Papierów Wartościowych S.A.	111	261
Razem zobowiązania	111	261

7. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	2013	2012
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	5 252 792	6 449 832
Z tytułu lokat w innych bankach	168 225	269 999
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	93 832	161 693
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	969 282	1 122 964
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	11 992	34 844
Razem	6 496 123	8 039 332

Przychody odsetkowe za 2013 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości, w wysokości 336 286 tys. złotych (w 2012 roku 334 398 tys. złotych).

Całkowita kwota przychodów odsetkowych za 2013 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 3 876 727 tys. złotych (w 2012 roku 4 472 075 tys. złotych).

Koszty z tytułu odsetek

	2013	2012
Z tytułu depozytów klientów	-1 909 684	-2 985 016
Z tytułu depozytów innych banków	-43 210	-51 758
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-103 225	-168 820
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-16 599	-36 321
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-112 881	-146 084
Razem	-2 185 599	-3 387 999

Kwota kosztów odsetkowych za 2013 rok obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 1 855 202 tys. złotych (w 2012 roku 3 000 321 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	2013	2012
Z tytułu obsługi rachunków bankowych, zleceń płatniczych oraz operacji gotówkowych	705 360	784 563
Z tytułu kart płatniczych	891 113	893 274
Z tytułu kredytów i pożyczek	356 436	378 675
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów inwestycyjnych	231 201	185 513
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	45 215	45 867
Z działalności powierniczej	55 913	52 687
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	52 176	50 496
Pozostałe	78 087	23 547
Razem	2 415 501	2 414 622

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	2013	2012
Z tytułu kart płatniczych	-435 524	-453 339
Z tytułu przelewów i przekazów	-20 771	-26 250
Z tytułu operacji papierami wartościowymi i pochodnymi instrumentami finansowymi	-9 868	-8 919
Z działalności powierniczej	-8 790	-8 183
Z tytułu usług pośrednictwa	-13 225	-11 576
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-3 422	-475
Pozostałe	-12 604	-15 403
Razem	-504 204	-524 145

9. Przychody z tytułu dywidend

	2013	2012
Od jednostek zależnych	85 170	94 529
Od jednostek stowarzyszonych	51 858	65 256
Od pozostałych jednostek	6 751	8 749
Razem	143 779	168 534

10. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

	2013	2012
Wynik z wymiany	397 959	467 642
Wynik z instrumentów pochodnych	46 105	6 509
Wynik z papierów wartościowych	12 314	15 034
Razem	456 378	489 185

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w 2013 roku wyniosła 53 730 tys. złotych (odpowiednio w 2012 roku 14 055 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

11. Zyski (straty) na sprzedaży

Zrealizowane zyski

	2013	2012
Kredyty i inne należności finansowe	63	975
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	308 019	278 513
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe	-	2
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	899	283
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	444	381
Razem	309 425	280 154

Zrealizowane straty

	2013	2012
Kredyty i inne należności finansowe	-130	-217
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	-563	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-3 593	-684
Razem	-4 286	-901

Zrealizowany zysk netto	305 139	279 253
--------------------------------	----------------	----------------

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesiona w 2013 roku bezpośrednio na kapitał własny wyniosła 250 382 tys. złotych (zniżka), w 2012 roku 1 039 104 tys. złotych (zwyżka).

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych odniesiona w 2013 roku z kapitałów własnych na wynik finansowy wyniosła 307 456 tys. złotych (zysk), w 2012 roku 278 513 tys. złotych (zysk).

12. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	2013	2012
Wynagrodzenia	-1 409 934	-1 418 043
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-263 054	-260 799
Koszty płatności w formie akcji własnych	-5 621	-11 783
Razem	-1 678 609	-1 690 625

Pozostałe koszty administracyjne

	2013	2012
Koszty rzeczowe	-1 078 355	-1 147 732
Podatki i opłaty	-33 773	-34 759
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-105 553	-95 069
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-15 355	-22 649
Razem	-1 233 036	-1 300 209

Razem ogólne koszty administracyjne	-2 911 645	-2 990 834
--	-------------------	-------------------

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

13. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych

	2013	2012
Rzeczowe aktywa trwałe	-186 718	-204 247
Nieruchomości inwestycyjne	-2 114	-4 191
Wartości niematerialne	-137 831	-134 851
Razem	-326 663	-343 289

14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	2013	2012
Czynsze i wynajem	29 956	33 813
Przychody uboczne	32 436	17 972
Opłaty związane z ubezpieczeniem kredytów	29 715	31 343
Odzyskane koszty windykacji	22 388	20 511
Zwroty, nadpłaty	14 602	14 903
Refundacja kosztów administracyjnych	7 916	8 023
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny (w tym odszkodowania z tytułu zniszczenia/utraty rzeczowych aktywów trwałych)	7 175	1 904
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	2 011	7 678
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spomych i innych aktywów	204	1 357
Pozostałe	5 977	4 468
Razem	152 380	141 972

Pozostałe koszty operacyjne

	2013	2012
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-27 817	-27 164
Koszty z tytułu zwrotów i niedoborów	-10 186	-8 269
Koszty uboczne	-9 496	-10 532
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-2 978	-2 117
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spomych i innych aktywów	-2 517	-868
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spomych	-2 989	-3 348
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-1 370	-566
Strata na sprzedaży pozostałych aktywów	-37	-5
Pozostałe	-9 497	-13 940
Razem	-66 887	-66 809

Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	85 493	75 163
--	---------------	---------------

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

15. Utrata wartości

2013	STAN NA POZĄĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPIŚÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPIŚÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	70 132	3	750	-	-44 245	-919	25 721	44 242
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 616 933	1 365 143	93 545	-322 136	-682 936	- 95 385	4 975 164	-682 207
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	101	-	-	-	-	-	101	-
Zobowiązania pozabilansowe	125 379	75 421	361	-	-84 287	-	116 874	8 866
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 812 545	1 440 567	94 656	-322 136	-811 468	-96 304	5 117 860	-629 099
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	54 482	-	-	-	-	-	54 482	-
Wartości niematerialnych	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Rzeczowych aktywów trwałych	7 394	1 582	-	-2 223	-	-	6 753	-1 582
Nieruchomości inwestycyjnych	2 154	926	-	-	-	-	3 080	-926
Pozostałych	65 930	2 517	-	-650	-204	-4 320	63 273	-2 313
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	140 921	5 025	-	-2 873	-204	-4 320	138 549	-4 821
Razem	4 953 466	1 445 592	94 656	-325 009	-811 672	-100 624	5 256 409	-633 920

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) Pozycja rachunku zysków i strat "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -629 099 tys. zł oraz przychody odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 6 128 tys. zł co stanowi łączną kwotę -622 971 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2012	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPIŚÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPIŚÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	72 878	292	2 236	-	-2 222	-3 052	70 132	1 930
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 367 980	1 408 497	141 925	-279 563	-810 551	-211 355	4 616 933	-597 946
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	101	-	-	-	-	-	101	-
Zobowiązania pozabilansowe	117 839	75 207	-	-	-66 450	-1 217	125 379	-8 757
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 558 798	1 483 996	144 161	-279 563	-879 223	-215 624	4 812 545	-604 773
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	68 056	-	-	-13 014	-	-560	54 482	-
Wartości niematerialnych	10 961	-	-	-	-	-	10 961	-
Rzeczowych aktywów trwałych	7 965	1 094	-	-1 665	-	-	7 394	-1 094
Nieruchomości inwestycyjnych	550	1 604	-	-	-	-	2 154	-1 604
Pozostałych	67 079	868	-	-69	-1 357	-591	65 930	489
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	154 611	3 566	-	-14 748	-1 357	-1 151	140 921	-2 209
Razem	4 713 409	1 487 562	144 161	-294 311	-880 580	-216 775	4 953 466	-606 982

(*)W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) Pozycja rachunku zysków i strat "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -604 773 tys. zł oraz przychody odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 8 218 tys. zł co stanowi łączną kwotę -596 555 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

16. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych

	2013	2012
Zysk na sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych	-	243
Strata na sprzedaży/likwidacji udziałów w jednostkach stowarzyszonych	-	-1 098
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych	69 972	-
Razem zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	69 972	-855

17. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych

	2013	2012
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	18 796	19 152
Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych innych niż przeznaczonych do sprzedaży	-107	3 175
Razem zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	18 689	22 327

18. Podatek dochodowy

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazany w rachunku zysków i strat.

	2013	2012
Wynik finansowy brutto	3 436 400	3 592 926
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej 19%	652 916	682 656
Różnice trwałe:	-16 516	-14 984
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	-33 497	-39 208
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	14 080	19 249
Wpływ stawek podatkowych stosowanych zgodnie z jurysdykcją innych państw	1 412	2 248
Ulgi podatkowe nieujęte w rachunku zysków i strat	293	392
Pozostałe	1 196	2 335
Efektywne obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym	636 400	667 672

Zastosowana stawka podatkowa 19% jest obowiązującą w Polsce stawką podatku dochodowego od osób prawnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	2013	2012
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	-595 454	-721 609
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku wyników	-591 282	-715 578
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	903	144
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła, podatek dochodowy oddziałów zagranicznych)	-5 075	-6 175
Odroczony podatek dochodowy	-40 946	53 937
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	-40 946	53 937
Obciążenie podatkowe wykazane w jednostkowym rachunku zysków i strat	-636 400	-667 672
KAPITAŁY WŁASNE		
Odroczony podatek dochodowy	99 371	-136 889
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitych dochodów:		
przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-6 618	7 623
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	106 031	-144 454
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – z prawem do kapitału	-42	-58
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	99 371	-136 889
Obciążenie podatkowe dotyczące pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	7 886	-508
przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	7 886	-508
Razem obciążenie	-529 143	-805 069

Noty objaśniające (cd.)

(w tys.zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2013 ROKU								
	STAN NA POZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		INNE ZMIANY		STAN NA KONIEC OKRESU	
	RAZEM PODATEK ODROZCONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	RAZEM PODATEK ODROZCONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROZCONY									
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	53 691	53 691	-	20 882	-	-	74 573	74 573	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	274 379	152 841	121 538	-91 720	-99 371	-	83 288	61 121	22 167
Amortyzacja przyspieszona	127 816	127 816	-	-528	-	-	127 288	127 288	-
Ułga inwestycyjna	6 139	6 139	-	-331	-	-	5 808	5 808	-
Inne	49 393	49 393	-	20 437	-	-	69 830	69 830	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	511 418	389 880	121 538	-51 260	-99 371	-	360 787	338 620	22 167
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROZCONEGO									
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	82 733	82 733	-	-62 070	-	-	20 663	20 663	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	75 558	75 558	-	-35 226	-	-	40 332	40 332	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	323 432	323 432	-	-110 243	-	-1 905	211 284	211 284	-
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	118 753	118 753	-	9 585	-	-	128 338	128 338	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	410 182	410 182	-	93 653	-	-	503 835	503 835	-
Rezerwy na koszty osobowe	75 483	72 863	2 620	3 737	7 886	-	87 106	76 600	10 506
Rezerwy na koszty rzeczowe	4 501	4 501	-	7 945	-	-	12 446	12 446	-
Strata z lat ubiegłych	3 284	3 284	-	-3 284	-	-	-	-	-
Inne	33 251	33 251	-	3 697	-	-	36 948	36 948	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 127 177	1 124 557	2 620	-92 206	7 886	-1 905	1 040 952	1 030 446	10 506
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X	X	X	-40 946	107 257	-1 905	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	615 759	734 677	-118 918	X	X	X	680 165	691 826	-11 661
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-	-	-	X	X	X	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2012 ROKU							
	STAN NA POZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		STAN NA KONIEC OKRESU		
	RAZEM PODATEK ODROZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROZONY								
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	22 618	22 618	-	-22 618	-	-	-	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	99 424	99 424	-	-45 733	-	53 691	53 691	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	112 617	112 617	-	40 224	121 538	274 379	152 841	121 538
Amortyzacja przyspieszona	121 760	121 760	-	6 056	-	127 816	127 816	-
Ulga inwestycyjna	6 484	6 484	-	-345	-	6 139	6 139	-
Inne	40 353	40 353	-	9 040	-	49 393	49 393	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	403 256	403 256	-	-13 376	121 538	511 418	389 880	121 538
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO								
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	82 733	-	82 733	82 733	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	94 015	94 015	-	-18 457	-	75 558	75 558	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	379 307	363 956	15 351	-40 524	-15 351	323 432	323 432	-
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	128 077	128 077	-	-9 324	-	118 753	118 753	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	375 540	375 540	-	34 642	-	410 182	410 182	-
Rezerwy na koszty osobowe	83 280	80 152	3 128	-7 289	-508	75 483	72 863	2 620
Rezerwy na koszty rzeczowe	2 436	2 436	-	2 065	-	4 501	4 501	-
Strata z lat ubiegłych	6 518	6 518	-	-3 234	-	3 284	3 284	-
Inne	33 302	33 302	-	-51	-	33 251	33 251	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 102 475	1 083 996	18 479	40 561	-15 859	1 127 177	1 124 557	2 620
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X	X	X	53 937	-137 397	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	699 219	680 740	18 479	X	X	615 759	734 677	-118 918
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-	-	-	X	X	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku ze spełnieniem warunków kontrolowania terminów odwracania się różnic przejściowych i występowaniem prawdopodobieństwa, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku nie występowały ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

19. Zysk netto przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk przypadający na jedną akcję

	2013	2012
Zysk netto	2 800 000	2 925 254
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 394 506
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	10,67	11,15

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Banku nie występują instrumenty rozwadniające w postaci obligacji zamiennych na akcje.

	2013	2012
Zysk netto	2 800 000	2 925 254
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 394 506
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 470 034	262 394 506
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	10,67	11,15

20. Dywidendy zaproponowane do wypłaty

Zarząd Banku Polska Kasa Opieki S.A. postanowił przedłożyć Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję wypłaty dywidendy za 2013 rok w wysokości 9,96 zł na 1 akcję. Łączna wartość proponowanej dywidendy do wypłaty wynosi 2 614 202 tys. złotych. Proponowana dywidenda nie została ujęta w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązanie, a jej wypłata nie będzie miała żadnych skutków podatkowych dla Banku.

Ostateczna wysokość wypłaty dywidendy podlega akceptacji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

21. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym

KASA I NALEŻNOŚCI OD BANKU CENTRALNEGO	31.12.2013	31.12.2012
Gotówka	2 104 604	2 228 386
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 086 607	6 978 869
Lokaty	-	-
Inne środki	12	13
Razem	4 191 223	9 207 268

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	31.12.2013	31.12.2012
Depozyty terminowe	985	-
Razem	985	-

Kasa i operacje z Bankiem Centralnym według walut

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	3 637 603	985
EUR	271 158	-
USD	162 712	-
CHF	33 382	-
Pozostałe waluty	86 368	-
Razem	4 191 223	985

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	8 530 289	-
EUR	336 426	-
USD	192 204	-
CHF	30 915	-
Pozostałe waluty	117 434	-
Razem	9 207 268	-

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli wynoszącej na dzień 31 grudnia 2013 roku 2,75 % (na dzień 31 grudnia 2012 roku 4,50 %).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

22. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Rachunki bieżące i lokaty overnight	1 566 820	1 964 069
Lokaty międzybankowe	1 326 016	253 798
Kredyty i pożyczki	122 357	138 963
Zabezpieczenia pieniężne	1 094 355	1 333 086
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3 119 010	190 118
Dłużne papiery wartościowe	136 786	87 395
Środki pieniężne w drodze	314 178	199 157
Razem brutto	7 679 522	4 166 586
Odpisy aktualizujące wartość należności	-25 721	-70 132
Razem netto	7 653 801	4 096 454

Należności od banków według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	7 645 771	4 087 779
należności brutto z utratą wartości	33 751	78 807
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-9 788	-54 000
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-15 933	-16 132
Razem	7 653 801	4 096 454

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	6 554 364	3 027 356
od 1 do 3 miesięcy	185 922	786 187
od 3 miesięcy do 1 roku	392 779	72 238
od 1 do 5 lat	352 332	80 913
powyżej 5 lat	160 203	120 896
dla których termin zapadalności upłynął	33 922	78 996
Razem brutto	7 679 522	4 166 586
Odpisy aktualizujące wartość należności	-25 721	-70 132
Razem netto	7 653 801	4 096 454

Należności od banków według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	3 913 545	1 171 416
CHF	22 651	30 893
EUR	2 332 382	2 075 687
USD	1 199 546	657 106
Pozostałe waluty	185 677	161 352
Razem	7 653 801	4 096 454

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2013 i 2012 roku prezentowane są w Nocie 15.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

23. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według emitenta i struktury produktowej

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	188 377	309 742
bony skarbowe	-	-
obligacje skarbowe	188 377	309 742
Papiery wartościowe emitowane przez banki	-	-
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	-
Razem	188 377	309 742

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	293 566	246 578
bony skarbowe	1 204	-
obligacje skarbowe	292 362	246 578
Papiery wartościowe emitowane przez banki	161 664	-
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	159 489	-
Razem	614 719	246 578

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	76 898	-
od 1 do 3 miesięcy	1 993	-
od 3 miesięcy do 1 roku	-	163 892
od 1 do 5 lat	55 544	93 692
powyżej 5 lat	53 942	52 158
Razem	188 377	309 742

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	161 556	-
od 1 do 3 miesięcy	975	-
od 3 miesięcy do 1 roku	175 674	37 496
od 1 do 5 lat	160 512	131 160
powyżej 5 lat	116 002	77 922
Razem	614 719	246 578

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według walut

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	141 482	309 742
EUR	8 349	-
USD	38 546	-
Razem	188 377	309 742

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	580 356	246 578
EUR	6 651	-
USD	27 712	-
Razem	614 719	246 578

24. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)

Instrumenty pochodne stosowane przez Bank

W ramach swojej działalności Bank wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Większość instrumentów pochodnych stosowanych przez Bank stanowią kontrakty pozagiełdowe (tzw. over-the-counter). Niezależną część instrumentów pochodnych stanowią kontrakty zawierane na regulowanych rynkach giełdowych (głównie kontrakty futures).

Pochodne transakcje walutowe wymiany stanowią zobowiązanie bądź prawo do zakupu lub sprzedaży waluty zagranicznej i krajowej. Terminowe operacje wymiany walutowej (operacje typu forward) oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Transakcje swap walutowy są kombinacją wymiany określonych walut na datę spot oraz transakcji odwrotnej na datę forward, przy czym odpowiednie kursy wymiany są ustalone z góry w momencie zawarcia kontraktu. Przy rozliczaniu tych transakcji następuje przepływ środków. Transakcje swap walutowy są zawierane głównie w procesie zarządzania płynnością walutową Banku. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Opcje walutowe z dostawą są kontraktami, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do nabycia (przy opcji call) bądź sprzedaży (przy opcji put) w określonym momencie w przyszłości, lub w określonym przedziale czasu, przewidzianej kontraktem sumy walut po określonym w momencie zawarcia opcji kursie.

W przypadku opcji rozliczanych netto, nabywca po uzyskaniu prawa otrzymuje kwotę w wysokości iloczynu sumy waluty i różnicy między bieżącym kursem rynkowym a kursem ustalonym przy zawarciu transakcji.

Opcje barierowe z jedną barierą to opcje, w których nabywane prawo jest prawem warunkowym zależnym od zdarzenia w określonym z góry przedziale czasowym polegającego na wzroście kursu powyżej ustalonego w dniu transakcji poziomu bariery (zdarzenie UP) lub zdarzenia spadku kursu poniżej bariery (zdarzenie DOWN). Dla bariery typu „wejście” (IN) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo warunkowe staje się prawem bezwarunkowym natomiast dla bariery typu „wyjścia” (OUT) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo wygasa.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji plain vanilla at-the-money oraz spreadów dla opcji out-of-the money i in-the-money (volatility smile) na standardowe terminy.

Instrumenty pochodne dotyczące stóp procentowych, pozwalają Bankowi i jego klientom przenosić, modyfikować lub ograniczać ryzyko stóp procentowych.

Transakcje swap stóp procentowych (IRS) to kontrakty, w których kontrahenci wymieniają między sobą strumienie płatności odsetkowych, naliczane od określonej w kontrakcie nominalnej kwoty waluty instrumentu bazowego. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie odpowiednich stawek transakcji IRS. Do dyskontowania ustalonych w warunkach transakcji jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są odpowiednie krzywe zerokuponowe.

Forward Rate Agreement (FRA) to transakcje, w których strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. Strony rozliczają się w dacie waluty zdyskontowaną stopą referencyjną różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji), a stopą referencyjną. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Swapy procentowo-walutowe (Cross currency IRS) to transakcje, w których strony wymieniają kapitał i strumienie odsetkowe w różnych walutach w określonym przedziale czasu. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W wycenie transakcji Basis Swap (swapy procentowo-walutowe o zmiennych kuponach) uwzględniane są również rynkowe kwotowania spreadu bazowego (tzw. Basis Swap spread).

Transakcje terminowe na papierach wartościowych to transakcje, w których strony zobowiązują się do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego w określonym terminie w przyszłości za określoną w dniu zawarcia transakcji płatność. Transakcje tego typu wyceniane są poprzez wycenę papieru wartościowego (mark-to-market lub mark-to-model) oraz wycenę przyszłej płatności za papier (metodą dyskontowania przepływu pieniężnego według stopy rynku pieniężnego).

Opcje na stopę procentową (cap/floor) to kontrakty, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do pożyczania (cap) bądź ulokowania (floor) na określone okresy (każdy z osobna) określone kwoty po ustalonej w momencie zawarcia transakcji stawce oprocentowania. Rozliczenie kontraktu następuje netto (bez lokowania środków) w ustalonych terminach. Transakcje tego typu wyceniane są w oparciu o model Blacka. Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji at-the-money na standardowo kwotowane terminy.

Transakcje futures na stopę procentową dotyczą wystandaryzowanych kontraktów terminowych nabywanych na rynkach giełdowych. Kontrakty futures wyceniane są w oparciu o kwotowania dostępne bezpośrednio z giełd.

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty

W Banku występują instrumenty pochodne będące składnikami złożonych instrumentów finansowych, tj. takich które zawierają zarówno instrument pochodny, jak i umowę zasadniczą, co sprawia, iż część przepływów pieniężnych połączonego instrumentu zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty powodują, że część lub całość przepływów środków pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę papieru wartościowego, kurs wymiany waluty obcej, indeks cen lub stóp procentowych.

Instrumentami pochodnymi wbudowanymi w bilansowe instrumenty finansowe są między innymi opcje wcześniejszego wykupu w niektórych obligacjach korporacyjnych lub komunalnych lub też emisji własnych. W tym przypadku wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z kontraktem głównym, zatem wbudowany instrument pochodny nie wymaga wydzielenia, odrębnego ujęcia i wyceny.

Bank posiada w swojej ofercie depozyty oraz certyfikaty depozytowe, których składnikiem jest wbudowany instrument pochodny. Ponieważ charakter tego instrumentu nie jest ściśle powiązany z charakterem umowy depozytowej instrument

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

wbudowany został wydzielony i zaklasyfikowany do portfela przeznaczonego do obrotu. Wycena tego instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat. Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki.

Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym.

Opcje walutowe wbudowane w umowy depozytowe wyceniane są opisaną powyżej metodą wyceny dla opcji walutowych.

Pozostałe opcje proste oraz opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka. Parametry modelu ustalane są w pierwszej kolejności na podstawie kwotowań opcji oraz kontraktów terminowych, a przy ich braku na podstawie miar statystycznych dynamiki instrumentu bazowego.

Bank przeanalizował portfel umów kredytowych i zwykłych pod kątem konieczności wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych i stwierdził, że nie wymagają one wydzielenia i odrębnego ujęcia instrumentów wbudowanych.

Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Poniższe tabele prezentują nominalne kwoty pochodnych instrumentów finansowych oraz wartości godziwe instrumentów. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów finansowych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujmowanymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określają stopnia narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 695 176	1 738 507
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	12 574	10 365
opcje	16 742	16 359
pozostałe	724	863
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	15 985	36 098
forwardy walutowe	56 866	100 447
swapy walutowe (fx-swap)	122 157	73 061
opcje walutowe i na złoto	58 259	58 287
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	5 817	5 818
swapy	15 046	14 580
Razem	1 999 346	2 054 385

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	2 369 206	2 345 058
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	10 007	13 582
opcje	18 316	17 647
pozostałe	82	48
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	12 968	78 254
forwardy walutowe	77 351	76 746
swapy walutowe (fx-swap)	81 014	17 658
opcje walutowe i na złoto	74 759	73 629
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	6 874	6 874
Razem	2 650 577	2 629 496

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2013	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	2 173 615	4 125 919	13 639 585	50 230 200	10 386 886	80 556 205
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 075 000	14 750 000	12 850 000	-	-	28 675 000
opcje	-	233 753	352 550	2 638 436	195 996	3 420 735
pozostałe	762 979	-	-	-	-	762 979
Transakcje walutowe i na złoto						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	42 359	1 079 014	964 144	-	2 085 517
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	44 289	1 087 967	962 366	-	2 094 622
forwardy walutowe - waluta zakupiona	3 962 115	2 804 400	1 552 650	483 306	-	8 802 471
forwardy walutowe - waluta sprzedana	3 955 353	2 851 515	1 558 484	510 350	-	8 875 702
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	4 718 267	1 942 043	1 108 129	-	-	7 768 439
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	4 726 152	1 935 766	1 049 208	-	-	7 711 126
opcje kupione	565 212	767 503	1 583 012	-	-	2 915 727
opcje sprzedane	566 726	762 267	1 577 828	-	-	2 906 821
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	176 615	55 877	82 020	-	314 512
swapy	-	-	-	748 698	-	748 698
Razem	22 505 419	30 436 429	37 494 304	56 619 520	10 582 882	157 638 554

31.12.2012	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	3 691 426	8 471 096	19 640 030	43 216 674	10 407 640	85 426 866
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	11 850 000	7 450 000	4 375 000	-	-	23 675 000
opcje	-	-	259 240	2 537 027	265 538	3 061 805
pozostałe	194 475	-	-	-	-	194 475
Transakcje walutowe i na złoto						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	-	1 550 075	1 609 274	-	3 159 349
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	-	1 623 166	1 587 636	-	3 210 802
forwardy walutowe - waluta zakupiona	3 332 726	1 252 226	1 994 962	544 358	-	7 124 272
forwardy walutowe - waluta sprzedana	3 322 468	1 250 173	1 991 940	577 191	-	7 141 772
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	4 418 978	2 971 247	880 609	224 375	-	8 495 209
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	4 403 242	2 963 036	851 853	204 410	-	8 422 541
opcje kupione	405 506	327 895	420 723	1 969 096	-	3 123 220
opcje sprzedane	400 215	316 689	423 854	1 969 096	-	3 109 854
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	-	352 722	228 712	-	581 434
Razem	32 019 036	25 002 362	34 364 174	54 667 849	10 673 178	156 726 599

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

25. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty na nieruchomości	36 086 703	32 214 911
Kredyty w rachunku bieżącym	11 149 641	11 216 247
Kredyty operacyjne	15 010 351	16 188 866
Kredyty na inwestycje	19 488 173	18 643 436
Należności z tytułu kart płatniczych	778 736	747 985
Skupione wierzytelności	1 960 318	1 990 056
Pozostałe kredyty i pożyczki	8 978 067	8 655 119
Dłużne papiery wartościowe	9 473 835	6 844 725
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 581 676	2 694 482
Środki pieniężne w drodze	36 677	27 985
Razem brutto	105 544 177	99 223 812
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 975 164	-4 616 933
Razem netto	100 569 013	94 606 879

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od przedsiębiorstw	50 257 134	48 548 684
Należności od ludności	43 712 325	39 624 919
Należności od jednostek budżetowych	11 574 718	11 050 209
Razem brutto	105 544 177	99 223 812
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 975 164	-4 616 933
Razem netto	100 569 013	94 606 879

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	98 057 816	92 244 733
należności brutto z utratą wartości	7 486 361	6 979 079
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-2 629 793	-2 152 061
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-2 345 371	-2 464 872
Razem	100 569 013	94 606 879

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
do 1 miesiąca	16 066 468	16 087 546
od 1 do 3 miesięcy	2 702 807	4 255 164
od 3 miesięcy do 1 roku	10 249 451	10 937 757
od 1 do 5 lat	32 989 931	29 207 990
powyżej 5 lat	38 640 987	33 841 931
dla których termin zapadalności upłynął	4 894 533	4 893 424
Razem brutto	105 544 177	99 223 812
Odpisy aktualizujące wartość należności	-4 975 164	-4 616 933
Razem netto	100 569 013	94 606 879

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	82 913 939	76 747 113
CHF	4 507 192	5 124 188
EUR	11 115 299	10 914 875
USD	1 983 134	1 790 336
Pozostałe waluty	49 449	30 367
Razem	100 569 013	94 606 879

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2013 i 2012 prezentowane są w Nocie 15.

26. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank na dzień 31 grudnia 2013 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku Bank kontynuował następujące powiązania zabezpieczające:

- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.1,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych o zmiennym oprocentowaniu, zabezpieczonych instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 26.2,
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów finansowych o zmiennym oprocentowaniu instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.3,
- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów w EUR, zabezpieczonego instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 26.4,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla portfela zmiennokuponowych depozytów w EUR zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 26.5,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla portfela zmiennokuponowych kredytów w EUR i USD zabezpieczonych instrumentami typu fx-swap – opis w punkcie 26.6.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W 2013 roku Bank zakończył stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) dla wysoce prawdopodobnego przepływu środków pieniężnych w USD (pozycja długa w USD dla Banku) zabezpieczonego instrumentami typu fx-forward (zawartymi jako seria transakcji fx-spot i fx-swap). Ostatnie przepływy pieniężne dla tej rachunkowości zabezpieczeń zostały wygenerowane przez pozycję zabezpieczaną w dniu 24 września 2013 roku.

Wartości godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (<i>fair value hedge</i>)		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 460	158 856
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	84 232	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (<i>cash flow hedge</i>)		
swapy stopy procentowej (IRS)	51 928	14 472
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	24 183	834 556
swapy walutowe (fx-swap)	88 383	-
Razem	250 186	1 007 884

Wartości godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (<i>fair value hedge</i>)		
swapy stopy procentowej (IRS)	-	270 343
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	180 042	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (<i>cash flow hedge</i>)		
swapy stopy procentowej (IRS)	68 317	69 097
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	75 036	887 341
swapy walutowe (fx-swap)	44 495	-
Razem	367 890	1 226 781

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2013	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (<i>fair value hedge</i>)						
swapy stopy procentowej (IRS)	466 860	-	-	633 400	1 183 635	2 283 895
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	1 510 424	-	-	1 510 424
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (<i>cash flow hedge</i>)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	90 000	371 659	620 000	-	1 081 659
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	419 560	323 880	1 343 052	6 222 935	9 606 150	17 915 577
swapy walutowe (fx-swap)	1 151 720	3 898 788	2 610 695	-	-	7 661 203
Razem	2 038 140	4 312 668	5 835 830	7 476 335	10 789 785	30 452 758

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (<i>fair value hedge</i>)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	167 616	-	1 391 311	937 938	2 496 865
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	771 340	1 499 179	-	2 270 519
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (<i>cash flow hedge</i>)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	70 000	1 312 080	1 076 585	-	2 458 665
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	4 274 170	6 722 953	5 197 026	16 194 149
swapy walutowe (fx-swap)	-	1 752 975	2 005 060	-	-	3 758 035
Razem	-	1 990 591	8 362 650	10 690 028	6 134 964	27 178 233

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat i na kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)

	2013	2012
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie - brutto)	-29 487	-64 318
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	207 273	316 954
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	673	6 687

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)

	2013	2012
Stan na początek okresu	-64 318	-24 199
Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	34 779	-40 171
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	52	52
Stan na koniec okresu	-29 487	-64 318

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)

RODZAJ WYNIKU	2013	2012
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	45 259	-76 484
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej związanej z zabezpieczanym ryzykiem	-62 682	40 733
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-17 423	-35 751
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-50 134	-55 078

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26.1 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającą ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych poprzez transakcje IRS.

Pozycja zabezpieczana

Pozycję zabezpieczaną stanowią stałokuponowe dłużne papiery wartościowe zaklasyfikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży (AFS), denominowane w PLN, EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne IRS w walutach PLN, EUR i USD (krótka pozycja w stałej stopie procentowej), w których Bank otrzymuje zmienne przepływy, a płaci stałe.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej (wynikająca ze spreadu pomiędzy krzywą swapową a krzywą obligacji) księgowana jest zgodnie z ogólnymi zasadami dla instrumentów AFS (tj. w kapitale z aktualizacji wyceny). Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

26.2 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów i depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej oraz ryzyko walutowe wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach i zobowiązaniach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje CIRS (basis swap).

Pozycje zabezpieczane

Pozycja zabezpieczana składa się z dwóch odrębnych komponentów, które stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów oraz portfela zobowiązań o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji CIRS (basis swap), w których Bank płaci zmiennoprocentowe przepływy walutowe, a otrzymuje zmiennoprocentowe przepływy złotowe/walutowe. Transakcje CIRS podlegają dekompozycji na składnik zabezpieczający portfel aktywów oraz składnik zabezpieczający portfel zobowiązań.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji CIRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 18 września 2028 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26.3 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w zmiennej stopie – Bank otrzymuje stałe przepływy a płaci zmienne).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 20 listopada 2017 roku.

26.4 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wynikającej ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych poprzez transakcje CIRS.

Pozycja zabezpieczana

Pozycję zabezpieczaną stanowi portfel depozytów w EUR o oprocentowaniu nie wrażliwym na zmiany stóp procentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne CIRS, w których Bank otrzymuje stałą stopę w EUR a płaci zmienną w złotych.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej i jako osobny tytuł w pozycji zobowiązań. Odsetki od depozytów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26.5 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych z depozytów o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu depozytów o zmiennej stopie procentowej w EUR.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w stałej stopie - Bank otrzymuje zmienne przepływy a płaci stałe).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 5 grudnia 2014 roku.

26.6 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) zmiennoprocentowych aktywów walutowych zabezpieczonych transakcjami fx-swap z tytułu ryzyka walutowego i stopy procentowej

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza zmienność przepływów pieniężnych stanowiących zmiennoprocentowe aktywa finansowe (udzielone kredyty w EUR i USD) poprzez transakcje fx-swap. Zabezpieczane jest ryzyko walutowe i stopy procentowej.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią udzielone kredyty o zmiennym oprocentowaniu denominowane w EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji fx-swap.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Rozliczona część punktów swap na instrumencie zabezpieczającym przenoszona jest z kapitału z aktualizacji wyceny i ujmowana w przychodach odsetkowych. Rewaluacja walutowa dotycząca pierwszej wymiany kapitału na instrumencie zabezpieczającym przenoszona jest z kapitału z aktualizacji wyceny i ujmowana w wyniku z pozycji wymiany.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 8 grudnia 2014 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

27. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	31.12.2013	31.12.2012
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	32 947 530	25 799 482
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	9 254	9 019
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)	1 888 724	2 778 555
Razem	34 845 508	28 587 056

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2013	31.12.2012
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	17 861 691	15 530 743
bony skarbowe	-	-
obligacje skarbowe	17 861 691	15 530 743
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	14 159 186	9 320 660
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	248 865	248 995
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	677 788	699 084
Razem	32 947 530	25 799 482
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2013	31.12.2012
Akcje	9 254	9 019
Razem	9 254	9 019
w tym utrata wartości aktywów	-101	-101

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	31.12.2013	31.12.2012
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	1 050 967	2 103 774
bony skarbowe	-	116 604
obligacje skarbowe	1 050 967	1 987 170
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	837 757	674 781
Razem	1 888 724	2 778 555
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	15 476 132	11 014 196
od 1 do 3 miesięcy	-	261 787
od 3 miesięcy do 1 roku	442 157	841 723
od 1 do 5 lat	12 701 308	12 067 751
powyżej 5 lat	6 216 657	4 392 580
Razem	34 836 254	28 578 037

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	31 791 545	26 252 841
EUR	1 725 017	1 361 396
USD	1 319 692	963 800
Razem	34 836 254	28 578 037

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych

	2013	2012
PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY (AFS)		
Stan na początek okresu	25 808 501	25 345 366
Zwiększenia (zakup)	400 588 990	248 754 896
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-393 526 423	-250 086 274
Zmiany wartości godziwej	-650 007	831 675
Różnice kursowe	-37 279	-192 818
Odsetki naliczone	742 615	738 060
Inne zmiany	30 387	417 596
Stan na koniec okresu	32 956 784	25 808 501
DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE UTRZYMywane DO TERMINU WYMAGALNOŚCI (HTM)		
Stan na początek okresu	2 778 555	3 673 500
Zwiększenia (zakup)	38 298 785	32 975 403
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-39 269 991	-34 034 811
Odsetki naliczone	41 641	43 566
Inne zmiany	39 734	120 897
Stan na koniec okresu	1 888 724	2 778 555
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe netto	34 845 508	28 587 056

28. Reklasyfikacja papierów wartościowych

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, umożliwia pod pewnymi warunkami przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W 2013 i 2012 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania instrumentów finansowych do innych kategorii.

Natomiast 1 października 2008 roku Bank skorzystał z możliwości reklasyfikacji, ze względu na wyjątkową sytuację związaną z występującym w tym okresie kryzysem na rynkach finansowych.

Wartości bilansowe i wartości godziwe wszystkich składników aktywów finansowych, które zostały reklasyfikowane

	KWOTA REKLASYFIKACJI	31.12.2013		31.12.2012	
		WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 331 580	78 527	73 941	245 391	239 075
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	602 507	675 946	695 183	672 816	708 233
Razem	1 934 087	754 473	769 124	918 207	947 308

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W przypadku gdyby Bank nie dokonał reklasyfikacji, wynik oraz kapitał z aktualizacji wyceny zmieniłyby się następująco:

31.12.2013	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-39
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-23 296	-
Razem	-23 296	-39

31.12.2012	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	1 981
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-5 543	-
Razem	-5 543	1 981

Wynik odsetkowy reklasyfikowanych składników aktywów finansowych

	2013	2012
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	7 376	17 477
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	20 996	29 299
Razem	28 372	46 776

29. Aktywa przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, Bank wyodrębnił w pozycji „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży” aktywa trwale spełniające odpowiednie wymogi MSSF 5 dotyczące klasyfikacji do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano zidentyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży:

- nieruchomości, oraz
- pozostałe aktywa rzeczowe będące własnością Banku.

Poniżej przedstawiono aktywa przeznaczone do sprzedaży:

	31.12.2013	31.12.2012
Zaangażowanie w jednostce zależnej PJSC UniCredit Bank	-	1 487 136
Rzeczowe aktywa trwałe	32 587	77 341
Razem	32 587	1 564 477

W 2013 roku Bank sprzedał na rzecz UniCredit S.p.A. (podmiot dominujący Banku) wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank.

Transakcja sprzedaży Spółki została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa, w efekcie czego wynik zrealizowany na tej transakcji został ujęty w kapitałach Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Powyżej przedstawione ujęcie księgowe transakcji sprzedaży jest zbieżne z polityką Grupy UniCredit, przyjętą przez Bank i stosowaną dla transakcji nabycia i sprzedaży jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą.

Natomiast rozliczenie sprzedaży udziałów w PJSC UniCredit Bank ujęte w kapitałach Banku przedstawia się następująco:

	2013
Przychody ze sprzedaży	671 287
Wartość bilansowa zbytych udziałów (łącznie z kosztami sprzedaży)	-669 917
Wynik brutto na sprzedaży	1 370
Podatek dochodowy	-260
Wynik netto na sprzedaży	1 110

W 2013 roku Bank rozwiązał odpis z tytułu utraty wartości inwestycji w PJSC UniCredit Bank w kwocie 69 972 tys. złotych (Nota 16), doprowadzając wartość inwestycji do jej wartości godziwej, z uwzględnieniem przewidywanych kosztów sprzedaży.

Zmiany stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przedstawia tabela poniżej:

AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	2013	2012
Stan na początek okresu	1 564 477	2 015 733
Zwiększenia, w tym:	2 236	74 380
przeniesienie z własnego majątku rzeczowego	850	24 541
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	-	27 324
różnice kursowe	1 333	-
inne zmiany	53	22 515
Zmniejszenia, w tym:	-1 534 126	-525 636
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-255	-
zbycie aktywów	-46 031	-10 427
różnice kursowe	-	-1 490
inne zmiany	-704	-903
aktywa PJSC UniCredit Bank	-1 487 136	-512 816
Stan na koniec okresu	32 587	1 564 477

Rozliczenie sprzedaży aktywów (nieruchomości) przedstawia się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Przychody ze sprzedaży	67 602	29 579
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	48 806	10 427
Zysk/strata brutto na sprzedaży	18 796	19 152

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Inwestycje w jednostkach zależnych

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2013 roku (*)

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	862 764	694 047	135 033	39 330	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	939 117	877 704	45 818	10 063	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	52 139	118	1 230	641	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	67 100	2 918	31 112	13 781	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	33 674	4 954	39 515	6 583	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o. (**)	Warszawa	Usługi leasingowe	3 259 272	2 765 278	181 090	40 628	36,49	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	46 401	13 719	644	1 645	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Usługowa	10 445	16	283	172	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 752 865	1 445 672	83 810	12 732	100,00	233 823
Pekao Leasing Holding S.A.	Warszawa	Usługi leasingowe	241 396	66	1 771	27 862	80,10	166 345
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	60 128	23 739	129	-393	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	16 538	672	604	280	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	12 526	4 829	11 211	3 887	100,00	522
Razem								793 113

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

(**) Łączny udział Banku w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49%, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87%).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2012 roku (*)

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	1 072 433	920 002	132 941	30 513	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	1 207 030	1 145 510	53 939	10 171	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	52 759	210	1 960	1 168	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	62 379	3 460	28 085	11 357	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	30 127	4 077	38 899	3 912	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o. (**)	Warszawa	Usługi leasingowe	3 059 826	2 564 332	227 903	41 867	36,49	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	47 409	13 984	973	2 490	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	Warszawa	Usługowa	10 303	46	388	441	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 841 305	1 545 498	96 851	15 675	100,00	233 823
Pekao Leasing Holding S.A.	Warszawa	Usługi leasingowe	239 387	60	1 999	28 107	80,10	166 345
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	38 830	2 069	1 844	1 567	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	16 222	591	646	324	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	13 357	6 123	9 477	3 217	100,00	522
Razem								793 113

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

(**) Łączny udział Banku w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49%, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87%).

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych

	2013	2012
Stan na początek okresu	793 113	793 268
Zmniejszenia, w tym:	-	-155
obniżenie kapitału	-	-150
likwidacja	-	-5
Stan na koniec okresu	793 113	793 113

Struktura inwestycji w jednostkach zależnych

	31.12.2013	31.12.2012
Inwestycje w jednostkach zależnych, w tym:		
w bankach	233 823	233 823
w innych podmiotach sektora finansowego	519 201	519 201
w podmiotach sektora niefinansowego	40 089	40 089
Razem	793 113	793 113

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2013 roku (*)

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	114 568	18 086	113 276	29 527	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	329 296	52 462	402 877	98 781	49,00	14 995
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	46 917	32 664	44 507	2 138	50,00	12 557
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcz i biznesowa – nie prowadzi działalności	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	40,00	-
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPU Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								29 427

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2012 roku (*)

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	117 310	24 914	108 710	25 444	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	321 098	54 651	364 109	92 419	49,00	14 995
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	25 391	13 279	26 877	1 422	50,00	12 557
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcz i biznesowa – nie prowadzi działalności	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	40,00	-
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPU Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								29 427

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	2013	2012
Stan na początek okresu	29 427	39 345
Zmniejszenia:	-	-9 918
sprzedaż	-	-8 858
likwidacja	-	-1 060
Stan na koniec okresu	29 427	29 427

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	31.12.2013	31.12.2012
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, w tym:		
w bankach	-	-
w innych podmiotach sektora finansowego	29 427	29 427
w podmiotach sektora niefinansowego	-	-
Razem	29 427	29 427

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz 31 grudnia 2012 roku, Bank nie posiadał inwestycji w jednostkach współkontrolowanych.

32. Wartości niematerialne

	31.12.2013	31.12.2012
Wartości niematerialne, w tym:	549 896	592 770
koszty prac rozwojowych	12 031	15 858
patenty i licencje	428 426	433 688
inne	1 035	2 460
nakłady na wartości niematerialne	108 404	140 764
Wartość firmy	51 675	51 675
Razem	601 571	644 445

Wartość firmy – to wartość powstała w związku z przeniesieniem części majątku Banku BPH S.A., w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, na Bank Pekao S.A. Wartość firmy przeniesiona na Bank Pekao S.A. jest częścią wartości firmy powstałej w wyniku nabycia przez Bank BPH S.A. Pierwszego Komercyjnego Banku S.A. „PKBL” w Lublinie i dotyczy tylko tych oddziałów Banku PKBL, które zostały przeniesione do Banku Pekao S.A. w ramach integracji banków. Ustalono najmniejsze możliwe do zidentyfikowania ośrodki wypracowujące środki pieniężne, do których przypisano wartość firmy PKBL w kwocie 51 675 tys. złotych.

W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości jest przeprowadzany corocznie bez względu na to, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości.

Test na utratę wartości przeprowadza się poprzez porównanie wartości bilansowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”), łącznie z wartością firmy PKBL, z ich wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej CGU. Wartość użytkowa to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 2,5%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w budżecie Banku na rok 2014 oraz planie finansowym na lata 2015-2018. Do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskonta w wysokości 8,59%, uwzględniającą stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko.

Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2013 roku wykazał nadwyżkę wartości odzyskiwalnej nad wartością bilansową CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości CGU.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji wartości niematerialnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2013	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE	NAKLADY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	90 934	1 846 654	38 628	140 764	2 116 980
Zwiększenia, w tym:	-	127 522	68	97 625	225 215
nabycie	-	-	-	96 167	96 167
inne	-	1 245	-	1 458	2 703
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	126 277	68	-	126 345
Zmniejszenia, w tym:	-451	-28 569	-49	-129 985	-159 054
likwidacja	-451	-28 569	-49	-	-29 069
inne	-	-	-	-3 640	-3 640
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	-	-	-126 345	-126 345
Stan na koniec okresu	90 483	1 945 607	38 647	108 404	2 183 141
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	75 076	1 412 966	25 207	-	1 513 249
Amortyzacja	3 827	132 511	1 493	-	137 831
Likwidacja	-451	-28 329	-49	-	-28 829
Pozostałe	-	33	-	-	33
Stan na koniec okresu	78 452	1 517 181	26 651	-	1 622 284
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	-	-	10 961	-	10 961
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	-	10 961
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	15 858	433 688	2 460	140 764	592 770
Stan na koniec okresu	12 031	428 426	1 035	108 404	549 896

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2012	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE	NAKLADY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE.	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	89 104	1 744 481	38 089	146 506	2 018 180
Zwiększenia, w tym:	1 848	106 863	584	105 170	214 465
nabycie	-	20	-	103 462	103 482
inne	-	-	-	1 708	1 708
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	1 848	106 843	584	-	109 275
Zmniejszenia, w tym:	-18	-4 690	-45	-110 912	-115 665
likwidacja	-18	-4 491	-45	-	-4 554
inne	-	-199	-	-1 637	-1 836
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	-	-	-109 275	-109 275
Stan na koniec okresu	90 934	1 846 654	38 628	140 764	2 116 980
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	69 561	1 290 269	23 317	-	1 383 147
Amortyzacja	5 533	127 383	1 935	-	134 851
Likwidacja	-18	-4 490	-45	-	-4 553
Pozostałe	-	-196	-	-	-196
Stan na koniec okresu	75 076	1 412 966	25 207	-	1 513 249
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	-	-	10 961	-	10 961
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	-	10 961
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	19 543	454 212	3 811	146 506	624 072
Stan na koniec okresu	15 858	433 688	2 460	140 764	592 770

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nabyte przez Bank wartości niematerialne wynoszą 96 168 tys. złotych (w roku 2012 nabyte wartości wynoszą 103 482 tys. złotych). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i w 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 21 501 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku - 41 480 tys. złotych).

33. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2013	31.12.2012
Środki trwałe, w tym:	1 473 307	1 551 499
grunty i budynki	1 131 945	1 160 061
maszyny i urządzenia	278 935	319 703
środki transportu	26 295	37 595
inne	36 132	34 140
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	91 381	90 641
Razem	1 564 688	1 642 140

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowych środków trwałych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2013	GRUNTY I BUDYNKI	MASZyny I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE I ZALICZKI	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na początek okresu	2 227 339	1 477 861	71 741	340 618	90 641	4 208 200
Zwiększenia, w tym:	42 318	58 096	1 650	10 473	111 915	224 452
nabycie	-	-	-	-	110 257	110 257
inne	-	536	1 650	85	1 658	3 929
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	42 318	57 560	-	10 388	-	110 266
Zmniejszenia, w tym:	-30 499	-110 988	-4 650	-22 019	-111 175	-279 331
likwidacja i sprzedaż	-29 290	-110 808	-4 546	-21 970	-	-166 614
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-855	-	-	-	-	-855
inne	-354	-180	-104	-49	-909	-1 596
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-110 266	-110 266
Stan na koniec okresu	2 239 158	1 424 969	68 741	329 072	91 381	4 153 321
UMORZENIE						
Stan na początek okresu	1 066 286	1 152 201	34 129	306 050	-	2 558 666
Zwiększenia, w tym:	66 999	98 186	12 235	8 224	-	185 644
amortyzacja	66 999	97 838	12 132	8 167	-	185 136
inne	-	348	103	57	-	508
Zmniejszenia, w tym:	-28 591	-108 410	-3 918	-21 511	-	-162 430
likwidacja i sprzedaż	-28 154	-108 244	-3 815	-21 490	-	-161 703
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-255	-	-	-	-	-255
inne	-182	-166	-103	-21	-	-472
Stan na koniec okresu	1 104 694	1 141 977	42 446	292 763	-	2 581 880
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na początek okresu	992	5 957	17	428	-	7 394
Zwiększenia	1 527	55	-	-	-	1 582
Zmniejszenia	-	-1 955	-17	-251	-	-2 223
Stan na koniec okresu	2 519	4 057	-	177	-	6 753
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na początek okresu	1 160 061	319 703	37 595	34 140	90 641	1 642 140
Stan na koniec okresu	1 131 945	278 935	26 295	36 132	91 381	1 564 688

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowych środków trwałych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2012	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE I ZALICZKI	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na początek okresu	2 246 310	1 491 350	73 000	350 336	86 316	4 247 312
Zwiększenia, w tym:	42 366	75 234	8 681	7 660	131 375	265 316
nabycie	-	-	-	-	131 320	131 320
inne	-	284	8 681	67	55	9 087
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	42 366	74 950	-	7 593	-	124 909
Zmniejszenia, w tym:	-61 337	-88 723	-9 940	-17 378	-127 050	-304 428
likwidacja i sprzedaż	-16 414	-88 301	-9 313	-17 158	-	-131 186
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-42 933	-78	-	-	-	-43 011
inne	-1 990	-344	-627	-220	-2 141	-5 322
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-124 909	-124 909
Stan na koniec okresu	2 227 339	1 477 861	71 741	340 618	90 641	4 208 200
UMORZENIE						
Stan na początek okresu	1 034 465	1 125 565	28 141	315 048	-	2 503 219
Zwiększenia, w tym:	66 971	114 882	15 395	8 235	-	205 483
amortyzacja	66 971	113 201	14 775	8 205	-	203 152
inne	-	1 681	620	30	-	2 331
Zmniejszenia, w tym:	-35 150	-88 246	-9 407	-17 233	-	-150 036
likwidacja i sprzedaż	-15 549	-87 949	-8 786	-17 054	-	-129 338
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-18 444	-26	-	-	-	-18 470
inne	-1 157	-271	-621	-179	-	-2 228
Stan na koniec okresu	1 066 286	1 152 201	34 129	306 050	-	2 558 666
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na początek okresu	35	7 350	49	448	83	7 965
Zwiększenia	957	138	-	-	-	1 095
Zmniejszenia	-	-1 531	-32	-20	-83	-1 666
Stan na koniec okresu	992	5 957	17	428	-	7 394
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na początek okresu	1 211 810	358 435	44 810	34 840	86 233	1 736 128
Stan na koniec okresu	1 160 061	319 703	37 595	34 140	90 641	1 642 140

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku wartość nabytych przez Bank składników „Rzeczowych aktywów trwałych” wynosi 110 257 tys. złotych (w roku 2012 wyniosła 131 320 tys. złotych), natomiast wartość składników zbytych wynosi 1 024 tys. złotych (w roku 2012 wyniosła 794 tys. złotych).

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat w 2013 roku wyniosła 2 282 tys. złotych (w 2012 roku 1 415 tys. złotych).

W 2013 roku i w 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku jednostki wchodzące w skład Banku zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 68 267 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku - 64 840 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

34. Nieruchomości inwestycyjne

Bank stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model ceny nabycia.

Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych i praw do przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji nieruchomości inwestycyjnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

	2013	2012
WARTOŚĆ BRUTTO		
Stan na początek okresu	51 141	100 851
Zwiększenia, w tym:	24	1 832
nabycie nieruchomości	24	1 812
inne	-	20
Zmniejszenia, w tym:	-260	-51 542
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-48 704
inne	-260	-2 838
Stan na koniec okresu	50 905	51 141
ODPISY AMORTYZACYJNE		
Stan na początek okresu	20 916	41 523
Zwiększenia, w tym:	1 188	2 876
amortyzacja	1 188	2 587
inne	-	289
Zmniejszenia, w tym:	-260	-23 483
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-21 380
inne	-260	-2 103
Stan na koniec okresu	21 844	20 916
ODPISY AKTUALIZUJĄCE		
Stan na początek okresu	2 154	550
Zwiększenia, w tym:	926	1 604
utworzenie odpisów	926	1 604
Stan na koniec okresu	3 080	2 154
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO		
Stan na początek okresu	28 071	58 778
Stan na koniec okresu	25 981	28 071

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 39 727 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 47 761 tys. zł). Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wartości godziwej. Wartość godziwą ustalono w oparciu o wyceny zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców majątkowych, posiadających odpowiednie kwalifikacje i aktualne doświadczenie w takich wycenach, dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się nieruchomości Banku. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych opierają się na metodzie inwestycyjnej bądź zysków, z uwzględnieniem takich nieobserwowalnych danych wejściowych jak spodziewana stopa wzrostu czynszów, okresy pustostanu, obłożenie, stopa dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2013	2012
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	2 737	4 121
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	-876	-1 149
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	-	-

35. Inne aktywa

	31.12.2013	31.12.2012
Koszty do rozliczenia w czasie	25 675	32 935
Prawo użytkowania wieczystego gruntu	15 706	15 965
Dochody do otrzymania	37 757	39 265
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	2 056	3 821
Należności od dłużników różnych	126 191	144 814
Rozrachunki kartowe	1 556 479	1 376 709
Razem	1 763 864	1 613 509

Koszty do rozliczenia w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Pozycja „Należności od dłużników różnych” zawiera aktywa do zbycia w kwocie 3 tys. złotych na 31 grudnia 2013 r. (na 31 grudnia 2012 r. – 279 tys. PLN). Aktywa do zbycia stanowią aktywa przejęte za długi, które wykazuje się według wartości stanowiącej kwotę długu, za który aktywa przejęto, pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość tych aktywów utworzony w wysokości różnicy pomiędzy kwotą długu a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów. W przypadku nadwyżki między wartością godziwą przejętego aktywa a wartością długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

Bank dokonuje sprzedaży aktywów przejętych za długi w przypadku nieruchomości w okresie nie dłuższym niż 5 lat oraz w okresie nie dłuższym niż 3 lata w odniesieniu do pozostałych składników przejętych za długi od daty przejęcia. Po upływie tego okresu Bank przenosi wartość niesprzedanych aktywów przejętych za długi do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Bank.

36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank posiadał w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	4 553 357	4 251 825	4 563 231
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	603 348	575 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	5 379 355	5 271 118	-
Inne kredyty	obligacje	312 865	325 000	246 385
Depozyty	obligacje	216 628	206 450	205 894
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	depozyty pieniężne	11 096	11 096	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Bank posiadał w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	5 608 203	5 249 834	5 600 698
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	613 211	560 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	7 102 603	6 656 034	-
Inne kredyty	obligacje	385 307	367 000	276 071
Depozyty	obligacje	147 251	152 095	142 490

Blokowanie papierów wartościowych wynika:

- w transakcjach Repo i Sell-buy-back – z obowiązujących standardów na rynku pieniężnym dla tego rodzaju transakcji,
- w przypadku blokady na rzecz BFG – z obowiązujących przepisów Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- dla kredytu lombardowego i technicznego – z polityki i standardów stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- w przypadku pozycji Inne kredyty oraz Depozyty – z warunków umów zawartych pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a jego klientami,
- w przypadku blokady na rzecz KDPW – z posiadania statusu uczestnika rozliczającego transakcje giełdowe.

37. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Rachunki bieżące i depozyty overnight	1 165 320	1 284 672
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	1 322 799	1 242 737
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 340 777	1 129 188
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	905 238	2 608 219
Środki pieniężne w drodze	20 598	40 862
Razem	4 754 732	6 305 678

Zobowiązania wobec banków według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	2 277 775	3 694 978
CHF	392 790	407 738
EUR	1 950 530	1 817 817
USD	69 641	271 537
Pozostałe waluty	63 996	113 608
Razem	4 754 732	6 305 678

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

38. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według struktury podmiotowej i produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	59 913 656	49 159 989
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	23 349 161	20 443 434
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	36 564 495	28 716 555
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	5 822 045	5 642 413
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	4 893 607	4 614 170
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	928 438	1 028 243
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	50 315 303	48 059 100
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	27 395 838	25 974 741
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	22 919 465	22 084 359
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3 668 011	5 104 425
Środki pieniężne w drodze	149 728	138 587
Razem	119 868 743	108 104 514

Zobowiązania wobec klientów według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	101 596 625	92 133 352
CHF	173 546	187 028
EUR	10 389 108	9 322 700
USD	7 072 255	5 871 802
Pozostałe waluty	637 209	589 632
Razem	119 868 743	108 104 514

39. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	2 240 452	3 966 148
Razem	2 240 452	3 966 148

Bank terminowo wywiązuje się z zobowiązań z tytułu wykupu własnych dłużnych papierów własnościowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	2 240 452	3 926 786
EUR	-	17 138
USD	-	22 224
Razem	2 240 452	3 966 148

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	2013	2012
Stan na początek okresu	3 966 148	2 402 614
Zwiększenia (emisja)	3 649 300	4 941 669
Zmniejszenia (wykup)	-4 314 694	-3 217 217
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-1 022 028	-222 870
Różnice kursowe	986	-3 673
Inne zmiany	-39 260	65 625
Stan na koniec okresu	2 240 452	3 966 148

40. Rezerwy

Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego:

2013	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	55 043	152 393	125 379	40 675	373 490
Utworzenie/aktualizacja rezerw	7 426	16 221	75 421	15 548	114 616
Wykorzystanie rezerw	-8 262	-5 813	-	-19 908	-33 983
Rozwiązanie rezerw	-21 257	-	-84 287	-	-105 544
Różnice kursowe	-274	-	361	85	172
Inne zmiany	-	42 188	-	457	42 645
Stan na koniec okresu	32 676	204 989	116 874	36 857	391 396
Krótkoterminowe	6 159	10 925	66 159	9 249	92 492
Długoterminowe	26 517	194 064	50 715	27 608	298 904

2012	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	44 796	147 638	117 839	35 095	345 368
Utworzenie/aktualizacja rezerw	24 304	13 519	75 207	12 871	125 901
Wykorzystanie rezerw	-5 243	-	-	-10 784	-16 027
Rozwiązanie rezerw	-8 242	-	-66 450	-	-74 692
Różnice kursowe	-27	-	-1 217	-475	-1 719
Inne zmiany	-545	-8 764	-	3 968	-5 341
Stan na koniec okresu	55 043	152 393	125 379	40 675	373 490
Krótkoterminowe	21 412	6 642	80 676	27 303	136 033
Długoterminowe	33 631	145 751	44 703	13 372	237 457

Rezerwy na sprawy sporne

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym. Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu kwoty prawdopodobnej do zapłaty.

Rezerwy na programy określonych świadczeń

Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na programy określonych świadczeń zostały przedstawione w Nocie 42.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Inne rezerwy

Inne rezerwy obejmują w szczególności wynikające z MSR19 rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze oraz rezerwę na restrukturyzację zatrudnienia w związku z planowaną likwidacją działalności Oddziału w Paryżu.

41. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2013	31.12.2012
Przychody przyszłych okresów	103 409	135 828
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	49 823	50 009
Rezerwy na pozostałe zobowiązania pracownicze	173 815	149 677
Rezerwa na koszty rzeczowe	84 021	45 937
Pozostałe koszty do zapłacenia	59 719	30 356
Wierzyciele różni	186 220	193 418
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	983 499	592 622
Rozrachunki kartowe	167 018	213 946
Razem	1 807 524	1 411 793

42. Programy określonych świadczeń

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku, bądź ich rodzinom, przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie na pracę:

- a) odprawy emerytalne i rentowe,
- b) odprawy pośmiertne.

Wartość bieżąca tego typu zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych („Projected Unit Credit Method”).

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest dyskontowana aktuarialnie, uwzględniając dyskonto finansowe oraz prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalone na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stopach zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalone metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość zwolnienia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Bank na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuarium na dzień 31 grudnia 2013 r., należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 4,48% (na dzień 31 grudnia 2012 r. - 5,50%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,50% (na dzień 31 grudnia 2012 r. - 2,80%),

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Banku,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowanymi na podstawie historycznych danych Banku.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	2013	2012
Stan na początek okresu	152 393	147 638
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 748	7 712
Koszty z tytułu odsetek	8 473	8 481
Ponowna wycena zobowiązań:	41 504	-2 674
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	12 231	-13 482
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	15 596	4 870
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek korekty założeń ex-post	13 677	5 938
Wyplacone świadczenia	-5 129	-8 764
Stan na koniec okresu	204 989	152 393

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31 grudnia 2013 r.

	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PROGRAMÓW OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	
	WZROST O 1 PUNKT PROCENTOWY	SPADEK O 1 PUNKT PROCENTOWY
Stopa dyskontowa	-20 255	24 267
Stopa wzrostu wynagrodzeń	25 594	-21 652

Zapadalność zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Poniższa tabela przedstawia profil zapadalności zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2013	31.12.2012
Średni ważony okres obowiązywania zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	13,5	13,6

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

43. Płatności na bazie akcji

Program motywacyjny Grupy UniCredit

W bieżącym i porównywalnych okresach sprawozdawczych występowały następujące programy motywacyjne przyznane pracownikom Banku przez Grupę UniCredit:

- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2007 w zakresie opcji na akcje. Uprawnienia do realizacji opcji zostały nabyte w 2011 roku. Cena realizacji opcji 7,094 EUR. Termin realizacji opcji upływa w 2017 roku.
- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2008 w zakresie opcji na akcje. Uprawnienia do realizacji opcji zostały nabyte w 2012 roku. Cena realizacji opcji 4,185 EUR. Termin wykonania opcji upływa w roku 2018.
- Plan Nabywania Akcji, w ramach którego pracownicy Grupy UniCredit mają możliwość nabywania akcji zwykłych UniCredit na preferencyjnych warunkach poprzez uzyskanie akcji zwykłych („Akcji rabatowych” i „Akcji odpowiadających” bądź praw dla „Akcji odpowiadających”) przyznanych nieodpłatnie na podstawie liczby akcji nabytych przez uczestnika. Przyznanie akcji bezpłatnych jest zależne od warunków ich nabywania określonych w zasadach Planu.
- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2011-2013 przyznany w kwietniu 2011 roku w zakresie akcji zwykłych i opcji na akcje. W związku z niespełnieniem warunków Programu, prawa do akcji oraz opcje na akcje nie zostały przyznane.

Wartość godziwa przyznanych opcji na akcje oraz akcje UniCredit S.p.A. została oszacowana na dzień przyznania praw na podstawie modelu Hull and White. Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji podmiotu dominującego Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2012 roku, na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 4 883 tys. złotych.

Wartość godziwa przyznanych praw do akcji w ramach Planu Nabywania Akcji w okresie do 31 grudnia 2013 roku, na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 332 tys. złotych.

Koszty wynagrodzeń w 2013 roku z tytułu programów motywacyjnych przyznanych pracownikom Banku przez Grupę UniCredit wyniosły 186 tys. złotych (w 2012 roku – 2 757 tys. złotych).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje i akcji UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

2013	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	5 963 582	17,36/29,42	297 688	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	3 790 427	17,36/29,42	297 688	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Przeniesienie pracowników pomiędzy jednostkami Grupy (zmniejszenia)	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	2 173 155	17,36/29,42	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,36 zł dotyczy programu opcji na akcje z roku 2008, natomiast wartość 29,42 zł dotyczy programu opcji na akcje z roku 2007.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje i akcji UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

2012	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	6 078 748	7,39/17,11/29,00	256 381	-
Przyznane w danym okresie	-	-	146 612	-
Umorzone w danym okresie	-	-	85 594	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Przeniesienie pracowników pomiędzy jednostkami Grupy (zmniejszenia)	115 166	7,39/17,11/29,00	19 711	-
Występujące na koniec okresu	5 963 582	7,39/17,11/29,00	297 688	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 7,39 zł dotyczy programu opcji na akcje z 2011 roku, natomiast wartość 17,11 zł dotyczy programu opcji na akcje z roku 2008, a 29,00 zł - programu opcji na akcje z roku 2007.

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji.

	AKCJE BEZPŁATNE W RAMACH PIERWSZEGO OKRESU SKŁADANIA OFERT	AKCJE BEZPŁATNE W RAMACH DRUGIEGO OKRESU SKŁADANIA OFERT
Data Dostarczenia Akcji Bezpłatnych pracownikom Grupy	5 luty 2013	5 sierpnia 2013
Data Rozpoczęcia Przyznania Akcji Bezpłatnych	31 stycznia 2013	31 lipca 2013
Data Zakończenia Przyznania Akcji Bezpłatnych	31 stycznia 2014	31 lipca 2014
Wartość godziwa „Akcji rabatowych” (za akcję w EUR)	4,35	3,78

System Zmiennego Wynagradzania dla Kadry Zarządzającej

System dedykowany jest osobom kluczowym dla realizacji strategii Banku, zarządzania ryzykiem i długoterminowego wzrostu wyniku Banku oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały KNF nr 258/2011, które są uwzględnione w wykazie stanowisk kierowniczych Banku. Celem niniejszego Systemu jest wspieranie realizacji strategii działalności Banku, zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktów interesów.

W ramach Systemu uczestnik może otrzymać premię, która składa się z części wypłacanej w gotówce oraz z części przyznanej w formie akcji fantomowych, jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej przyznanym akcjom.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W ciągu okresu sprawozdawczego kończącego się w dniu 31 grudnia 2013 Bank posiadał następujące transakcje płatności w formie akcji własnych:

SYSTEM 2011, SYSTEM 2012 ORAZ SYSTEM 2013	
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych (Cash-settled share based payments)
Data rozpoczęcia okresu oceny	System 2011: 1 stycznia 2011 System 2012: 1 stycznia 2012 System 2013: 1 stycznia 2013
Data ogłoszenia programu	System 2011: kwiecień 2011 System 2012: kwiecień 2012 System 2013: kwiecień 2013
Data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	System 2011: 1 czerwca 2012 System 2012: 12 czerwca 2012 System 2013: Data Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2013
Liczba instrumentów przyznanych	System 2011: 87 901 sztuk System 2012: 80 003 sztuk System 2013: Zostanie ustalona w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2
Data zapadalności	System 2011: 31 lipca 2016 System 2012: 31 lipca 2017 System 2013: 31 lipca 2018
Data nabycia uprawnień dla Systemu 2011	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: 50% po 2 latach od daty przyznania 50% po 3 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: 40% po 2 latach od daty przyznania 40% po 3 latach od daty przyznania 20% po 4 latach od daty przyznania
Data nabycia uprawnień dla systemu 2012	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: 20% po 2 latach od daty przyznania 40% po 3 latach od daty przyznania 40% po 4 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: 40% po 2 latach od daty przyznania 40% po 3 latach od daty przyznania 20% po 4 latach od daty przyznania
Data nabycia uprawnień dla systemu 2013	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: 20% po 2 latach od daty przyznania 40% po 3 latach od daty przyznania 40% po 4 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: 40% po 2 latach od daty przyznania 40% po 3 latach od daty przyznania 20% po 4 latach od daty przyznania
Warunki nabycia uprawnień	Ocena zgodności Ciągłość zatrudnienia spełnienie warunku opartego na wynikach finansowych banku za zadany okres
Rozliczenie programu	W dniu nabycia uprawnień uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc wypłaty środków pieniężnych.

Dla systemu 2011 i dla systemu 2012 wartość godziwa programu została oszacowana na podstawie ceny akcji Banku na GPW na dzień bilansowy oraz oczekiwanej liczby akcji fantomowych do których zostaną nabyte uprawnienia.

Dla systemu 2013 na datę 31 grudnia 2013 roku Bank sporządził wycenę programu, zakładając, że data przyznania akcji fantomowych wystąpiła w dniu 31 grudnia 2013 roku. Wartość ta zostanie zmieniona w rzeczywistej dacie przyznania programu.

System Zmiennego Wynagradzania w części przyznanej w formie akcji fantomowych to program rozliczany w środkach pieniężnych, i dlatego jego wartość godziwa jest korygowana na każdą datę bilansową aż do momentu rozliczenia programu, który w tym programie pokrywa się z dniem nabycia uprawnień.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartość bilansowa zobowiązań wynikających z akcji fantomowych rozliczanych w środkach pieniężnych wyniosła 25 909 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2013 roku (na 31 grudnia 2012 roku – 12 301 tys. złotych). Łączna wartość wewnętrzna zobowiązań z tytułu nabytych praw do akcji fantomowych wyniosła 21 765 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2013 roku (na 31 grudnia 2012 roku – 8 227 tys. złotych).

Koszty wynagrodzeń w 2013 roku z tego tytułu wynosiły 15 111 tys. złotych (w 2012 roku – 9 026 tys. złotych).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie akcje fantomowych Banku:

	2013	2012
Występujące na początek okresu	87 901	-
Przyznane w danym okresie	80 003	87 901
Umorzone w danym okresie	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-
Występujące na koniec okresu	167 904	87 901

Powyższa tabela nie zawiera ilości akcji przyznanych dla Systemu 2013. Ilość ta zostanie ustalona w roku 2014 po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego Banku za rok 2013. Hipotetyczna ilość akcji wyznaczona w oparciu o kwotę podstawową przyznanego bonusu poszczególnym uczestnikom programu oraz średnią arytmetyczną cen akcji Banku na GPW w grudniu 2013 roku wynosi 75 224 sztuk.

Program motywacyjny Banku Pekao S.A.

W roku 2012 zakończono realizację Programu Motywacyjnego przyznającego członkom organów zarządzających, członkom kadry kierowniczej i pracownikom Grupy Kapitałowej Banku, kluczowym dla realizacji strategii Banku, prawo do nabycia akcji Banku na zasadach określonych w Regulaminie Programu Motywacyjnego w Banku Pekao S.A.

Program Motywacyjny realizowany był od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2012 roku. Wszystkie prawa do objęcia akcji zostały zrealizowane.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji:

	2013		2012	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)
Występujące na początek okresu	-	-	87 905	123,06
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-	87 905	160,14
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	-	-	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Średnia ważona cena wykonania opcji dla roku 2012 roku wyniosła 160,14 zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

44. Leasing operacyjny i finansowy

Bank jako leasingodawca

Bank jest leasingodawcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków stanowiących nieruchomości inwestycyjne.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 roku	9 504	11 113
Od 1 roku do 5 lat	13 147	5 252
Powyżej 5 lat	11 168	626
Razem	33 819	16 991

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w 2013 roku wyniosła 28 094 tys. złotych (przychód w 2012 roku wyniósł 30 842 tys. złotych).

Bank jako leasingobiorca

Bank jest leasingobiorcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków.

Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawia się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 roku	111 469	128 082
Od 1 roku do 5 lat	239 043	236 667
Powyżej 5 lat	179 940	208 474
Razem	530 452	573 223

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2013 roku wyniosła 212 943 tys. złotych (koszt w 2012 roku wyniósł 212 788 tys. złotych).

Umowy najmu są zwykle zawarte na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3 lub 6 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych, jak i w walutach obcych. Płatności dokonywane są w złotych niezależnie od waluty umowy.

Leasing finansowy

Ponadto, Bank zawiera jako leasingobiorca ze spółką zależną Pekao Leasing Sp. z o.o. umowy leasingu finansowego, których przedmiotem są samochody osobowe.

Umowy dają możliwość Bankowi opcji zakupu środka po zakończeniu okresu leasingu.

Wartość bilansowa netto aktywów stanowiących przedmiot leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 26 290 tys. złotych oraz na 31 grudnia 2012 roku 37 588 tys. złotych.

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego	40 461	58 381
Niezrealizowane koszty finansowe	-10 944	-17 027
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	29 517	41 354

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności, przedstawiają się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 roku	18 358	27 262
Od 1 roku do 5 lat	22 103	31 119
Razem	40 461	58 381

45. Zobowiązania warunkowe

Sprawy sądowe

W całym 2013 roku łączna wartość przedmiotu sporu w toczących się postępowaniach sądowych przeciwko Bankowi wynosiła 19 052 804 tys. złotych (w 2012 roku wynosiła 18 710 321 tys. złotych).

W 2013 roku nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, w których wysokość dochodzonego roszczenia (zapłaty kwoty pieniężnej) stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Najistotniejsze, według kryterium wartości przedmiotu sporu postępowanie sądowe przeciwko Bankowi toczące się na dzień 31 grudnia 2013 roku to postępowanie z powództwa osób fizycznych przeciwko Bankowi oraz Centralnemu Domowi Maklerskiemu Pekao S.A. o zapłatę kwoty 306 622 tys. złotych tytułem szkody wyrządzonej w związku z nabyciem akcji oraz zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wywołaną prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. W ocenie pozwanych powództwo jest bezpodstawne.

Przeciwko Bankowi toczy się – wszczęte w 2013 roku – postępowanie z powództwa beneficjenta gwarancji o zapłatę kwoty 43 760 tys. złotych z tytułu realizacji gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Nadal przedmiotem sporu sądowego jest – prezentowane w sprawozdaniach finansowych za rok 2011 i 2012 – postępowanie z powództwa akcjonariusza mniejszościowego Banku o uchylenie uchwał Nr 8 oraz Nr 24 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 19 kwietnia 2011 roku w przedmiocie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku za rok 2010 oraz udzielenia Członkowi Zarządu absolutorium. Stosownie do prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 listopada 2013 roku obecna wartość przedmiotu sporu tego postępowania wynosi 692 złote, zamiast wskazywanej przez powoda kwoty 18 000 000 tys. złotych.

Po dniu 31 grudnia 2013 roku, a przed dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego, Bank otrzymał pozew beneficjentów gwarancji o zapłatę kwoty 32 750 tys. złotych z tytułu realizacji gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank utworzył rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko Bankowi, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 32 676 tys. złotych, (na 31 grudnia 2012 roku 55 043 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Udzielone pozabilansowe zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	3 430 534	2 126 701
na rzecz podmiotów niefinansowych	22 465 144	20 687 992
na rzecz podmiotów budżetowych	1 392 162	744 940
Razem	27 287 840	23 559 633

Udzielone pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych, w tym:	1 942 219	1 612 457
gwarancje	1 939 603	1 597 997
potwierdzone akredytywy eksportowe	2 616	14 460
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych, w tym:	10 145 263	9 274 400
gwarancje	4 938 823	5 497 004
gwarancje submisji papierów wartościowych	5 146 660	3 775 430
poręczenia	59 780	1 966
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych, w tym:	99 644	69 594
gwarancje	17 434	3 094
gwarancje submisji papierów wartościowych	82 210	66 500
Razem	12 187 126	10 956 451

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Usługi subemisji papierów wartościowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA GWARANCJI
Klient 1	obligacje	1 150 000	23.07.10 - 30.06.15
Klient 2	obligacje	540 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 3	obligacje	60 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 4	obligacje	4 400	19.12.13 - 30.06.14
Klient 5	obligacje	1 020 000	21.06.12 - 31.12.17
Klient 6	obligacje	7 500	13.09.12 - 31.12.14
Klient 7	obligacje	186 720	06.12.12 - 31.03.16
Klient 8	obligacje	185 100	28.12.12 - 31.03.15
Klient 9	obligacje	72 300	28.12.12 - 31.03.15
Klient 10	obligacje	200 000	01.07.11 - 20.12.14
Klient 11	obligacje	105 130	19.03.13 - 30.06.15
Klient 12	obligacje	20 000	19.03.13 - 30.06.15
Klient 13	obligacje	39 780	06.05.13 - 30.09.14
Klient 14	obligacje	12 310	06.05.13 - 30.09.14
Klient 15	obligacje	25 767	24.05.13 - 31.01.15
Klient 16	obligacje	72 780	29.04.13 - 30.12.14
Klient 17	obligacje	20 000	29.04.13 - 31.03.15
Klient 18	obligacje	174 060	20.05.13 - 30.12.15
Klient 19	obligacje	3 450	16.08.13 - 31.12.15
Klient 20	obligacje	16 000	09.09.13 - 31.12.14
Klient 21	obligacje	80 000	16.09.13 - 10.06.16
Klient 22	obligacje	100 000	23.09.13 - 30.06.14
Klient 23	obligacje	84 500	28.10.13 - 30.12.16
Klient 24	obligacje	96 860	31.10.13 - 30.06.15
Klient 25	obligacje	19 070	31.10.13 - 30.06.15
Klient 26	obligacje	565 000	22.10.13 - 30.12.15
Klient 27	obligacje	50 000	22.10.13 - 30.11.15
Klient 28	obligacje	2 600	07.11.13 - 31.12.14
Klient 29	obligacje	20 000	22.11.13 - 31.12.15
Klient 30	obligacje	45 010	28.11.13 - 30.09.14
Klient 31	obligacje	1 770	28.11.13 - 30.09.14
Klient 32	obligacje	5 000	03.12.13 - 31.12.14
Klient 33	obligacje	2 000	12.12.13 - 31.12.14
Klient 34	obligacje	2 600	11.12.13 - 31.12.14
Klient 35	obligacje	2 000	23.12.13 - 31.12.14
Klient 36	obligacje	9 700	20.12.13 - 31.12.14
Klient 37	obligacje	6 960	20.12.13 - 31.12.15
Klient 38	obligacje	4 400	19.12.13 - 31.12.14
Klient 39	obligacje	47 655	23.12.13 - 31.03.14
Klient 40	obligacje	8 448	23.12.13 - 31.10.14
Klient 41	obligacje	160 000	17.12.13 - 23.07.15

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA GWARANCJI
Klient 1	obligacje	772 000	23.07.10 - 30.06.15
Klient 2	obligacje	410 900	15.11.10 - 31.10.13
Klient 3	obligacje	540 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 4	obligacje	60 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 5	obligacje	71 710	25.08.11 - 30.06.13
Klient 6	obligacje	13 500	22.08.11 - 31.12.13
Klient 7	obligacje	2 500	19.08.11 - 30.12.13
Klient 8	obligacje	10 000	27.09.11 - 31.12.13
Klient 9	obligacje	58 770	20.12.11 - 30.03.13
Klient 10	obligacje	10 000	20.12.11 - 30.03.13
Klient 11	obligacje	2 310	20.12.11 - 31.03.13
Klient 12	obligacje	37 000	03.01.12 - 15.08.13
Klient 13	obligacje	3 440	19.01.12 - 30.12.13
Klient 14	obligacje	22 850	15.05.12 - 30.12.13
Klient 15	obligacje	22 000	07.03.12 - 30.03.13
Klient 16	obligacje	1 020 000	21.06.12 - 31.12.17
Klient 17	obligacje	4 000	10.09.12 - 30.09.13
Klient 18	obligacje	21 000	13.09.12 - 31.12.14
Klient 19	obligacje	241 150	06.12.12 - 31.03.16
Klient 20	obligacje	318 800	28.12.12 - 31.03.15
Klient 21	obligacje	200 000	01.07.11 - 20.12.14

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Otrzymane pozabilansowe zobowiązania

Otrzymane zobowiązania według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Finansowe, w tym:	111 792	894 798
od podmiotów finansowych	111 792	894 798
od podmiotów niefinansowych	-	-
od podmiotów budżetowych	-	-
Gwarancyjne, w tym:	9 117 092	7 123 202
od podmiotów finansowych	1 105 746	476 759
od rzecz podmiotów niefinansowych	7 302 774	5 948 881
od podmiotów budżetowych	708 572	697 562
Razem	9 228 884	8 018 000

Ponadto Bank ma możliwość uzyskania finansowania w Narodowym Banku Polskim pod zastaw posiadanych rządowych papierów wartościowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

46. Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego

SERIA / EMISJA	RODZAJ AKCJI	LICZBA AKCJI	WARTOŚĆ SERII / EMISJI WG WARTOŚCI NOMINALNEJ	SPOSÓB POKRYCIA KAPITAŁU	DATA REJESTRACJI	PRAWO DO DYWIDENDY (OD DATY)
A	zwykle na okaziciela	137 650 000	137 650	w całości opłacony	21.12.1997	01.01.1998
B	zwykle na okaziciela	7 690 000	7 690	w całości opłacony	06.10.1998	01.01.1998
C	zwykle na okaziciela	10 630 632	10 631	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
D	zwykle na okaziciela	9 777 571	9 777	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
E	zwykle na okaziciela	373 644	374	w całości opłacony	29.08.2003	01.01.2003
F	zwykle na okaziciela	621 411	621	w całości opłacony	29.08.2003	19.05.2006 16.05.2007
G	zwykle na okaziciela	603 377	603	w całości opłacony	29.08.2003	15.05.2008
H	zwykle na okaziciela	359 840	360	w całości opłacony	12.08.2004	01.01.2004
I	zwykle na okaziciela	94 763 559	94 764	w całości opłacony	29.11.2007	01.01.2008
Liczba akcji razem w szt.		262 470 034				
Kapitał zakładowy razem w tys. zł			262 470			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł						

Zmiana liczby akcji (w sztukach):

2013	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	262 470 034	262 470 034
Stan na koniec okresu	262 470 034	262 470 034

2012	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	262 382 129	262 382 129
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	87 905	87 905
Stan na koniec okresu	262 470 034	262 470 034

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

47. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego

Struktura kapitału własnego Banku Pekao S.A. przedstawia się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Kapitał zapasowy, w tym:	9 326 529	9 326 529
ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	9 137 221	9 137 221
pozostały	189 308	189 308
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	49 713	506 966
przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-55 295	-13 791
podatek odroczone	10 506	2 620
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	146 156	703 994
podatek odroczone	-27 769	-133 759
wycena portfela instrumentów finansowych zabezpieczających	-29 487	-64 318
podatek odroczone	5 602	12 220
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	1 238	1 388
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 937 850	1 737 850
Pozostałe kapitały rezerwowe	8 610 711	8 073 570
Obligacje zamienne na akcje – składnik kapitałowy	28 819	32 734
Rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego – składnik kapitałowy	332	5 907
Fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej	15 000	15 000
Pozostałe kapitały razem	19 970 192	19 699 944
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-183 959	-171 058
Zysk netto za rok bieżący	2 800 000	2 925 254
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego razem	2 616 041	2 754 196
Razem	22 586 233	22 454 140

Od 1982 roku do 1984 roku oraz od 1988 roku do 1996 roku Bank funkcjonował w warunkach hiperinflacji.

MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólną indeksację cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy oraz spadkiem niepodzielonego zysku w tych okresach w ekwiwalentnych kwotach. Ujęcie takiej korekty nie miało by wpływu na łączną wartość kapitałów Banku.

48. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2013	31.12.2012
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 191 223	9 207 268
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	6 423 808	3 612 212
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	10 615 031	12 819 480

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2013 roku 3 661 336 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku 3 601 110 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

49. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi są transakcjami typowymi dla bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Bank. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, transakcje w walutach obcych oraz gwarancje.

Znaczące transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2013 roku Bank Pekao S.A. sprzedał na rzecz UniCredit S.p.A. (podmiot dominujący Banku) wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank. Transakcja ta została szczegółowo opisana w Nocie 29.

Proces kredytowy w odniesieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe i regulacjami obowiązującymi w Grupie UniCredit, zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie, a także osobami znajdującymi się na liście „oficerów korporacyjnych” Grupy UniCredit, następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczególne decyzyjne uprawnione do podejmowania decyzji oraz przyznane im limity uprawnień. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczególne decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
UniCredit S.p.A.- jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	4 812	-	-	-	52 758	-	358
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	1 151 361	-	303 574	4 114	1 099 066	772 939	1 686
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne							
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 316 378	-	691	174	24 171	20	206
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	838 982	-	-	11	3 180	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-	-	303	674 969	-	514
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	-	46 975	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	87	32 173	-	-
Pekao Telecentrum Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	-	10 443	-	-
Centrum Kart S.A.	-	-	-	283	28 933	-	8 956
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	-	-	4	9 266	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	-	136 786	2 261	1	44 641	2 934	42
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-	-	-	164	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	-	3 000	-	-
Pekao Property S.A.	5 211	-	-	6 231	5 569	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	61	2 680	-	3 860
FPB – Media Sp. z o. o.	11 717	-	-	-	295	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-	-	3	22 905	-	8
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	-	148 571	-	3
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-	-	16 145	133 659	-	22
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	-	13 176	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	2 172 288	136 786	2 952	23 303	1 204 770	2 954	13 611
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	6 922	-	-	-	22 972	-	-
Razem	3 335 383	136 786	306 526	27 417	2 379 566	775 893	15 655

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	4 812	-	-	-	-	-	4 812
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	481 226	14 171	953	302 393	352 618	-	1 151 361
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	281 968	-	10 875	785 403	993 135	100 907	2 172 288
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	-	6 514	-	-	54	354	6 922
Razem	768 006	20 685	11 828	1 087 796	1 345 807	101 261	3 335 383

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	52 758	-	-	-	-	-	52 758
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	281 448	355 062	450 113	12 443	-	-	1 099 066
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	671 799	74 829	110 556	5 105	24 170	-	886 459
Jednostki stowarzyszone	20 132	36 011	126 286	135 882	-	-	318 311
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	1 391	18 316	2 565	600	100	-	22 972
Razem	1 027 528	484 218	689 520	154 030	24 270	-	2 379 566

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	3 521	1 291	-	-	-	4 812
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	517 756	614 246	6	-	19 353	1 151 361
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	501 696	3 256	5 749	1 661 587	-	2 172 288
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	-	-	-	6 922	-	6 922
Razem	1 022 973	618 793	5 755	1 668 509	19 353	3 335 383

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	169	-	-	52 589	-	52 758
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	490 171	21	-	600 684	8 190	1 099 066
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	13 708	23 615	937	847 236	963	886 459
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	318 311	-	318 311
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	2 447	500	-	13 438	6 587	22 972
Razem	506 495	24 136	937	1 832 258	15 740	2 379 566

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	424 449	-	-	588	57 621	-	9 744
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	817 569	-	375 503	4 563	780 550	929 295	849
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne							
Public Joint Stock Company UniCredit Bank	909 787	-	-	-	161	-	707
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 277 262	-	977	477	62 784	4	296
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	1 077 190	-	-	16	310 349	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-	-	31	839 704	-	363
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	1	47 587	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	75	13 251	-	-
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-	-	-	10 275	-	-
Centrum Kart S.A.	-	-	-	211	30 374	-	9 276
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-	-	4	2 750	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	-	101 571	517	-	86 966	8 697	65
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-	-	-	101	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	6 230	3 097	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	-	577	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	15	5 271	-	3 679
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	24 129	-	-	416	3 108	-	-
Metropolis Sp. z o.o.	1 196	-	-	-	1 464	-	-
FPB – Media Sp. z o.o.	12 363	-	-	-	238	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-	-	6	8 155	-	12
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	81	142 481	-	19
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	2	-	-	17 630	103 914	-	21
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	-	19 700	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	3 301 929	101 571	1 494	25 193	1 692 307	8 701	14 438
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	7 360	-	-	-	12 674	-	-
Razem	4 551 307	101 571	376 997	30 344	2 543 152	937 996	25 031

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	424 449	-	-	-	-	-	424 449
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	772 809	1 392	671	1 497	41 200	-	817 569
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	345 682	25 319	1 016 292	887 653	990 014	36 967	3 301 927
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	2	-	2
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	-	6 949	-	6	36	369	7 360
Razem	1 542 940	33 660	1 016 963	889 156	1 031 252	37 336	4 551 307

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	57 621	-	-	-	-	-	57 621
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	288 610	241 692	-	250 248	-	-	780 550
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	850 491	442 569	14 037	93 550	17 410	-	1 418 057
Jednostki stowarzyszone	7 711	82 393	43 445	140 701	-	-	274 250
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	487	10 093	40	2 054	-	-	12 674
Razem	1 204 920	776 747	57 522	486 553	17 410	-	2 543 152

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	365 734	58 715	-	-	-	424 449
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	565 844	3 057	6	228 203	20 459	817 569
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	810 758	721 237	19 206	1 750 725	1	3 301 927
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	2	-	2
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	7 360	-	7 360
Razem	1 742 336	783 009	19 212	1 986 290	20 460	4 551 307

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	57 621	-	57 621
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	44 939	4	-	731 411	4 196	780 550
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	13 352	35 775	745	1 367 566	619	1 418 057
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	274 250	-	274 250
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	539	515	-	11 617	3	12 674
Razem	58 830	36 294	745	2 442 465	4 818	2 543 152

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	84	-151	1 152	-2 503	1 975	-9 263
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	62 913	-22 191	7 568	-389	40 324	-7 098
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Public Joint Stock Company UniCredit Bank (*)	16 529	-	6	-23	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-8 589	1 568	-14	3 095	-2 504
Pekao Leasing Sp. z o.o.	39 962	-7 157	1 777	-	1 863	-244
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	21 386	-43	1 086	-	175	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-507	880	-	11	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-1 230	8	-	12	-
Centrum Kart S.A.	-	-643	35	-	1 114	-62 780
Pekao Telecentrum Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-282	2	-	3	-
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-149	57	-	62	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	4 287	-1 796	660	-	155	-6 644
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-10	7	-	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-63	9	-11 421	4 085	-32 227
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-88	2	-	-	-
Pekao Property S.A.	1 545	-44	96	-	71	-
FPB - Media Sp. z o.o.	435	-	5	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-4 716	512	-	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-3 923	205 325	-	-	-
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-393	43	-26	165	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-207	107	-	-	-9 366
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	84 144	-29 840	212 185	-11 484	10 811	-113 765
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	297	-573	8	-	-	-
Razem	147 438	-52 755	220 913	-14 376	53 110	-130 126

(*) Za okres od 1 stycznia 2013 do dnia sprzedaży tj do 15 lipca 2013

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	580	-469	1 072	-3 938	2 817	-7 863
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	107 796	-31 777	10 450	-1 323	7 021	-97 817
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Public Joint Stock Company UniCredit Bank	41 641	-	485	-43	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-10 932	1 647	-15	3 374	-2 457
Pekao Leasing Sp. z o.o.	48 032	-8 158	1 010	-	979	-25
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	28 681	-43	735	-	99	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-500	776	-	7	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-1 960	6	-	11	-
Centrum Kart S.A.	-	-973	38	-	1 195	-61 758
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-523	1	-	2	-
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-178	47	-	42	-1
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	10 616	-750	1 201	-	155	-8 209
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-3	6	-	-	-
Holding Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	1	-	13	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-202	4	-10 109	4 208	-35 439
Metropolis Sp. z o.o.	72	-3	4	-	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-146	2	-	-	-
Pekao Property S.A.	-	-9	2	-	92	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	2 023	-107	248	-17	-	-
FPB - Media Sp. z o.o.	503	-	5	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-471	505	-	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-2 534	173 013	-	-	-
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-309	45	-44	165	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-828	65	-	-	-9 853
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-116	16	-	-	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	131 568	-28 745	179 862	-10 228	10 342	-117 742
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	209	-695	3	-	-	-12
Razem	240 153	-61 686	191 387	-15 489	20 180	-223 434

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	GWARANCYJNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	62 569	353 654	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	732 287	273 410	113 807
Jednostki Grupy Pekao S.A.			
Jednostki zależne			
Pekao Leasing Sp. z o.o.	174 408	659 849	-
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	258 025	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	453	127	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	60	-	-
Centrum Kart S.A.	64	-	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	40	933	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	500 070	492 897	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	1 541	-	-
Pekao Property Sp. z o. o.	-	76	-
Jednostki stowarzyszone			
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	30	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	15	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	61	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	934 767	1 154 382	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	261	-	-
Razem	1 729 884	1 781 446	162 152

Na 31 grudnia 2013 roku Bank nie posiadał finansowych pozycji pozabilansowych otrzymanych od podmiotów powiązanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	24 000	-	-	38 569	-	-	62 569
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	362 120	180 829	-	189 123	215	-	732 287
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	-	338	-	675 873	258 450	-	934 661
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	106	-	106
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	20	-	5	-	226	10	261
Razem	386 140	181 167	5	903 565	258 997	10	1 729 884
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	67 076	76 743	-	-	99 139	110 696	353 654
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	641	-	44 397	37 951	190 421	273 410
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	-	-	-	1 060	162 817	990 005	1 153 882
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	500	-	-	500
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	-	-	-	-
Razem	67 076	77 384	-	45 957	299 907	1 291 122	1 781 446
ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	3 000	-	-	13 904	11 742	19 699	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	29 967	463	980	65 182	14 768	2 447	113 807
Razem	32 967	463	980	79 086	26 510	22 146	162 152

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 569	-	-	24 000	-	62 569
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	29 652	-	-	702 635	-	732 287
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	166 303	4 093	338	762 433	1 494	934 661
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	106	-	106
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	261	-	261
Razem	234 524	4 093	338	1 489 435	1 494	1 729 884
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	11 872	-	-	341 782	-	353 654
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	15 342	-	-	258 068	-	273 410
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	162 817	-	464 970	526 095	-	1 153 882
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	500	-	500
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	-	-	-
Razem	190 031	-	464 970	1 126 445	-	1 781 446
ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE GWARANCYJNE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	44 895	-	-	3 450	-	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	20 728	-	-	86 510	6 569	113 807
Razem	65 623	-	-	89 960	6 569	162 152

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE
UniCredit S.p.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 181	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	54 363	380 850
Jednostki Grupy Pekao S.A.		
Jednostki zależne		
Public Joint Stock Company UniCredit Bank	-	16 766
Pekao Leasing Sp. z o.o.	165 680	2 690
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	18 490	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	629	125
Pekao Pioneer Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.	60	-
Centrum Kart S.A.	93	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	40	923
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	500 143	688 386
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	37	-
Metropolis Sp. z o.o.	410	-
FPB - Media Sp.z o.o.	39	-
Jednostki stowarzyszone		
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	30	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	32	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	136	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	685 819	709 390
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	184	-
Razem	778 547	1 363 312

Na 31 grudnia 2012 roku Bank nie posiadał finansowych i gwarancyjnych pozycji pozabilansowych otrzymanych od podmiotów powiązanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	38 181	-	-	38 181
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	818	-	-	52 693	852	-	54 363
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	339	410	18 394	165 860	500 618	-	685 621
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	44	154	-	198
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	30	-	55	9	90	-	184
Razem	1 187	410	18 449	256 787	501 714	-	778 547
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	51	1 362	26 381	136 408	108 870	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	2 152	19 990	21 449	27 117	310 142	380 850
Jednostki Grupy Pekao S.A.							
Jednostki zależne	-	-	17 269	1 840	1 898	687 883	708 890
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	500	-	-	500
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	2 203	38 621	50 170	165 423	1 106 895	1 363 312

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 181	-	-	-	-	38 181
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	12 878	-	-	41 485	-	54 363
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	127	930	339	682 722	1 503	685 621
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	198	-	198
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	184	-	184
Razem	51 186	930	339	724 589	1 503	778 547
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	14 719	-	-	258 353	-	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	27 119	-	-	353 681	50	380 850
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne	28 030	16 766	660 902	3 192	-	708 890
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	500	-	500
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	-	-	-
Razem	69 868	16 766	660 902	615 726	50	1 363 312

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2013	2012
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	14 359	15 087
Świadczenia długoterminowe (**)	2 245	2 250
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Płatności na bazie akcji (***)	7 011	5 857
Razem	23 615	23 194
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	835	931
Płatności na bazie akcji (***)	-	-
Razem	835	931

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, premie oraz inne świadczenia, rozliczenie których nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(**) W pozycji "Świadczenia długoterminowe" ujęto rezerwy na długoterminowy program motywacyjny oraz na odroczone wypłaty premii.

(***) Wartość płatności na bazie akcji stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie wartości godziwej instrumentów przypadające na opcje na akcje oraz akcje, w tym akcje fantomowe, przyznane członkom Zarządu Banku zgodnie z informacją zaprezentowaną w nocie nr 43.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2013 roku oraz w 2012 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiegokolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych.

50. Transakcje repo oraz reverse repo

Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Banku lub papiery wartościowe zakupione w ramach transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje reverse repo, buy-sell back).

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy back stanowiące portfel bilansowy Banku, nie są usuwane z bilansu, gdyż Bank zachowuje znacząco wszystkie korzyści i ryzyka wynikające z tych aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	31.12.2013		31.12.2012	
	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
do 1 miesiąca	-	-	55 553	55 606
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	55 553	55 606
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
do 1 miesiąca	4 025 978	4 038 319	4 833 622	4 830 418
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	527 379	524 912	702 569	698 212
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 553 357	4 563 231	5 536 191	5 528 630
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności				
do 1 miesiąca	-	-	16 459	16 462
Razem aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	16 459	16 462
Aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse repo oraz buy-sell back				
do 1 miesiąca	10 021	10 018	2 079 999	2 081 794
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	20 122	20 073
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	-	10 175	10 080
Razem aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse repo oraz buy-sell back	10 021	10 018	2 110 296	2 111 947
Razem	4 563 378	4 573 249	7 718 499	7 712 645

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Bank nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

	31.12.2013		31.12.2012	
	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM
Należności od banków				
do 1 miesiąca	3 119 010	3 115 331	190 118	190 058
Razem należności od banków	3 119 010	3 115 331	190 118	190 058
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	2 581 676	2 579 440	2 694 481	2 697 472
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 581 676	2 579 440	2 694 481	2 697 472
Razem	5 700 686	5 694 771	2 884 599	2 887 530

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Bank, które Bank ma prawo sprzedać lub zastawić.

	31.12.2013	31.12.2012
Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem, w tym:	5 694 771	2 887 530
sprzedanych (tzw. „krótka sprzedaż”)	309 742	246 578
sprzedanych z przyrzeczeniem odkupu	10 021	2 110 296

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

51. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Bank Pekao S.A. tworzy ZFŚS i dokonuje corocznych odpisów na rzecz ZFŚS zgodnie z przepisami określonymi w Ustawie i Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy. Podstawowym celem Funduszu jest finansowanie przez pracodawcę pomocy socjalnej na rzecz pracowników, byłych pracowników (rencistów /emerytów) oraz uprawnionych członków ich rodzin.

Stan Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank na rzecz ZFŚS, zwiększone o odsetki od środków funduszu i wpływy z oprocentowanych pożyczek oraz pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W bilansie Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Banku. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w bilansie Banku na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosło zero.

W poniższym zestawieniu przedstawiono rodzaje oraz wartość księgową aktywów, stanu Funduszu i kosztów związanych z ZFŚS:

	31.12.2013	31.12.2012
Zadłużenie z tytułu udzielonych pożyczek	41 326	37 179
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	7 694	11 874
Aktywa ZFŚS	49 020	49 053
Stan ZFŚS	49 020	49 053
	2013	2012
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS	24 942	25 583

52. Zdarzenia po dacie bilansu

Po dniu 31 grudnia 2013 roku, a przed dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego, Bank odmówił realizacji wezwań beneficjenta gwarancji do zapłaty łącznie kwoty 85 200 tys. złotych z tytułu gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

10.03.2014	Luigi Lovaglio	Prezes Zarządu Banku, CEO	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Diego Biondo	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Andrzej Kopyrski	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Grzegorz Piwowar	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Stefano Santini	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Marian Ważyński	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis

Załączniki do sprawozdania finansowego

Niniejsze Załączniki stanowią integralną część jednostkowego sprawozdania finansowego.

Załącznik nr 1

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku.

- **MSSF 1 (zmiana)** „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Zmiany umożliwiają jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy zastosowanie prospektywne MSR 39 lub MSSF 9 oraz § 10A MSR 20 w odniesieniu do pożyczek udzielonych od rządu posiadanych na dzień przejścia na MSSF.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 1 (zmiana)** „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Zmiany dotyczą odniesienia do stałej daty „1 stycznia 2004” jako daty zastosowania MSSF po raz pierwszy i zmieniają ją na „dzień zastosowania MSSF po raz pierwszy” w celu wyeliminowania konieczności przekształcania transakcji, które miały miejsce przed dniem przejścia jednostki na stosowanie MSSF.

Ponadto, do standardu zostają dodane wskazówki odnośnie ponownego zastosowania MSSF w okresach, które następują po okresach znaczącej hiperinflacji, uniemożliwiającej pełną zgodność z MSSF.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 7 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

Standard określa wymagania dotyczące ujawniania informacji, które mają pomóc inwestorom oraz innym użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszej ocenie wpływu lub potencjalnego wpływu kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych na sytuację finansową jednostki.

Bank uważa, że zmiana standardu poza rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do potencjalnie kompensowanych aktywów i zobowiązań finansowych nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 13** „Ustalanie wartości godziwej”

Standard określa ramy dla pomiaru wartości godziwej i wymaga ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. Standard nie określa, kiedy składnik aktywów, zobowiązanie lub posiadane własne instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej. Przeciwnie, wyceny i ujawniania wymagane przez standard stosuje się wtedy, gdy inne standardy wymagają lub zezwalają na wycenę w wartości godziwej (z nielicznymi wyjątkami).

Bank uważa, że nowy standardu poza rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do wartości godziwej nie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **MSR 1 (zmiana) „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

Zmiany służą jaśniejszej prezentacji rosnącej liczby składników innych całkowitych dochodów oraz ułatwieniu użytkownikom sprawozdań finansowych odróżnienia tych składników innych całkowitych dochodów, które mogą następnie zostać przeklasyfikowane na zyski lub stratę, od składników, które nigdy nie zostaną w ten sposób przeklasyfikowane.

Bank uważa, że zmiana standardu poza zmianami struktury prezentacji nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 12 (zmiana) „Podatek dochodowy”**

Zmiana doprecyzowuje m.in. sposób wyceny aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego w przypadku nieruchomości inwestycyjnych wycenianych zgodnie z modelem wartości godziwej określonym w MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”. Zmieniony standard wycofuje interpretację SKI-21 „Podatek dochodowy – odzyskiwalność przeszacowanych aktywów niepodlegających amortyzacji”.

Bank uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 19 (zmiana) „Świadczenia pracownicze”**

Zmiany powinny pomóc użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszym zrozumieniu tego, w jaki sposób programy określonych świadczeń wpływają na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy środków pieniężnych jednostki. Celem tego standardu jest uregulowanie rachunkowości świadczeń pracowniczych oraz ujawniania informacji na ich temat.

Bank uważa, że zmiana standardu poza zmianami struktury prezentacji i rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do programów określonych świadczeń nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **KIMSF 20 „Koszty prowadzenia wydobywania w kopalniach odkrywkowych”**

KIMSF 20 zawiera wytyczne odnośnie ujmowania kosztów usunięcia zewnętrznych warstw gruntu w celu uzyskania dostępu do wydobywanych surowców w kopalniach odkrywkowych.

Bank uważa, że nowa interpretacja nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **Coroczne zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2013)**

Zmiany mają na celu udoskonalenie i doprecyzowanie standardów.

Bank uważa, że zmiany nie miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 2

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”**

Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Standard określa zasady prezentacji i przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli jednostka kontroluje jedną lub więcej innych jednostek. MSSF 10 zastępuje wymogi konsolidacji zawarte w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia” i standardzie MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”. MSSF 10 opiera się na obowiązujących zasadach określających pojęcie kontroli jako czynnika decydującego, czy jednostka powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spółki dominującej. Standard zawiera dodatkowe wytyczne, pomocne w ustaleniu występowania kontroli, gdy jest to trudne do oceny.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**

Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Standard przewiduje bardziej realistyczne odzwierciedlenie wspólnych porozumień, koncentrując się na prawach i obowiązkach porozumień, a nie jego formie prawnej (jak ma to miejsce obecnie). Standard porządkuje nieścisłości w sprawozdawczości wspólnych porozumień poprzez wprowadzenie jednolitej metody księgowania udziałów we wspólnie kontrolowanych jednostkach.

MSSF 11 wymaga rozliczania udziałów we wspólnych porozumieniach tylko metodą praw własności, co eliminuje metodę konsolidacji proporcjonalnej. Istnienie oddzielnego podmiotu prawnego nie jest już warunkiem podstawowym klasyfikacji. Postanowienia przejściowe różnią się w zależności od metody klasyfikacji wspólnych porozumień w ramach MSR 31.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”**

Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Standard jest nowym, kompleksowym zbiorem przepisów, określającym wymogi ujawniania informacji dla wszystkich form udziałów w innych podmiotach, w tym dla spółek zależnych, wspólnych porozumień, jednostek stowarzyszonych i innych jednostek nie konsolidowanych.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień

- **MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”**

Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Standard zawiera wymogi w zakresie prezentacji oraz ujawnień w jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestycji w jednostkach stowarzyszonych, zależnych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 28** „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Nowy standard dotyczy rozliczania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Określa również wymogi stosowania metody praw własności w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 32 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: prezentacja”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Celem wprowadzenia zmian jest wyeliminowanie niespójności w stosowaniu wymogów dotyczących zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych.

Bank uważa, że zmiana standardu, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 36 (zmiana)** „Utrata wartości aktywów”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Przy opracowywaniu MSSF 13 „Wycena według wartości godziwej”, Rada postanowiła wprowadzić zmianę do MSR 36, która wymaga ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów zagrożonych.

Opublikowana zmiana wyjaśnia pierwotny zamiar Rady: że zakres tych ujawnień jest ograniczony do wartości odzyskiwalnej aktywów zagrożonych, który jest oparty na wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Bank jest w trakcie analizy wpływ zmian standardu na sprawozdanie finansowe. Z wstępnych ustaleń wynika, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 39 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

Zmiana pozwala nadal stosować rachunkowość zabezpieczeń w sytuacji, gdy instrument pochodny wyznaczony jako instrument zabezpieczający, podlega nowacji w wyniku rozliczeń z kontrahentem centralnym w wyniku zmian prawa lub przepisów, przy spełnieniu określonych warunków.

Bank jest w trakcie analizy wpływ zmian standardu na sprawozdanie finansowe. Z wstępnych ustaleń wynika, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 3

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2017 roku.

Nowe przepisy są częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- Nowe zasady kwalifikacji aktywów finansowych,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych z aktywów finansowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie.

Standard będzie jeszcze rozszerzony o części dot. zasad wyceny wg zamortyzowanego kosztu oraz zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Bank jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Banku, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Banku.

Rzeczywisty wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 będzie możliwy do oszacowania po opublikowaniu ostatecznej, kompletnej wersji standardu.

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2015 roku.

Celem wprowadzenia tego standardu jest zwiększenie porównywalności sprawozdań finansowych jednostek zaangażowanych w działalność podlegającą regulacji cen.

Bank uważa, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2015 roku.

Celem wprowadzenia tego standardu jest zwiększenie porównywalności sprawozdań finansowych jednostek zaangażowanych w działalność podlegającą regulacji cen.

Bank uważa, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **MSR 19 (zmiana) „Świadczenia pracownicze”**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku.

Zmiana dotyczy składek wnoszonych do programów określonych świadczeń przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia, na przykład składki pracownicze ustalone jako stały procent wynagrodzenia.

Bank uważa, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku.

Doroczne ulepszenia MSSF 2010-2012 mają głównie na celu rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

Bank uważa, że wprowadzone zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku.

Doroczne ulepszenia MSSF 2011-2013 mają głównie na celu rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

Bank uważa, że wprowadzone zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **KIMSF 21 „Opłaty publiczne”**

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Interpretacja wyjaśnia co jest zdarzeniem powodującym powstanie zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowa interpretacja nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 4

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominalu kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agreement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

A-IRB – ang. Advanced Internal Rating-Based approach – zaawansowana metoda wewnętrznych ratingów, gdzie wszystkie parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) są szacowane przez bank, za pomocą własnego modelu ilościowego, w celu wyznaczenia wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanyim prawdopodobieństwem.

EaR – ang. Earnings at Risk – maksymalny spadek dochodów, względny do określonego celu, który może zaistnieć z powodu wpływu ryzyka rynkowego na określony zbiór czynników ryzyka dla danego przedziału czasu i poziomu ufności.

ICAAP – ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.